

Dr. Marczell Mihály:

III. rész: ÚJÉV ünnepe (jan.1.)

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

15. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó.....	5
A) rész: az ünnep jellegét érintő beszédek	5
Különálló beszédek	5
1. beszéd: Újévünk pirkadásakor	5
2. beszéd: „Boldog Újévet!”	6
3. beszéd: A jót kívánó látogatók.....	7
4. beszéd: Az ég felé fordulás.....	8
5. beszéd: Kezdet és folytatás.....	8
6. beszéd: Évfordulók éjszakáján.....	8
7. beszéd: Amit az Isten lát és bír	9
8. beszéd: Mi az Isten kincstárának ajándéka?	9
9. beszéd: Kire fogunk hallgatni?	10
10. beszéd: Az Isten munkaterületén	10
11. beszéd: A „hogyan?” kérdése	12
1. beszéd: Az örök kikezdők.....	12
2. beszéd: Idők Ura, Istene	13
3. beszéd: A győzedelmes életzarándok.....	13
1. beszéd: Örök kalendárium	13
2. beszéd: Reményekkel telve.....	13
3. beszéd: Áthozott értékek	13
4. beszéd: Isten kincseivel az élet hajóján	13
5. beszéd: Isten kezét fogva	14
6. beszéd: Jézus nevében	14
1. beszéd: Az újjáöntött ember	14
3. beszéd: „Életújságok”	15
4. beszéd: Boldogságra törünk.....	16
5. beszéd: Mit tegyünk?	16
1. beszéd: Az új év küszöbén	17
2. beszéd: Égbe néző ember	18
3. beszéd: Úr áldotta szemmel –az 1944. év mezsgyéjén.....	18
4. beszéd: Isten keze a jövőt tekintve.....	20
5. beszéd: Újévi szentbeszéd a Bazilikában és rádióban.....	21
6. beszéd: A parázs újévi álma	21
a) alcsoport: A kezdet gondolatából.....	22
1. beszéd: A kezdet döntő jellege.....	22
2. beszéd: Van-e igazi kezdet?.....	22
3. beszéd: Az emberi indulások gyengülése	23
4. beszéd: Az Újév igazi iniciáléja.....	23
b) alcsoport: A „segítség” gondolatából	23
1. beszéd: A kapott és gyűjtött erők szerepe	23
2. beszéd: Az emberi közösség ereje.....	23
3. beszéd: Az Istenatya segítsége.....	24
c) alcsoport: „Jézus nevében” való kezdés gondolatából	24
1. beszéd: Imáink kezdete és vége	24
2. beszéd: Jézus segíts!.....	24
3. beszéd: A mi személyes imánk.....	25
4. beszéd: Újév napján	25
d) alcsoport: A „széles jövő” gondolatából	26
1. beszéd: A nagy kérdőjel	26
2. beszéd: A nagy óhajtó mondat.....	26
3. beszéd: Anagyfelkiáltójel	26

e) alcsoport: A jövő boldogság területéről.....	27
1. beszéd: B.U.É.K!	27
2. beszéd: A nagy vándorúton.....	27
3. beszéd: Találkozás a boldogsággal	27
4. beszéd: A betlehemi Kisdéd „újévi kívánsága”	28
f) alcsoport: A lelkiélet területéről	28
1. beszéd: Több tudást!.....	28
2. beszéd: Több szépséget!	29
3. beszéd: Több jóságot!	29
g) alcsoport: A szellemi élet területéről.....	29
1. beszéd: Lelkibb életet!	29
2. beszéd: Tisztább életet!	30
3. beszéd: Isteni életet!	30
h) alcsoport: Újévi ünnepre vázlat-pontok.....	30
1. beszéd: A megjelenés	30
2. beszéd: Minden embernek!	30
3. beszéd: Az istentelenség megtagadása	30
4. beszéd: Az ösztönös vágyak megtagadása	30
5. beszéd: A józan jámborság	30
6. beszéd: Az Úr eljövételének várományosai	31
7. beszéd: A Megváltó jön.....	31
8. beszéd: Ezt beszéld!	31
Beszédláncok	31
I. beszédlánc címe: Szemben a Szfinx-szel.....	31
1. beszéd: Az emberiség jövőjének köde	31
2. beszéd: Az egyes ember életköde	32
3. beszéd: Az „én” életködöm”	32
5. beszéd: Istenatya várományosa az emberi élet	34
II. beszédlánc címe: Magyarok az Újév hajnalán	34
1. beszéd: Magyarok jövőbe nézése	34
2. beszéd: Magyarok áldozatos ajándéka	34
3. beszéd: Magyarok bizakodó reménysége	35
4. beszéd: Magyarok „menyegzős ebédje”	35
5. beszéd: Magyarok csodavárása.....	35
B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez fűzött beszédek.....	35
1. (Introitus) beszéd: A meghajló térd.....	35
2. (Introitus) beszéd: A hangoskodó nyelv.....	36
1. (Tractus) beszéd: Hangod égi hárfapengés.....	36
2. (Tractus) beszéd: Neved lelkem csorduló olaja	37
1. (Oratio) beszéd:Kinek nevét tiszteljük, annak látását élvezzük.....	37
1. (Offertorium) beszéd: Dicsérünk Úram, mert édes és szelíd vagy!	38
2. (Offertorium) beszéd: Dicsérünk Úram, mert nagy irgalmú vagy!.....	38
3. (Offertorium) beszéd: Mit és kit dicsérhet az ajkunk?	39
4. (Offertorium) beszéd: Mikor csendesül el ajkunkon a dal?.....	40
5. (Offertorium) beszéd: Fűzfák és cédrusok	41
6. (Offertorium) beszéd: És ha „istentelen” az énekem?.....	42
1. (Secreta) beszéd: Áldozatunk áldozata.....	42
1. (Communio) beszéd: Előtted hódolnak	43
2. (Communio) beszéd: Előtted hódol az én csekélységem	43
1. (Postcommunio) beszéd: Az örök élet könyvének feljegyzései.....	44
B/ rész – b/ csoportja: Evangéliumhoz írt beszédek	44
1. beszéd: Nomen Jesus.....	44
2. beszéd: Névnapi ígéretetek.....	45
3. beszéd: Atyánk előtt.....	46
4. beszéd: A legszentebb név helye	47

5. beszéd: A látók útja.....	47
1. beszéd: Jézus neve.....	48
2. beszéd: Újév.....	48
3. beszéd: A ködös jövő előtt.....	48
4. beszéd: Az események kormányrúdjánál.....	48
5. beszéd: Idő és végnélküliség.....	48
1. beszéd: Ószövetségi törvények.....	49
2. beszéd: Az ószövetségi véraldozatok.....	49
3. beszéd: A vérhullatás jelentősége.....	49
4. beszéd: Az életfolyamnak, a vérnek a jelentősége.....	49
B/ rész – c/ csoportja: Szentleckéhez kapcsolódó beszédek.....	49
Különálló beszédek.....	49
1. beszéd: Múlt és jelen.....	49
2. beszéd: Régi életem temetése.....	50
3. beszéd: A múlt temetése – a jövő élet reménye.....	50
4. beszéd: Az új életre tanító Mester.....	50
5. beszéd: Az „új élet” alapvonásai.....	50
6. beszéd: Az „új életre” való feltámadás.....	50
7. beszéd: Az örök világ hajnalhasadása.....	50
8. beszéd: Megjelent-e bennem az Úr?.....	50
9. beszéd: Az Üdvözítő dicsőítése.....	51
10. beszéd: Újév hajnala – új élet derengése.....	51
11. beszéd: Jézussal –az új életbe.....	51
12. beszéd: Jézussal az örök élet felé.....	51
Egy beszédlánc.....	51
Beszédlánc címe: „Újévi lélekprogramunk!”.....	51
1. beszéd: Megjelent és szólt a Megváltó.....	51
2. beszéd: Kegyelmeit szórja a Megváltó.....	52
4. beszéd: Ember üdvösségét hozza a Megváltó.....	53
5. beszéd: Ezt hirdeti az Isten népének a Megváltó.....	53
6. beszéd: Minden – kegyelem.....	53

Előszó

Újév napjához alkalmazkodva figyelmen kívül hagyom az előbbieken közölt Szilveszter esti és újévi összekapcsolható beszédeket (Lásd: II. rész). – Itt értelmezhetjük az **Újévet** és magyarázhatjuk **Jézus nevenapját**. – A fő beosztásban **A) részben** azokat a beszédeket gyűjtjük, amelyek az ünnep jellegét érintik. A **B/ rész – a/csoportjában** a „kis liturgia” írott szövegeihez adunk néhány beszédvázlatot; majd a **B/ rész – b/csoportban** adjuk az Evangéliumhoz fűződő gondolatokat; végül a **B) rész – c/csoportjában** a Szentlecke szövegét magyarázzuk. – Már itt is ki kell emelni, hogy az Evangélium szövege a legrövidebb és a Szentlecke szövege egyezik a karácsonyiéval. Ezeket figyelembe véve fogjuk a beszéd/vázlatokat egybeállítani. – Ismétlések elkerülése végett inkább visszaidézzük az előző ilyen mondottakat. – Lássuk a csoportosított beszédeket egyenként.

* * *

A) rész: az ünnep jellegét érintő beszédek

Különálló beszédek

1. beszéd: Újévünk pirkadásakor

(Erkölcsi beszéd: A nagy viharok forgatagában)

Bev.: Természetünk rendjéhez tartozik, hogy a hajnalhasadás megfeszülést hoz számunkra. Álmunkból ébredés kezd, felocsúdás folytatja és teljes felkészültséggel jelzi a napi élet megpezdülését. – A magyar népnek próbát álló szenvedő együttesének újévét jelentő hajnalhasadása azonban ennél többet hirdet. Valamiféle ködös, bizonytalan reggelbe hajlik a hajnal, és elmosódott kontúrokban rajzolódik a kétséges jövő. Mindez pedig azért, mert benne élünk most is abban az életéjszakában, amely félelmetes rémeivel, Mars isten szörnyű kíséretével környékez meg bennünket. – Mit kell tennie a hívó léleknek?

1. Benne kell élnie az élet forgatagában.

A háborúról méltán mondja az Egyház: „A háborútól, a dögvéztől és éhségtől ments meg Uram minket!” Az emberi életnek olyan kirobbanása, vagy az Isten sújtó kezének olyan reánk nehezedése, amely nemzedékeket pusztít és jövő életet taszít bizonytalan utakra.

a) Maga a hősi megfeszülés lélekerő érvény, de a pusztító kísérlet életerőket-hervasztó. Ahol a hadak istene járt, ott inog a hit, gyengül a remény és kialszik az emberszeretet pislákoló mécsese. Szinte tobzódó szenvedéllyel tör reá a gyengelélekre a kétségek fűriája és gyilkos kérdéssel feszegeti a gondviselés örökproblémáját... Ugyancsak féltő remegéssel néz a múltba és a jövőbe, de sehol sem talál megnyugtató támpontot lelke számára. Mindezt fokozza az a szörnyűségi helyzet, amelyet esetleg saját otthonának feldúlásával talál. Itt azután kialszik a remény csillaga, amely az újjáteremtés lehetőségével kecsegtetné a szerencsétlenembert. A szeretet lelke is elhal a rettenetes tankdübörgés nyomán, mert a vasszörnyetegek lomha felvonulása a halál szekérének diadalát hirdeti.

b) Az ember embernek ellensége leszen, a tehetetlenséget is szolgájává fogadja, hogy az is segítse őt embertestvéreinek elpusztulásában. Szinte érthető, hogy ködbe veszni látszik az a titkos isteni parancs, mely az Isten és emberszeretben jelzi a legfőbb parancsot. – Ebben a rémségi jelenben és egészen bizonytalan jövőben egészen bizonytalan kilátások mellett – a pusztulás, összeomlás, városok, falvak, mezők temetővé válása idején – sokszor összeroppannak a gyengék és a gyarlók. Olyan gyatrák, akiknek lelkét nem gyújtja lángra az áldozatosság lelke, a nemzetének és eszményeinek szeretete, vagy olyan gyöngék, akik életük tartalmát csak a földiekben keresik és életük horizontját az égbolt kárphullásával zárják. Eme szűk látással vert emberkének sohasem tudják megérteni a nagy szenvedések értelmét, vagy értékét. Mégkevésbé tudják kihámozni a javítani akaró isteni tanítást és feltalálni a megfeszülésben rejtőzködő, majd belőle kisarjadó erőt. Arra pedig még gondolni sem mernek, hogy múlt gonoszságait beismerjék és a büntető kéz reájuk nehezedése után új és emelkedettebb élet küzdésébe kezdjenek. – A rövid igazság ez: a sújtó kéz sújtásának hatása alatt porba hullanak és az elégteladás munkájára nem vállalkoznak. Ez a szomorú életkép tragikus valóságban nehezedik a mi drága nemzetünkre. A jelenünk hatéves világháború szülöttje, tengernyi szenvedésünk a Mars isten kegyet-

len átvonulásának eredménye. Téli idején küszködő véreink áldozatossága pedig már a végsőkig fokozott erőfeszítés. – Hogy hová fordul még a következő év, az a Mindenható titka.

2. De rendületlenül kell bízni a jövő kibontakozásában.

Életünk vonalát az Isten diktálja. „Más viszont, ki tengerre indul, és szilaj hullámokkal készül átszelni, fadarabhoz esedezik, mely törékenyebb, mint a hajó, mely őt hordozza... S a te gondviselésed kormányozza, Atyánk! Mivel a tengeren is adtál utat, és bizonyos biztos ösvényt a hullámok között” (Bölcs. 14,1 és 3). – A jövőbe meredő igazi magyar az áldozatos ország teremtésre kínálja minden erejét, de Istenbe veti hitét és reményét. A háború eldőlésének kérdése hadi és politikai probléma. Ehhez a kérdéshez nem nyúl a nevelő, akit a Mester a lelkek gyógyítására, az örök igazságok szolgálatára és az eszményi élet szorgalmazására hívott. Minket **most** az érdekel: milyen terápiával nyúlunk a sok sebtől vérző drága hazánk gyógyításához?

a) Döntő és első feladat: örök és szent bizakodással! A parányi gyertyafényhaló sugara nem terjed messzire. Ködös éjszakán pedig csak méterrel mérhető. A nemzet hivatásában hívóknak és az isteni Gondviselésben bizakodóknak léleklángja egekbe merészkedik, és pedig azért, mert akit az Isten hívott, annak hivatása az Isten rendelkezése értelmében csak az isteni elhivatottság megvonása után szűnik meg. Mi pedig szentül hisszük, hogy nemzetünk hivatása a keresztény gondolatnak hűséges őrzése és szolgálata. Ezt a nagy hivatást teljesítette a múltban és teljesíteni fogja a jövőben.

b) Fontos és második feladat a harsonázó ébresztgetés és a lélekbetegek gyógyítása. Alélt magyarok között járunk. Olyanok között, akik elkábultak a nehéz megpróbáltatásoktól és bizonytalanul dobták magukat a sors játékává. Olyan betegek közt botorkálunk, akik lélekmanókkal, vagy áldozatosan elvesztett végtagok hiányában koppantják a város kőburkolatát. Az első tábornak az újjáteremtés Evangéliumát kell meghirdetni, az utóbbinak a csodás járás kegyelmét kell kieszközölni. Az elsőt elérjük az állandó, következetes és az evangéliumi optimizmust hirdető tanítással, a másikat meghirdetjük az egyéni és társadalmi, megszervezett állami együttműködéssel. – De mindennek igazi és áldozatos szolgálója az a papi nemzedék, amely a politikától és a harci problémák egyirányúságától elszigetelődve az örök emberinek és az örök isteninek állandó kongó ércharangjává nemesedik. Minket Krisztus küldött. Mi Krisztus hűségesei akarunk maradni. Mi a drága magyar népnek alázatos lélek-szolgáivá fogunk szerényedni.

c) Végül rendkívül fontos és harmadik kötelesség: az egyéni példaadás. A pap és különösen az ifjúság tanító nevelésével foglalkozó hitoktatók és hittanárok sohase felejtsek, hogy élő és égő gyertyaszáznak lobbantotta életüket az evangéliumi Mester. Jaj volna annak a nemzetnek, amelynek lobbanó tüzeit kioltotta volna a fergeteges viharos orkán! – Csak a tűz gyújt tüzet. Csak a hit támaszthat hitet. Csak a remény ébreszthet reményt. Csak a szeretet csordíthat szeretetet. Épp ezért a jövő nemzedék tanítását végző első osztályú örök kötelességének, szent feladatának és a nemzettel szemben fennálló áldozatosságának tekintse a bizakodást és a tevékeny példaadást. Ő maga legyen, akit követni lehet. Ajkán csendüljön a bizakodás szava, de életéből sugározzék a tevékeny áldozatosság ténye. Ilyen tanítói munka a nemzet újjászületésének megindítása lészen.

Bef.: Csak annyit hangsúlyozunk: ha a halál éjszakájából néznénk is az új év hajnalába, még akkor is törhetetlen lélekkel, nemzetépítő vakmerőséggel vállaljuk a munkát. Mégpedig azért, mert nem halhat meg egy nemzet, melynek feszülő izmai, bizakodó lelke és Istenhez könyörgő szelleme kitartóan törli a megfeszülés nyomán homlokán gyöngyöző és róla porba csorduló verejtéket. Így gondolkodjunk Újévünk pirkadásakor!

2. beszéd: „Boldog Újévet!”

(Erkölcsi beszéd: Az élet boldogsága)

Bev.: Újév köznapi köszöntése után köszöntse az Egyházban az Úr szolgálója a híveket. Újévi jókívánság lehet lélekvágy, de sokszor csak formalizmus, beszéd. A templomban hangozzék olyan köszöntés, amely pontozni akarja azt az utat, amelyen járva Istennek tetsző lesz életünk. Lélekvágy kipontozása – jókívánság teljesülésének feltétele. Keresi az ember az utat, amely boldogságát biztosítja. A Mester szavában találja meg az útmutatást, amely azt valóra váltja.

1. Az Úr boldogság tartalmát diktálja.

El kell hagyni a földieket.

a) Amikor megválasztja tanítványait, akkor azt akarja a Mester, hogy egészen az övéi legyenek. A tanítványok meg is értették a Mester szavát és így szólnak: „Nézd, mi mindenünket elhagytuk és kö-

vettünk téged... „Bizony mondom nektek: Ti, akik követtetek engem, a világ megújulásakor, amikor az Emberfia dicsőséges trónjára ül, együtt ültök vele tizenkét trónon, hogy ítélkezzetek Izrael tizenkét törzse fölött” (Mt 19,27-28). Vagyon, hatalom nem boldogság! A boldogság a lélek benső világában, a lélek szentélyében lakik és Isten kegyelmével gazdagítható.

b) Gyermeknek kell lenni lelkiekben. Azután így szól a Mester: „Ha meg nem változtok és olyanok nem lesztek, mint a gyermek, nem mentek be a mennyek országába” (Mt 18,3). Felnőtt ember tudása teljességében, értelme fényező erejében hiszi, hogy ha híre, tudása, dicsősége van, akkor a földi életboldogságát birtokolja. Pedig téved az, aki a földi boldogságot a föld kincseinek birtoklásában látja. –Szellemi élet megemelkedettjének lenni több, mint a földkincseinek a bírása. De az isteni tanítás fénye tovább világít: „ha olyanok nem lesztek, mint a gyermek...” Ráutal, hogy a lélek boldogsága a lélekegyszerűségétől függ. Kívánhatnánk a föld javát, hatalmát, de az életet ismerő Krisztus szerint, ha a földi hatalmat magunknak raboljuk is, ezt rozsdá emészti, a hatalom, a kincs eltűnik... „Gyűjtsetek kincset a mennyben, ahol se moly, se rozsdá nem emészti, tolvajok nem törnek be és nem lopnak” (Mt 6,19).

c) Végül Isten gyermekeivé kell válni – valójában. Ha lelked az Úr elgondolása szerint elszerényíted, magad Isten gyermekévé teszed, szerény alázkodásban jársz, akkor a világot Isten házában, magadat Isten gyermekének tudod. Akkor neked nyílik minden virág. Neked dalol minden madár, tied a mindenség szépsége. Fejed fölé borul a naptűzte határ, neked kínálja minden termését a föld. Mint Istenatyánk gyermeke vehetsz mindent. Ez a gyermeki elszerényedés tulajdonképpen megemelés. Aki gyermekké alázódik, Isten szempontja szerint, az magát Istenatyánk gyermekévé magasztosítja.

2. Az élet boldogságának feltételeit a Mester szavai jelzik.

A nyolc boldogságban azokat jelzi boldognak, akik a föld csapásait türelmes lélekkel viselvé alázkodva élnek. „Boldogok a lelki szegények... boldogok a szelídek... boldogok, akik sírnak... boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságot... boldogok az irgalmasok... boldogok a tisztaszívűek... boldogok a békességeselek... boldogok, akik üldözést szenvednek az igazságért...” (Mt 5,3-10).

a) Megcsordul a könny a szemükből, szenvedni tudnak, a föld egyszerűségét alkotják, a földdel szemben minden nagyobb igényről lemondanak. Igény a pogányok szerint is boldogtalanná tesz. Ilyen a hindu felfogás is. De abban már téved, hogy a mindentől szabadulást, a visszahúzódot hirdet. Ez negatívum, tévedés. Ne légy nagyigényű a világgal szemben. A pozitívum az legyen, hogy amit birtokolsz, azt úgy tudd szórni, hogy az másokat gazdagítson. „Ha bőven lesz, bőven adj; ha szűken lesz, arra törekedjél, hogy a keveset is szívesen nyújtsd” (Tób. 4,9). „Aki pedig csak egy pohár friss vizet ad is inni egynek a legkisebbek közül, mert az én tanítványom, –bizony mondom nektek: nem marad el jutalma” (Mt 10,42).

b) A szórás igénytelen birtoklást jelent. Nem magának akarja kisajátítani a föld értékeit, hanem arra tör, hogy a jóság, a lelki gazdagság kincseiből minél többet tudjon adni. És beteljesül az Úrnak a boldogságról mondott szava. Ha kicsordul a könny, jönnek, akik letörlik és megvigasztalnak... Ha valaki vagyont szétosztja, egeből jövő szó örök értékekre figyelmezteti. „S mindaz, aki elhagyja értem otthonát, testvéreit, nővéreit, atyját, anyját, feleségét, gyermekeit vagy földjét, százannyit kap és örökségül kapja az örök életet” (Mt 19,29).

c) Majd ezt segíti elő a szenvedésteli Golgota Keresztje, amelynek nagypénteki fájdalom után megcsillan a húsvét diadala. Boldog az, aki fájdalmat viselni és Isten kegyelméből venni tudja. Így nem rabszolgája léssen a földnek, aki értékeket ösztönök kielégülésére dob, hanem Isten gyermeke, aki a föld hatalmát birtokolja és könnyed gesztussal szórja szerteszét a föld és a lélek Isten adta kincseit. Így a boldogság **pozitív oldalát** is megtaláljuk, és valóság léssen a jókívánság: boldog új évet!

Bef.: Emberkéz írta jókívánság-lapokat postások hordják házról házra. Ezek az emberek lelkéből fakadó jó óhajításának vágya verődik elénk. Ámde az Isten házában felhangzott szavak is – láthatatlan írással– jókívánságokat küldenek az égből. Az Evangélium igéiben láthatatlanul jegyeztetnek Isten kívánságai. Ezek nem elégszenek meg a vágyakkal, hanem **kipontozzák** a feltételeket, amelyek betartása mellett az ember boldog lesz. Imánk ez legyen: Adja az ég kegye, hogy a földi jókívánság-lapok között lélekszemmel észrevegyék az egyetlen, az igaz, az égből jövő köszöntő sorokat és olvasni tudják a boldog élet feltételeit.

3. beszéd: A jót kívánó látogatók (Erkölcsi beszéd: Az igazi látogató)

Bev.: Az Újév napjainak igen szép szokása, hogy rokonok és ismerősök írásban vagy személyesen látogatást tesznek egymásnál. Valóban igen szép eljárás ez, mert itt a szeretet szálaival egybefonódók a lelkek, akik jókívánságokkal találkoznak a családi asztalnál. – De ki volna az a vendég, aki a legnagyobb örömet hozná számunkra?

1. Lelkünk legnagyobb vendége: az Úr Jézus Krisztus.

Azt mindenki érzi, hogy Jézussal boldog az élet.

a) Őt mi hívhatjuk a lélekszentély feldíszítésének munkájával.

b) Őt mi fogadhatjuk az égi Szeretet birtoklásával. – Mert ne feledd: az Ő jelenléte szellemi találkozás. Ennek pedig az a lényege, hogy az örök Szeretet beléd ömlesztzi az égiek szeretetének kincsét. Sőt jól jegyezd meg: ha lelkedben ég a szeretet tüze, akkor ott lakik az Isten Maga.

2. Mert kívánságait életté váltja az isteni kegyelem.

A Mester kívánsága ugyanis nem egyszerű áhítózás és vágyakozás.

a) Amit Ő kíván, azt segítő kegyelmével gyámolítja. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). „Ti már tiszták vagytok a tőlem kapott tanítás hatására” (Jn 15,3).

b) Amit Ő kíván, azt szeretetével életté is változtatja. „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5).

c) Amit Ő kíván, azt boldogságunkra állandóan, sőt az örök életben is biztosítja.

Bef.: Idézzük a csodálatos mesteri ígéretet: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

4. beszéd: Az ég felé fordulás

(Erkölcsei beszéd: Az elvetett lélekerők)

Bev.: Emberi jókívánságok hangoztatása az Újév első perce... De kérdés: a kívánók lelke hozzá-e a szebb jövőt?

1. A saját múltunk a jövő televénye.

a) A jó is ilyen.

b) De a rossz is ilyen.

2. Az Isten kegyelme az élet legigazibb lendítője.

a) Isten ad.

b) Csak az ember értékesítsen!

Bef.: Ezért igaz az, hogy Jézus nevében kell megindítani az új évet.

5. beszéd: Kezdet és folytatás

Bev.: A lógó láncsor első tartó ereje a horog. – És mi az ember és esemény szövődékének **első és igazi** tartó ereje?

1. Nem egy esemény, vagy egy lélek adta kívánság.

a) Emberi eseményekben igen sok a földi.

b) Emberi áhítózásban igen sok a múlandó keresés.

2. Hanem a szerető Atya indító erejéből fakadó kegyelmi áramlás.

a) Ebben minden isteni.

b) És így az egész életet isteniesíti.

Bef.: Így lesz isteni az élet, mert minden rezdülésünkben helyet talál az Isten.

6. beszéd: Évfordulók éjszakáján

(Erkölcsei beszéd: Leszámolás után Újév)

Bev.: Az évfordulás éjszakája tulajdonképpen határkövek állítása. Temettetik az egyik évszám és felsorakozik a másik... De valóban mi történik?

1. Élő marad a múlt.

Felelősségteljes az emberi élet.

a) Isten előtt él a múlt és így elintézést igényel. Az idő csak mérő hatalom és nem véglegesen te-

mető göröngy.

b) De az Isten szeretete – temetheti a múltat, mert Ő mindenható. Isten az időt is átváltó erő. „Ha bűneitek olyanok is, mint a skarlát, fehérek lesznek, mint a hó; és ha olyan vörösek is, mint a bíbor, fehérek lesznek, mint a gyapjú”(Iz. 1,18). „Ismét irgalmaz Ő majd nekünk; leveszi rólunk gonoszságainkat, s a tenger mélyére veti minden bűnünket” (Mik. 7,19).

2. Csírázó a jövő.

Múltad alakítható...

a) Az Úr törölheti a múltat. Írott táblák szövegei elmosódnak, de csak Isten keze nyomán.

b) Az Úr kegyelmével új életet fakaszt. Ebből kettős a vonal. Írhatja törvényeit és indíthatja követségre emberfiát. – És az eredmény? Diadalra segítheti és segíti vándor népét.

Bef.: Bár leíró, megbocsátó és teljes elszámolás után sarjadna a jövő!... Ez volna a boldog új év.

7. beszéd: Amit az Isten lát és bír

(Dogmatikus beszéd: Isten mindent tud)

Bev.: Az Isten szeme mindent lát. Nem rejtőzködhet előtte a múlt tette, szándéka és a jövő ködös képe... Hová tekint be tehát a Mindenható?

1. Belelát életünk minden cselekvésébe és szándékába.

a) És ez döntő jellegű, mert az ember igen hajlamos arra, hogy önmagát túlságosan jól, vagy gyengén ítélje. Szt. Pál így ír erről: „Isten szava ugyanis eleven, átható és élesebb minden kétélű kardnál. Behatol, s szétválaszt lelket meg szellemet, ízet és velőt. Ítélt a szív gondolatairól és érzületéről” (Zsid. 4,12).

b) A bűnösöknek fénye a bűn, az Isten szent fénye a Szentlélek. Az első részt állítja az Írás: „Az ember minden útja hibátlan a saját szemében”(Péld. 16,2).

c) De igaz fényt vet az életre az Isten tekintete. „Ne beszéljetelek annyit, kérkedve, kevélyen, távozzék a régi beszéd szátokból, mert mindentudó Isten az Úr s eléje kerülnek szándékaitok” (1Kir. 2,3). „Hiszen te ismered gyalázatodat, szégyenemet, pironkodásomat” (Zsolt. 68,20). „Magad elé állítod gonoszságainkat, arcod világosságába titkainkat” (Zsolt. 89,8).

2. Belelát a ködös jövőbe is.

Ez is fontos, mert az ember csak áhítozásokkal, jókívánásokkal lép át a jövő kapuján, Isten pedig irányítóan Ura a jövendőnek. Jól kell tudnunk: „Minden élőlény műve nyilvánvaló előtte, és semmi sincs elrejtve színe elől” (Sir. 39,24).

a) Előttünk bizonytalan a jövő. „Mi szüksége van az embernek, hogy firtassa azt, ami nagyobb nála, mikor nem tudja, mi szolgál javára életében, zarándoksága megszámlált napjain, az időben, mely elmúlik, mint az árnyék? Hiszen ki adja tudtul neki, mi lesz majd ezután a nap alatt?” (Préd. 7,1).

b) Istené temetésben a „múlt”. „Ha bűneitek olyanok is, mint a skarlát, fehérek lesznek, mint a hó; és ha olyan vörösek is, mint a bíbor, fehérek lesznek, mint a gyapjú” (Iz. 1,18).

c) Istené látásban és irányításban a jövő. Aki Isten terve ellen akarja jövőjét teremteni, arra áll Lukács evangélista szava: „Aki viszont hallgatja tanításomat, de tettekre nem váltja, hasonlít ahhoz az emberhez, aki házat alap nélkül a puszta földre építette. Mikor rázúdult az árvíz, háza azonnal összedőlt és romhalmazzá vált” (Lk 6,49). Így tehát a jókívánás csak akkor érték, ha Isten tervei szerinti léleképítkezésre kívánjuk és esdjük is az Úr kegyelmét.

Bef.: A jó szándék ébresztését és a jövőben való isteni segítséget kérjük az új évben. Miénk legyen a jó szándék, az Istené az állandó segítség.

8. beszéd: Mi az Isten kincstárának ajándéka?

(Erkölcsi beszéd: Mindenünk Istenben)

Bev.: Mindenható hatalom, örök jóság és kiáradó szeretet az Isten. Ami tehát teremthető, ami szép és jó, végül ami kiárasztható, az mind az Isten kincstárának tartozéka. – Újév elején tehát úgy nézhetünk a mi Urunkra, hogy Ő az, Akihez bizalommal fordulhatunk. – Mit adhat tehát nekünk a Mester?

1. Mindent megtehet érdekünkben, amiért könyörgünk.

„Kérjetelek és adnak nektek...” (Mt 7,7).

2. Mindent megadhat, ami földi és örök életünk érdekében jó.

Jelszavunk legyen: „Ha tehát Krisztussal föltámadtatok, keressétek ami odafönn van, ahol Krisztus

ül az Isten jobbán. Ami odafönn van, arra irányuljon figyelmeitek, ne a földiekre” (Kol. 3,1-2). És eredményét így fogja jelképbe a Mester: „Ki ad közületek fiának követ, ha kenyeret kér?” (Mt 7,9).

3. És végül a szeretet csodájával isteni természetben is részesíthet.

„Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek...” (2Pét. 1,4).

Bef.: Így lesz életünk a hatalmas Isten teremtő erejével bőséggel telített, jósággal gazdagított és isteni természetével megtelt. Így azután egyrészt az égi kincstár földi élvezői leszünk, de másrészt az örök életbe hazatérve élő lélekkincsekkel gazdagítjuk az örök haza élettárát.

9. beszéd: Kire fogunk hallgatni?

(Dogmatikus beszéd: A beszélő Isten)

Bev.: Néma-e életünkben a Teremtő, a Megváltó és a Szentlélek Isten? Vagy csak a sok „jókívánó” az Újév hangoskodója? – Az bizonyos, hogy beszédes Maga az Úr is, csak hallgassuk égi szavának csengését. Természetes, hogy az Isten személyes hangja nem emberi módon szól, hanem az Istenhez méltó közvetítéssel beszél hozzánk. – Kérdés marad tehát, hol hallhatom az égi Atya szavát?

1. Szól az Úr közvetlenül.

a) Természetünk ősi szavában. Ez a szó benne van a teremtett anyagi és a teremtett szellemi világban. És mi az üteme? Fejlődés! Előretörés! Szellemiesedés!

b. A lelki megvilágosítás kegyelmével. Ez már egyenesen az emberhez szól. Itt a Személy, a Szeretet szól a személyhez és közöl szeretetet.

c) A megszentelés szent ajándékában. Ez már az ember istenivé nemesítése. Hasonlattan azt jelenti: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). Valóságban pedig ezt teremtő: „Akiket Isten Lelke vezérel, azok Istenfiaik” (Róm. 8,14).

2. De szól az Úr közvetve az Ő áldott küldöttjén, az Egyházon át.

Életünk irányítását, örök életünk biztosítását az Egyházza bízta. „...Legeltesd juhaimat” (Jn 21,17). És erről az Egyházzal szól az apostol: „Mindent lába alá vetett és az egész Egyház fejévé tette őt: ez az ő teste és teljessége, aki mindent mindenben betölt” (Ef. 1,22-23). Ennek a vezetésnek több módja van.

a) A gyermekek hitoktatása. Lehet iskola, családi, egyesületi...

b) Az ünnepi igehirdetésben. Lehet ünnepi és lehet hivatalos, de lehet alkalmi és így is léleknevelő.

c) A főpásztorok és a pásztorok pásztorának, földi Helytartójának körlevelein át. Ezeket a szöveket hirdeti.

Bef.: „Akinek füle van, hallja meg” (Mk 7,16). Amit a fentiekben mondtunk, azok mind isteni tanácsok és isteni parancsok. Ezeket hallgasd és kövesd, hogy így biztosan a boldog Újév megszgyjére léphess!

10. beszéd: Az Isten munkaterületén

(Erkölcsei beszéd: Az élet munkaterületén)

Bev.: Aki visszaemlékezik a tavalyi Újévre, annak eszébe jár, hogy a legtöbb ember kívánsága ez volt: adja Isten, hogy megérhesd a jövő év hajnalát. – Aki felületesen gondolkodik, az úgy értelmezte az emberek jókívánságait: vészeld át a nehéz időket, és így előtted felvirrad a szebb élet hajnala. De aki Isten terve szerint gondolkodik, az mélyebben értelmezi a gondolatot mondván: ha Isten a következő Újév hajnalára fölvirraszt, választott emberré tesz. Kötelességeket ró rám, aki az élet erőfeszítésében életóriássá változandó. Gyarló az, aki csak azért könyörög, hogy toldójék ki zarándokúttja végpontja. Mert az az igazság, hogy csak akkor kincs az élet, ha az itt járás idején az Istentől rám rótt kötelességeket teljesítettem és az Isten kezétől vezetve az örök haza útját járom. – Isten választott népe jelzett nép volt. Izrael 12 törzsének nemzedéke ítél majd az idegen jelzettlenek felett. Akit Isten választ, azt fényvel, tüsszel, lobbanó lángcsodával tünteti ki. Ezek a választottak. – De most azt kérdezhetem: miben állhat az embernek a választottság nyomán származó kötelessége, és hogyan értelmezhető az Istentől adott elkötelezettség?

1. Az ember elkötelezett választott.

Az elhivatottság nélküli élet olyan, mint az élet tartalom nélküli lendülései... Az ember élete nem

gondolható el másként, mint hogy az életben csodás elhivatottság vár reá. Ha ennek a tartalmát keresném, akkor az ez volna: kötelességet adott az Isten a munkásság, a dolgozás, a teremtő munka parancsával. Az Írás így szól: „Arcod verejtékével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földre, amelyből vétettél” (1Móz. 3,19). Majd szt. Pál mondja: „...aki nem akar dolgozni, ne is egyék” (2Tessz. 3,10). – A természet szavában jelentkező parancs is ösztönzi, hogy a tevékeny munkának legyünk áldozatosai... Még a perpatvart viselők is azt tartják a legnagyobb sérelemnek, ha azt mondják róluk: naplopók. Mindent elvisel az ember, csak éppen a munkátlanság vádját nem bírja.

a) Ennek a munkának különleges jellege: a fizikai és szellemi munkának újjáépítő ereje, amely az egyéni átnemesedést hozza. A családon át, a nemzeti életben az életszeretést követő tanító munka olyan erőfeszítés, amelyet nem lehet végezni, csak szárnyaló lélekkel.

b) De minden Isten terve, vagy az Ő engedéséből történik. Pusztuló nemzetünk ebben a szörnyű világban újjáépülhet, ha készséges lélekkel munkába szegődik és Isten választottságával magát újjá teremt. Ez a munka lehet bármilyen. Akár az egyszerű szántóvető, aki az eke szarvát fogja, akár tollat ragad, vagy az áldott édesanya áldozatos szeretetével gyermeket ölel magához... Akármivé indít az Isten, a lélek készséges odaadásával végzem. Szentnek és Istentől adottnak tekintem. A vállalt munka végzésére küldtettem, hogy életem javaiból a fölösleget másnak juttassam. – A testi élet szolgálatában épüljenek házaink. Állítódjanak helyre a hidak. Termeljen a föld búzát. – De ez nem elég! Kell, hogy az elhivatottak lelke lángra lobbanjon. Nem kulik vagyunk!

c) Isten parancsa szerint isteni követek vagyunk, hogy étellel és szóval Istenigéjét hirdessük. Ez a munkák munkája. Legyetek ennek boldog hirdetői, élő hithordozói! „Christophorosok”, Krisztus hordozó lelkek, fényező lelkek. Nem jajgatni kell! Ne a kétségbeesés legyen úrrá a lelkünkön. Merjük mondani: Istentől kapott erővel újjáteremtjük az országot. De ezt magadon kezd! És ha atüzet hordozó erőt érzed, ebből új és új erő nevelődik. Ha csak egy téglát vittél, az építő munkának hőroza vagy...

2. De az ember a munka áldozatos.

Milyen módon történik ez? Ennek van egy lemondó része és egy pozitív része.

a) A munkát készségesen vállald! Ez az áldozatosság alfája! Lemondó áldozatosságot, ha önként nem vállaltad, keresztül vitte az Isten. – Letépték gúnyánkat – és én azt mondom, jól van ez így! Megtörték falainkat – és én azt mondom, jól van ez így! A terített asztalt letépték, kitépték a falatot szájunkból, de mindez jól van így, mert az Isten hozta. Azért, mert túl sokat akartunk a földből!

b) Nem azért tép az élet, hogy koldussá tegyen! Isten terve királyi embernek akart tenni! Most azért küld, hogy áldozatos lelkű munkás ételledel, szeretetet sugárzó lelkeddel teremts új világot. Lemondó erőfeszítéssel könyörögj, hogy ezzel az erőfeszítéssel teremtővé légy! Ez több mindennél, ha nagy, lélek-önfeláldozó munkájával új világot teremtesz!

c) A hívő, imádkozó lélek csodás kenyérszaporító lesz, ha Krisztustól tanulja a törő gesztus szentőségét. Az utolsó vacsorán Krisztus az egésztestet adja a kenyér színében és megőrzi az oltárokon. Ha csodát akartok, a törő gesztuscsoodáját tegyétek. Ha négynek törnek kenyeret, jut még az ötödiknek is. Ha öten ülnek az asztalnál, jut még egynek az ételből... Van-e egy is közülünk, aki ne mondhatná, hogy nem bír megélni, és a hó végéig mégis jut mindenkinek... Lemondó áldozatosság csodája történik, szaporodik a kenyér az Isten áldásával. Élő, fényemberek legyetek, akik a jóság, a szeretet tüzeit szórjátok. Tört lelkek vigasztalást várnak a sötétben. Isten küldöttje a lélek-kenyérosztás csodás csodatevője lesz a szeretet, a melegség és a fény sugárzásával. Hideg lelkek melegítése, életpéldának a megteremtése: ezzel az áldozatosság csodája történik. Áldozatosság munkája a teremtő élet csodás varázsa.

Bef.: Ma mindenkinek feltűnt, hogy mikor az oltáron gyertyát lobbantottak, az egyik elaludt. Gyertya, amelyet emberek kezei gyúrnak, alkotnak vagy elalszik, vagy leég, semmivé lesz... De ezzel szemben más az Istennek a terve. Akit a teremtés percében szent küldetéssel életre föllobbant, az tűzzé léssen és Istenatyánk kegyelme folytán örökké égő tűz marad. Érdemesekké tette az embertüzeket, hogy úgy töltsék be a világot, hogy fénybe boruljon a világ. Kinek jut eszébe, hogy annyi lángot gyújtott az Isten!?... Ha ezek az életlángok mind fényt szórának, fénybe borulna a világ. Miért vagytok tüzet eloltó emberek? Lobbantók legyetek, akik sziklát zúzva abból is szikrát ütnek. Ez a szikra, lángfáklya, tűzember... az Isten követe. – Úgy akarjátok megkezdeni az új évet, hogy az Istentől nyert küldöttséget mindegyikötök lelkében a munkavállalás készsége, áldozatosság ereje olyanná tegye, hogy az a kemény erőfeszítés szóró gesztusát mutassa. –Tüzekké lesztek! Jártok úgy, hogy példája lesztek a világon embertestvéreiteknek! Teljesítői Isten parancsának! Élő tüzei lesztek az Istennek, vállalva a küldetés szentőségét, akinek karja és lelke nyomán újjáteremtődik az ország. Ti pedig az Isten élő tüzeivé nemesedtek.

11. beszéd: A „hogyan?” kérdése

(Erkölcsei beszéd: Hogyan élhetünk Isten terve szerint?)

Az emberi jó kívánatok múló csengések, az isteni áldások tények. Ezek az utóbbiak a templom szentélyéből csörgedeznek az ember felé. –Kicsoda az ember? Boldogságot kereső zarándok. A mese Hány Jánosai valóságban tékozló fiúk, az élet útján járók és boldogságot keresők. – Hogyan szerezhető ez meg? Ez a „hogyan?” kérdése. A felelet kettős létszen.

1. Isteni legyen a mérce.

a) Emberi mércék: centiméter (hosszúság), kilogramm (súly), idő (változat),haszon (utilitarizmus, hedonizmus)...

b) És az isteni mércék? Az igazság, szépség, a jóság. Legyen minden paránya pompázó, sudár fenyő belső tartalmának igaz hirdetője! Ember is! Sugározza az istenfiúság igazságát! – Ilyen lenne a látó ember (tudás, fény, igazság!)! – Szépség a másik. Legyen minden pompázónak látszó! Erdő, mező, dal, muzsika, beszéd, vihar, égzengés... Ébredés és pompázó bontakozás! – Ilyen lenne a művészem-ber! – Jóság... „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31)... Világ... ember... sőt még a bűnös ember is... Jók a viharok, mert mindent mosnak és éltetnek. Kipling leírja Calcutta újjászületését – a nagy zápor után... Jók az emberek! Törtetők... bűnösök... Szent Ágoston szerint boldog a bűn, mert Üdvözítőt érdemelt! És a bűnös? Mert embertestvéreknél alkalom a jó gyakorlására, Istennek pedig alkalmas a kegyelem áramlására és újjá-támasztására. – Végül: ilyen lenne teljes értékben a szent ember!...

2. Boldogság lesz a bére.

Kérdezzük most fordítottan! Mi az emberi mércék mérőjének a bére?

a) A fényt kioltók a sötétség emberei... Rosszak az érzéseik, tört a lelkük („kilógó kuvasz”-nép). Boldog-e az ilyen?...

b) A habzsolóan örömet kereső a „pók ember”. Lásd a pók alakuló vackát. Legyek becsúszását le-si. A pók hálót feszítve keresi áldozatát. Boldog-e az ilyen kapzsi és falánk?...

c) Az érzéki örömök habzsolója... Venus és Bacchus népe. Mit kap? Idegzsongást. És mit veszít? Emberi értelmet és méltóságot. – Boldog-e az ilyen ember?...

d) Végül a föld kincseit igénylő, gyűjtő, kufár ember. Keze csak befelé kaszál, és ujjai sohasem ki-felé szórók. Pedig az arató „szór”, mert életet akar. – Boldog-e az ilyen ember?...

Ha tehát nem az emberi mérce, emberi értékmérés boldogít, akkor az isteni életmérce teremt boldogságot lelkünkben.

Bef.: De nem feleltél a „hogyan?” kérdésre. – Igaz! De most jön mindez a meseszerű tanulság le-vonásában. Először: láss Isten szemével! Igazat, szépet, jót! Világban és emberben! Így derűs lesz a lelked és boldog az életed! – Másodsorban: nyisd az ajkadat az igaz, a szép és a jó hirdetésére! Így nem rágalmak születnek, angyali lesz életed! – Harmadsorban: hallgass az igaz, a szép, a jó hangokat. Ne gyalázkodást! – Végül negyedszer: tárd ki karjaidat! Fogadj be minden embertestvért, nyújtsd ki kezedet és gazdagíts mindenkit! – Mi történik így az új évben? Istenivé lesz életed, boldog a lelked, szeretet a személyed. Röviden: boldog az életed. Isteni volt a mérce, és boldogság lett a bére.

* *

– Most rövid **vázlat-pontok** következnek, melyeknek célja, hogy ötleteket adjanak a teljesen sza-badon kidolgozó szónoknak.

1. beszéd: Az örök kikezdők

Bev.: Az Isten az örök Lét. Az ember a végnélküli lét. Az Isten a változatlan, az ember a változva fejlődő. Isten a végtelenség tejjességét hordozza, az ember a végnélküliség fejlődését szolgálja.

1. Ember pillanatai –„új ember” születése.

2. Az „új ember” születése –a végnélküli ember teremtése.

Bef.: Ezt a munkát végezd az új esztendőben.

2. beszéd: Idők Ura, Istene

Bev.: Ezt énekeltük tegnap...

1. Isten az ember indítója és lendítője.

2. Ember a nehézségek harcosa és legyőzője.

Bef.: Ezzel élünk minden nap.

3. beszéd: A győzedelmes életzarándok

Bev.: Nagy úr az idő! Eltemeti a cselekedeteket és újak születését hozza. – Valóban azonban más a helyzet. Nem végleges a temetés, hanem diadalmas az isteni életfakadás.

1. Győzelmesek vagyunk a lehanyatlás felett.

2. És diadalmasok vagyunk a teljes élethimnuszok között.

Bef.: Himnusz az élet, mert a maga teljességében és valóságában dicséri az Istent. – Ez az igazi Újév és új élet.

* *

– További **rövid vázak**, de az előzőkhöz hasonlóan van tartalmi logika a gondolatsorban.

1. beszéd: Örök kalendárium

Bev.: „Kösd az ujjaidra, írjad szíved táblájára!” (Péld. 7,3).

1. Felírtak tetteink.

„Így szól ugyanis az Írás: „Szentek legyetek, mert én szent vagyok” (1Pét. 1,16).

2. Hogy jutalmat nyerjenek jó cselekedeteink.

Bef.: Az Úr az „örök kalendárium” Írója.

2. beszéd: Reményekkel telve

Bev.: Reményünk horgonyát Istenbe vessük!

1. Reméljük, hogy szentebben élhetünk.

„De örvendezzenek mindazok, kik benned bíznak, lakjál bennük, hogy mindörökké vigadozzanak, és dicsekedjenek mindazok benned, kik szeretik nevedet” (Zsolt. 5,12). „Az Istenben dicsekvésre fordítom beszédemet, az Istenben remélek, nem félek; ember mit árthat nekem?” (Zsolt. 55,5).

2. Reméljük, hogy Istenhez térhetünk.

„Bár tételnék igazság Isten és ember között, úgy, mint igazságot tesznek ember és társa között!” (Jób 16,22).

Bef.: Életünk hajóját így biztonságban tartjuk.

3. beszéd: Áthozott értékek

Bev.: Csak földiek érdekében gyűjtünk?

1. Földön gyűjtünk.

De ne feledjük: „Ne gyűjtsetek kincset a földön, ahol moly és rozsdá emészt, ahol tolvajok betörnek és lopnak” (Mt 6,19).

2. Égben értékesítjük.

Ha megfogadjuk: „Gyűjtsetek kincset a mennyben, ahol se moly, se rozsdá nem emészt, tolvajok nem törnek be és nem lopnak” (Mt 6,20).

3. Égben élvezve élvezzük.

„Ahol a kincsed, ott a szíved is” (Mt 6,21)

Bef.: Mindent – „hazaviszünk”.

4. beszéd: Isten kincseivel az élet hajóján

Bev.: Kicsoda és hogyan indít – az „élet tengerére”?

1. Az Isten a felraktározó.

„A lelki adományok különfélék, de a Lélek ugyanaz. A megbízások is különfélék, de az Úr ugyanaz” (1Kor. 12,4-5). „Törekedjete értékesebb adományokra!” (1Kor. 12,31).

2. Isten a révben hazaváró.

Bef.: „Legyetek tehát állhatatosak és rendíthetetlenek, szeretett testvéreim! Fáradjatok minél többet az Úr ügyéért szüntelen, hiszen tudjátok, hogy fáradozástok az Úrban nem hiábavaló” (1Kor. 15,58).

5. beszéd: Isten kezét fogva

Bev.: Isten és én – egybetartozunk...

1. Érzem a felém nyújtó szent kezet.

„A népeket szerette, kezében van minden szentje s kik lábához közelednek, tanításában részesülnek” (5Móz. 33,3).

2. Fogom erősen az atyai kezet.

„Kezemet emelem az Úrhoz, a felséges Istenhez, akié az ég és a föld” (1Móz. 14,22). „...a te kezében van a nagyság s az uralkodás mindenben” (1Kron. 29,12). „Az ember sikere Isten kezében van” (Sir. 10,5).

Bef.: Isten és én boldogan **együtt** élünk.

6. beszéd: Jézus nevében

Bev.: „Én az Alfa és az Omega vagyok, (a kezdet és a vég), mondja az Isten, az Úr, aki van és aki volt és aki eljövendő: a Mindenható” (Jel. 1,8).

1. Vele indulunk.

„Az Úr igazgatja az ember lépteit, s útját Ő szabja meg” (Zsolt. 36,23).

2. Vele haladok.

„Oktass engem, Uram, törvényeid útjára, hogy mindenkor csak azt kutassam” (Zsolt. 118,33).

Bef.: „Kézen fogva vezet a Mester” (Sík S.)...

7. beszéd: **A biztos diadal útján**

Bev.: Halál felé tartok?...

1. Mesterem élete – a feltámadás.

„Elsősorban azt hagytam rátok, amit magam is kaptam: Krisztus meghalt bűneinkért, amint az Írás is mondja. Eltemették és harmadnapon föltámadt” (1Kor. 15,3-4).

2. Életem reménye – a feltámadás.

„Ha Jézus, mint ahogy hisszük, meghalt és föltámadt, akkor Isten azokat is, akik Jézusban hunytak el, vele együtt föltámasztja” (1Tessz. 4,14).

Bef.: A feltámadásban bizakodunk!

* *

– A most következő beszédvázlatok az **újjászületés és tökéletesedés** gondolatát magyarázzák kisebb szélesebb tartalmi keretben. – Nézzük egyenként.

1. beszéd: Az újjáöntött ember

(Erkölcsei beszéd: Az újjáalakulás feltételei)

Bev.: Ibsen „Peer Gynt”-jében szerepel a „gomböntő”, aki újjá akarja önteni a sok felé hullámzó és gyarló főhöst. Vajon nem volna-e időszerű az Újév hajnalán, hogy felmérjük életünket, hogy „újjáöntve” kezdjük a jövő első lépéseit? – Mit kellene tudni ehhez a munkához?

1. Az okos lélekvizsgálódás –igényt támaszt.

Mit okoz?

a) Látod, hogy mi vagy. „...bűnös ember vagyok!” (Lk 5,8).

b) Majd mondják a lélek hangjai, kikre kellett volna hallgatnod: „Hallgassátok, fiúk, az atyáról szóló törvényt, és szerinte cselekedjétek, hogy üdvösséget leljétek, mert Isten tekintélyt adott az atyának a gyermekek előtt, és megszabta az anya jogát a gyermekekkel szemben” (Sir. 3,2-3).

c) Végül Isten is int szólván: „Az én rendeléseim szerint cselekedjétek, az én parancsolataimat tartásotok meg s azok szerint járjatok: én, az Úr, vagyok a ti Istenetek” (3Móz. 18,4).

2. És Isten ítélő és átalakító ereje új életet fakaszt.

„Igazak az Úr ítéletei, egytől-egyik igazságosak” (Zsolt. 18,10).

a) Mellénk áll erejével. „Ime, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,20).

b) Kegyelmet sugároz. „Az egész tömeg érinteni akarta őt, mert erő áradt ki belőle, és mindenkit meggyógyított” (Lk 6,19). Bűnbánatra vezet (Magdolna, Péter, Iator). Hivatással áld...

Bef.: Mi lesz belőlünk? „Nova creatura”. „Az ítélet ugyanis az egy miatt büntetést hozott, a kegyelem viszont sok vétekből megigazulásra vezet” (Róm. 5,16).

2. beszéd: Múlt és jövő (Erkölcsi beszéd: Újév fényvetése)

Bev.: Szinte követelődzve kiált felénk a kérdés: vajon a külső élet lesz-e más az új esztendőben, vagy a belső életnek kell-e mássá alakulva megújodnia? Az élet azt mutatja: az őstörvények ereje és az életkörülmények láncolata a régi. De ködös kontúrban bontakozik a jövő is... – Mit kell tehát tenned, hogy újjá alakuljon benned az élet?

1. Helyesen ismerd meg a múltadat.

Figyelj arra, hogy az a jövő gyökérzete. Itt látó lehetsz, mert a múlt eseményei peregnek majd alá szemed előtt. De azt se felejtse, hogy számon kérik majd életedet!

a) A kapott kincseidet... „Mert kifogyhatatlan kincs az az embernek; akik vele éltek, megszerezték Isten barátságát” (Bölcs. 7,14). „És biztonság lesz napjaidban, bőséges jólét, bölcsesség és tudomány, maga az Úr félelme lesz kincse” (Iz. 33,6). – De Calderon „Világszínpad” című művében Isten osztja a hivatásokat, de Isten számon is kéri azokat.

b) Majd „kidolgozott értékeidet”... Erényeidet... Bűneidet... De ne elejtsd: még Faust is hazatér az Úrhoz... „A jó ember szívének jó kincséből jót hoz elő, a rossz ellenben rossz kincséből rosszat hoz elő. Hiszen a szív bőségéből szól a száj” (Lk 6,45). – Mintha kikiáltana az az igazság: olyan változat az élet, amely végül is a jó feltámadását igényli.

2. Világosan lásd jövődet.

A jó sok ezért fáradoznak. – Itt te vágyakozó vagy! De a próféta eleve figyelmeztet, hogy azt ne felejtsem: jövőmben velem az Úr. – És mit látok?

a) Csak kontúrban bontakozik a jövő. De ezt leírják a próféták. Tanítja a Mester (utolsó ítélet).

b) De valóságban is meg fog jelenni a döntő ítéletet hozó jövő. Hogy milyen leszen, azt magad életede dönti el.

Bef.: Mi tehát az új évnek feladata? Olyan indulás, amely után biztos a lélek átalakulása és az isteni élet kidolgozása. Az Isten szeretetében az az újság, hogy Isten Fia emberré lett; és az ember életében az legyen az újság, hogy az ember istenivé lehet.

3. beszéd: „Életújságok”

(Dogmatikus beszéd: A múlandó és örök értékek)

Bev.: „Semmi sem új a nap alatt” – mondja a közmondás. Azt jelenti, hogy csak az alakok és a színek változnak. Az a kérdés, hogyan áll ebben a változat-forgatagban az ember?

1. A földiek változatai – elfutó hullám-fodrok.

Mert mit hoznak?

a) Csak a testi élet alakuló bontakozását. Ez múlandó és lefelé ívelő.

b) Esetleg a lelkiek bontakozását. Értelmi fejlődést. Akaratú erősödést. – De mi ez? Valóban lélek-tökéletesezés és így érték. Azért, mert múlt temetője és az új feltámadása. „...aki érintkezik ezzel a világgal, mintha nem érintkeznék vele, mert elmúlik a jelen világa” (1Kor. 7,31). – De teljes-e így? Már ez a jelzés is tagadó feleletre int, amely szerint ez tapasztalható: mindig a földbe és így az anyagiakba kapaszkodik ez a sok törtetés és így nem mutat végnélküli vonalvezetést.

2. A kegyelmi átalakulások – örök életértékek.

Itt már arról van szó, hogy metafizikai és szupernaturális legyen lélekérték orientációja és tartalma.

a) Emelkedj ki az anyagi világból, mert csak anyagi maradnál. „A jámboreMBER állhatatos a bölcsességben, mint a nap, a balga azonban változik, mint a hold” (Sir. 27,12).

b) Légy istenivé, hogy örök maradjon minden életrezgésed. „Emberi kötelékekkel, a szeretet bilincseivel vonzottam őket; olyan voltam hozzájuk, mint aki leveszi vállukról az igát; és lehajoltam hozzá, hogy ételt adjak neki” (Oz. 11,4)... „...hogya hittel Krisztus lakják szívetekben, s ti gyökeret verjétek és alapot vessétek a szeretetben” (Ef. 3,17). –Ez az élet is élet. Tehát nem megmerevedés, hanem a Végtelenbe való vitális kapcsolódás. Ezt az életet az a hasonlat fejezi ki: olyan életjegyenyévé váltál, akinek sudara az egekbe nyúlik és életerejét már nem a földből, hanem az égből meríti.

Bef.: Az Újév hajnalán azt a nagy „életűjságot” hirdetem nektek: állandó gazdagodással fogtok belesudározni a szerető Atya életébe. Ezt szolgáljátok az új évben!

4. beszéd: Boldogságra törünk

(Erkölcsei beszéd: Az ember alanyi célja)

Bev.: Az ember életútja a hindu bölcselő szerint a „Nirvana” ködös pihenőjébe helyeztetik. Nehéz tanítás, mert az emberi élet az ellenkezőt, az „örök tavaszt” igényli. Mégpedig azt a tavaszt, amely a boldogság tudatosságát biztosítja. A kereszténység hite ezt az utóbbit hirdeti és az Újév hajnalán ennek a megszerzését tűzi ki életfeladatodnak. – Hogyan kell ezt értelmeznünk és megszerezniünk?

1. A boldogság áhítózása Isten adta életösztöke.

Szinte azt mondhatnám: örök jelszavunk az életöröm szolgálata.

a) Diktáló parancsa: tovább! Lényege: az előretörés.

b) Tartalmi vonala: testi, lelki és szellemi! Mindig a felsőbbet kell keresni, mert annak a tartalma isteni.

c) Sürgető lendület – izzító erő. Nem is tudunk megpihenni a bűnösen alantas szintájon. „Nincs békéjük az istenteleneknek, – úgymond az Úr” (Iz. 48,22). „Ne gondoljátok, hogy azért jöttem a földre, hogy békét hozzak, hanem hogy kardot” (Mt 10,34).

2. Az Istenhez térés – az élet végnélküli és boldog kiteljesülése.

Mi is beszélünk örökös nyugalomról. De ez nem a tudatnélküli elpihenés. – De hát mi ez?

a) A földiektől való megpihenés. Lényege: nem terhem az anyag, hanem lendítöm az isteni kegyelem.

b) Az égiekben való boldogulás. Ott is tevékeny az élet, de a szeretet megnyilvánulásában. Sőt: béke és dicsőség. „Áldott legyen a király, ki az Úrnevében jön! Békesség a mennyben, dicsőség a magasságban!” (Lk 19,38). – Végül: a teljes együttélés. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Hogy mi az igazság? Nincs letörő elcsendesülés, hanem van tudatos életboldogság. Vajon érdemes-e ezért dolgozni az új évben? Igen! Miért? Mert ez az élet lesz a mi isteni új életünk.

5. beszéd: Mit tegyünk?

(Erkölcsei beszéd: Lélekerőink alapjai)

Bev.: Újév hajnala – az új tevékenység erős lendületét fakasztja. De hogyan lépünk át a bizonytalan jövőbe? Úgy, hogy erős bizakodás lakozzék a szívünkben. – De hogyan szerezhető ez meg?

1. Isten örök tervében való megnyugvás útján.

Az igazán és értékesen látó ember Isten örök terveinek szentségéhez igazodik. Mégpedig:

a) Egyéni életének szolgálatában. „Ne nyugtalanokdjatok tehát és ne kérdezzétek: Mit együnk? vagy: Mit igyunk? vagy: Mibe öltözzünk? Mindezt a pogányok keresik. Hiszen tudja mennyei Atyátok, hogy milderre szükségtek van. Ti keressétek elsősorban Isten országát s annak igazságát, és ezeket is mind megkapjátok” (Mt 6,31-32).

b) Majd mások szolgálatában. Ezt tanítsátok! Még ilyen értelemben is: „Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, (tegyetek jót haragosaitokkal) és imádkozzatok üldözőitekért (és rágalmazóitekért)”... (Mt 5,44).

2. Isten kezében való megerősödés útján.

Akit Isten keze tart, az biztos helyen jár és áll.

a) Így lásd az életet! „Mindent úgy alkotott, hogy helyes legyen a maga idejében; a jövőt is beléjük helyezte; csakhogy az ember nem tudja kifürkészni Isten művét, melyet teszen kezdettől fogva mind-

végig” (Préd. 3,11).

b) Így éld az életet! „Ne aggódjatok tehát a holnap miatt, a holnapi nap majd gondoskodik magáról. Elég a mának a maga baja. (Mt 6,34). „Ne gyűjtsetek kincset a földön, ahol moly és rozsdá emészti, ahol tolvajok betörnek és lopnak” (Mt 6,19).

c) Ilyenné alakuljon életed: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: És ez nem „fatalizmus”? –Nem! Ez: „personalis providentia!” Ez az élő hit, amely által Isten kezében érzi és tartja egész valónkat, jelenünket és jövőnket.

* *

– Ifjúság számára csatolunk néhány **különálló, de tartalmilag egybedolgozható** beszédtervet.

1. beszéd: Az új év küszöbén ...

(Tanuló ifjúság számára)

Bev.: A fejlődés az életnek alapfeltétele, és minden cselekvésünk eszköz a cél elérésére. Eszköz a tanulás, mely értelmünk fejlődését mozdítja elő. Eszköz a testi fáradtság, mert akarati lemondást követel. Eszköz a legparányibb lelki tevékenység is, mert vagy tevőleges, vagy nemleges szempontból tökéletesít. Mindezek természetesen és emberi mivoltunknak megfelelőek. Kifejlesztik bennünk az Isten gondolta tökéletes embert. –Ámde a keresztény vallás nem áll meg itt. A Krisztusból vett hittani tételek magas rendelkezésről beszélnek. Istenfiúság, Krisztus-testvérség gondolatával biztatnak. „Isten fiai vagytok ugyanis mindnyájan a Krisztus Jézusba vetett hit által” (Gal. 3,26). Minden tőle függ. Szükséges ugyan az isteni kegyelem, de ez mindenkinek megadatik, és így a döntés mégis csak a tied. A régi klasszikus világban ezt nem ismerte az ember. Rettegve gondolt az Istenre s boldogságát, vagy fejlődését nem saját erejéből, hanem a vak sors erejétől tette függővé. – Mikor mi, mint a keresztény kor gyermekei, ezen eszmény munkásaivá szegődtünk és örömmel halljuk a biztató szót: a siker tőled függ csupán, akkor tisztán akarjuk látni azt a módot, amellyel a nagy célt megvalósíthatjuk. –Nem akarok elmefuttatásokkal elkalandozni és ezért két tételben szabhatom meg a követendő lelki irányt: 1) légy szilárdul meggyőződve, hogy amit hallasz, az mind saját érdekedben hangzik el; 2) valósítsd meg mindeniket, mihelyt alkalmad kínálkozik.

1. Téged tanáccsal bocsátottak ide szüleid.

Tanulásra, szorgalomra intettek. Jóra való ösztönzést hallasz az iskola vezetőitől. Isten szavát hallod e szent helyen, vagy annak visszhangját lelked mélyén. Egyszóval mindenütt ez a hang: ezt tedd, ezt ne tedd! Az egyik azt mondja: tanulnod kell, mert így leszel komoly, képzett férfiú. A másik a tiszta erkölcs ideálját állítja eléd és azt mondja: ennek elérése egyenlő lelked nemesítésével. A harmadik azt ajánlja: becsüld nagyra az isteni kegyelmet, értékeld a tiszta lelkiismeretet, becsüld az erényt, az imádságos érzelmet, tartsd nagyra az önmehtagadást, mert ezt téve Krisztus nyomdokain jársz. – Mindez röpké szó, mely hangrezgést okoz, a dobhártyához ér, de a lélekhez csak akkor jut el, ha annak alaphangulata: **mindezek az én érdekedben hangzottak el**. Nem azért mondták, hogy csak mondván legyen, nem azért, hogy a buzdítónak legyen kellemes, hanem az a tiszta szeretet súgja őket, mely az én kifejlődésemet akarja előmozdítani s amely – világosabban látva a veszélyt – óva int engem.

2. De ez még csak kezdet! A hit, a jóakaratra vetett hit csak akkor juthat el a helyes kifejlődéshez, ha a folytatása ez: **követem a buzdító szót**.

Ez már cselekvés, ez már kifejlődés hatalmas eszköze. Ha a munkára buzdító, a jóakaratu vezetővel szemben nem elégszem meg azon tudattal, hogy ez az én érdekedben történt, hanem dolgozni kezdek mihelyt alkalom kínálkozik, akkor egyes hibákat elhagyok, egyes erényeket gyakorlok. Nem kérdezem, könnyű-e, vagy nehéz, hanem megteszem, mert lelkem harmonikus kifejlődése érdekében szükséges. – A ti lelketek érti ezt a nagy célt. A ti lelketek hangolva van erre a gondolatra: minden szó, minden cselekvés, minden vezetés a ti érdekedekben történik. Tehát a **ti számotokra a tett, a megvalósítás marad**. Sok szent szó hangzik majd el az év folyamán e szent helyről. Minden egyes a ti javatok érdekében, a ti lelketek emeléséért történik. Rátok vár a megvalósítás szent ténye. Nem az a helyesen cselekvő, aki szóval helyesli a jóra való intést, hanem az, aki tetteiben követi azt. „Nem mindaz, aki azt mondja nekem: Uram, Uram! – jut be a mennyek országába, Csak (az jut be a mennyek országába), aki mennyei Atyám akaratát teljesíti” (Mt 7,21).

Bef.: Most, midőn az év első magasztos tényének, a lelki újjászületésnek és szentáldozásnak vég-

zésére szólítunk fel benneteket, az a mély gondolat hasson át benneteket: saját érdekem ennek jó elvégzése. Ez lesz az első, amit ebben az iskolai évben tenni fogtok, s ez lesz a próbaköve annak, vajon van-e bennetek annyi komolyság, amely átérzi: mindez értem van! A buzdító szó elhangzott, Krisztus kegyelme vár, a megvalósítás legyen a ti munkátok!

2. beszéd: Égbe néző ember

(1938, Budapest, Bazilika)

Bev.: A pogány világnak van egy jellegzetes képe, mely két felé néző arccal Janus-t ábrázolja. Azt mondja róla az Írás, hogy két felé fordította tekintetét, az egyikkel nézte a háborút, a másikkal látta a békét. Janus kőbe faragott alakját nézve az jár eszemben, hogy az év fordulóján mi is két irányba tekintünk: visszafelé múltunkat nézzük, előre Isten kegyelmével a jövőt látjuk. – Múltat nézve szomorúan látjuk, hogy sok hiba, botlás, küzdelem van az élet könyvébe írva... És az ember, keresztyén gondolattal mellét üti és hálaadás szent napján bűnbánatot tartva könyörög: töröld el, Uram, a hibát, bűnt, ami a múlté és teremts jót, szépet, ami a jövőé. Ez az ember előretekint és kicsinek látja magát s nagynek az Istent, aki felé törve egekbe néző emberré lesz, aki az ég áldását kéri a jövőre nézve. Ezt az **egyekbe néző embert** akarom most megrajzolni, akit az jellemez, hogy többet bizik Istenben, mint saját emberi erejében.

1. Hogy ég felé törő vágyát valósággá tegye: **méccsel jár**, keres igazságokat, utakat, isteni követeket, pásztorokat, hogy ezek segítségével, ezek meglátása mellett tudjon járni Isten országa felé. Földi élet járásában méccsest hordó, egek felé feszülő tekintettel eget kereső ember lelkét Isten szent napja hevíti, ő az Isten országának alázkodó, szegény, kereső embere. Új életnek embere, aki jót keres földön az emberekben, jót keresvén reménnyel könyörög Istenhez égi áldásért. Jó, isteni új ember, igazi megtisztult lelkű ember, akinek lába földön jár, de lelke az eget súrolja.

2. A jót kereső, egekbe nézve Isten kegyelmét váró ember **szent élő amforája az Úrnak**. Égi kegyelme, tűznek szent hordozója, aki lelkében egek kincseit hordja. De nem azért, hogy benne tartályként őriztessenek, hanem mint drága illatszerek mindenre boldogságot, szépséget áraszsanak. Mint a száreptai asszony korsója állandó telítéssel olajjal, az ő lelke Krisztussal van csordulásig. Gazdagsága kiömlik, hogy tudja önteni szegényeknek. Az égből kapó ember: **szerteszőrő ember** a magvető széles gesztusával. Nem elraktározza értékeit, hanem a szántóföldeket keresi, hogy maggal szórja be... Micsoda szép, új élet nyílnék, ha mindnyájan élet kincseit szóró emberek lennének, akik hirdetik a jót, szórják az életkincseket, törlik a kenyeret, adják a tudást, hitet a kétségkedőknek, adják csodás szóró lelkük legjavát. – Ti is égből kegyelmet várva Isten áldásával kegyelmet vesztek, hogy emberi erőfeszítést hozzáadva szerteszőrő emberek legyetek és maradjatok. – Ha így az égből váró, Isten kegyelmét nyerő, jót kereső és szerteszőrő ember csodás igazsággá varázsolódnék, akkor az új évet Isten keze irányítaná, a lelkekben Isten kegyelme érvényesülne az élet minden területén. Akkor csoda történnék a világban és minden ember isteni követté nemesednék. Angyali hanggal járó ember lelkében az öröm muzsikája csendülne, és új világ tárulna elénk... Ti most e szent helyre jöttetek, hogy az Evangélium szavát halljátok, de lelketek szentélyében könyörögjétek, hogy léletté legyen ez az Evangélium. Akkor új lelkű emberként hagyjátok el e templomot. De nem is emberként, hanem isteni követként azzal a megerősített nemes elhatározással: Istentől veszünk, égi kegyet kapunk és Isten nevében szórunk minden szépséges gyönyörűséget és jót.

Bef.: Utolsó mondat az lehetne: Bár szerteszéledne a földön Isten szent nemzedéke! Akkor olyan embertestvérek járnának a világban, akik nem szóval kívánnának boldog új évet, hanem szóró gesztusú, égbe tekintő életük nyomán lehetne boldogabb az új esztendő, amelyben áldó kézzel vezethet égi Atyánk.

3. beszéd: Úr áldotta szemmel – az 1944. év mezsgyéjén

(Tanítónemzedéknek publikálva)

Bev.: Minden új év előtt bizonytalankodva gondol az ember a jövő évre, mert minden jövőre bizonytalanság ködébe vész. Ilyenkor azt szeretné a mezsgyén álló, hogy varázslatos manók lebbentsek fel a jövő fátyolát, és lépjen ember szeme elé a bizonytalan jövő képe. És ha ez így van a rendszerélettörténetben, akkor mennél inkább él ez a mai ember lelkében, aki a vérzivataros 43-as év után a még véresebbnek jósolt 44-est várja. Azt minden ember jól tudja – sötétben látó gyarló pesszimisták

és rózsaszínű jövőt álmodozó fantaszta optimisták –, hogy a jelen szökő esztendő olyan különleges módon szökken ki az emberiség életéből, hogy szinte határkövet jelez az egész emberiség jövő életére nézve. De akármi következik is a jövő történetében, **nekünk, az ifjúság nevelésére küldött tanító-nemzedéknek az a kötelességünk, hogy olyan biztos irányelveket kövessünk, amelyekre építhetjük a jövő nemzedékének léleknevelését.** Mi nem lehetünk időjósokhoz vagy élettervek készítőjéhez vagy rettegést kiváltó rémisztgetőkhöz irányuló életszélkakasok, hanem a helyesen megtalált, isteni ismert életelvekhez ragaszkodó hűséges hangszórók. – Mik volnának ezek az elvek, amelyek szerint kellene tanító munkánkat végezni? Két életelvet kell leszögeznünk: először azt, hogy Isten kezében vagyunk, másodsor pedig azt, hogy minden életesemény Isten tervében is helyet foglal. E kettős elgondolást olyan formán kell életelvvé tennünk, hogy egyrészt magunkat kössenek és másrészt tanító munkánknak irányító elveivé acélosodjanak.

1. Aki az 1944-es év eseményeit csak a vak emberi szenvedély jövő kirobbanásainak nézi, vagy a háború győzelmes-veszteséges eseményeiből kirobbanó békének művét csupán emberi tetteknek nézi, az természetszerűen kapkodó bizonytalansággal tekint a messze jövőbe. A hírharangok hangját várja és kába dőrességgel igen könnyen párt-emberré silányul; tetteiben is kaméleonszerű átváltozásokkal odahajlik, ahol a hangoskodóbbak győzelmet, vagy szebb jövőt ígérnek. Ebben a zűrzavarban szinte önmagát is elveszti az ember, és esetleges sötét színekben festett jövő bizonytalanságában még hitében is inogni kezd a gyenge. Ámde a Krisztus szavai szerint élő lelke elé idézi a királyi Zsoltáros szavát: „Kezében van a föld minden határa, s övéi a hegyek csúcsai. Övé a tenger, ő alkotta meg, s az ő keze formálta a szárazföldet” (Zsolt. 94,4-5). Ez a szöveg arra figyelmezteti az embert, hogy **valaki van a föld fölött, aki kezében tartja a világ életét.** Ugyanez a Zsoltáros így folytatja szent szövegét: „Jertek, imádjuk leborulva őt... Mert ő az Úr, a mi Istenünk, mi pedig az ő legelőjének népe, s kezének juhai vagyunk” (Zsolt. 94,6-7). Ezekre a szavakra építkezve megsejti az ember, hogy ő olyan lakója Isten tenyerének, akinek élete különös gond tárgya az égi Atya szemében. Ezért mondja az élet Mestere: „Ne nyugtalankodjatok tehát és ne kérdezzétek: Mit együnk? vagy: Mit igyunk? vagy: Mibe öltözzünk? Mindezt a pogányok keresik. Hiszen tudja mennyei Atyátok, hogy minderre szükségtetek van” (Mt 6,31-32). – És most felvethetjük a kérdést: ha a magunk életét ezekhez az elvekhez irányítjuk, hogy és mint csendüljön iskolában és iskolán kívül tanító hangunk? Tanításunkból csendüljön ki mindig az isteni Gondviselésben bizakodó álláspontunk, és a jövő nemzedékének életelvévé tegyük az Úr következő szent tanítását: „Szeressétek ellenségeiteket, (tegyetek jót haragosaitokkal) és imádkozzatok üldözőitekért (és rágalmazóitekért). Így lesztek fiai mennyei Atyátoknak, aki fölkelte napját jókra és gonoszokra, esőt ad igazaknak és bűnösöknek. Ha azokat szeretitek csak, akik titeket szeretnek, mi lesz a jutalmatok? Nem így tesznek a vámosok is?” (Mt 5,44-46). Jól tudom én azt, hogy a gyűlölködésnek és a szörnyű harcoknak fergetegében különösnek hangzik ez az evangéliumi szó, de ez csak azért van így, mert az emberek lelkéből kirobbanó szörnyűségek felett szinte idegenül hangzik az embertestvériséget valló isteni beszéd. Üzletet és árlejtést földi dolgokban végezhet az ember, de az élet legszentebb és isteni területén egy jottányit sem engedhet az élet zarándoka.

2. Azt mondtuk a fentiekben, hogy **a jövő Isten terveiben szerepet játszik.** Ebből aztán ismét a következő, hogy a Mindenhatót olyan formán kell magunk elé állítani, hogy a jövő esetleges szörnyű eseményei is az Ő tudtával mennek végbe. A Prédikátor szerint: „Mindennek megvan a maga órája, és minden dolog az ég alatt elmúlik a maga idejében. Ideje van a születésnek és ideje a halálnak; ideje az ültetésnek és ideje az ültetett kiirtásának. Ideje van az ölésnek és ideje a gyógyításnak; ideje a lebon-tásnak, és ideje az építésnek. Ideje van a sírásnak, és ideje a nevetésnek; ideje a gyásznak, és ideje a táncnak. Ideje van a kő elhányásának, és ideje a kő összeszedésének; ideje az ölekezésnek, és ideje az ölekezéstől való tartózkodásnak. Ideje van a keresésnek, és ideje a veszítésnek; ideje a megőrzésnek, és ideje az elvetésnek. Ideje van az eltépésnek, és ideje a megvarrásnak; ideje a hallgatásnak és ideje a szólásnak. Ideje van a szeretésnek, és ideje a gyűlölésnek; ideje a háborúnak, és ideje a békének” (Préd. 3,1-8). Ezt a szépséges felsorolást azután úgy fejezi be a szent író: „Mindent úgy alkotott, hogy helyes legyen a maga idejében; a jövőt is beléjük helyezte; csak hogy az ember nem tudja kifürkészni Isten művét” (Préd. 3,11). Mindebből az következik, hogy az Isten gondviselő keze a jövőben is olyan irányító, amelyhez bizalommal kell közelednie a bizonytalankodó embernek. – Természetesen ezt az isteni Gondviselést olyan módon kell értelmezni, hogy az egész emberi életnek folyását a Mester alap-fölfogásához kell idomítani: „Ti keressétek elsősorban Isten országát s annak igazságát, és ezeket is mind megkapjátok. Ne aggódjatok tehát a holnap miatt, a holnap majd gondoskodik magáról. Elég a máának a maga baja” (Mt 6,33-34). Aki ezt a gondolkodást életfelfogásává teszi, az természetesen úgy

fog élni, hogy a jövő élet bekövetkező eseményeit mindenkor és közvetlenül az örök élet szempontjából fogja értékelni. – Most ismét felvethetem: hogy és mint tanítsuk ezeket a gondolatokat a gondjainkra bízott gyermekeknek? A felelet ismét az: csendítsük ki örök értékeket kereső gondolkozásunkat és életünket minden szavunkból és az Evangélium ígéire támaszkodva neveljük gyermekeinket arra, hogy ők is az örök kincsek gyűjtésében szorgalmatoskodjanak. Szinte azt mondanám, hogy ne rajzolgassanak jövő bizonytalan, fantasztika képeket maguk elé, hanem a gondviselő Atyában bizakodva minden eseményt örök értékű kincssé nemesítsenek. „Gyűjtsetek kincset a mennyben, ahol se moly, se rozsdá nem emész, tolvajok nem törnek be és nem lopnak. Ahol a kincsed, ott a szíved is.” (Mt 6,20-21). Ez a parancs arra fogja hangolni a gyermeknépet, hogy a lelke kevesebbre becsülje a földieket és örök fűződéssel fonódják a lelkiek felé. Sőt azt is mondhatom, hogy azt is eléri az ember, hogy az egész életcél Isten Lelkéből indítottan tartja és a napi élet eseményeit a nagy isteni terv részleteinek tekinti.

Bef.: Befejezésül egy kérdésem maradt. Nincs-e ebben a beállításban valami fatalisztikus, ellanyhuló, kikezdést ölt elpihenés? A válasz nagyon egyszerű. A fátum vak erő, a Gondviselésben való hit pedig a személyes Isten közvetlenségében való bizakodás. Aki a vak erőkre hagyatkoznék, az fatalista. Aki azonban a gondviselő Atyában bizakodik, az fiúi hittel, reménnyel és szeretettel fűződik a leg-szentebb Személyhez és így az állandó vitalitás hordozója. – Ezekkel a gondolatokkal kell megjelenni az 1944-es év mezsgyéjén.

4. beszéd: Isten keze a jövőt tekintve

(1944, Egyetemi templom)

Bev.: Szilveszter estéjén azt kerestük a múltat tekintve, hol található az Isten gondviselő keze. Ma azt nézzük, hogyan és **hol található** előrenéző tekintettel **a jövőt tekintve a mindenható Isten keze?** – Gyerekember, mikor színpad elé lép, nem akkor tapsol, amikor lepergett események és cselekvések után összehull a függöny, hanem amikor szertehúzódik a nagy jeleneteket záró függöny. Gyermekded gondolat az elzárt jövőt keresni, betekinteni akarni, hogy rejtett történések sorát előre lássa az ember. A pogányok jósokhoz fordultak. Pitia előtt megjelent a király küldötte, hogy tépjék a fátyolt, amely a jövőt zárja... – A mai ember olyanformán gondolkodik, hogy várja a csodás, Istentől nyert erőt, amellyel betekinthez jövő események sorába és előre láthatja ami jövő titokzatos méhéből születni akar. Élet színpadán olyan eseménysor játszódik, amely Isten gondviselő kezéből pattan, és az igazi látó a jövő cselekvéseiben észreveszi a mindent életszolgálatba állító Isten kezét. – Két szempontból akarjuk ezt nézni: 1) a gyermekember kíváncsiskodó, képzelet szülte világában; 2) a valóság, az igazi történés sorában.

1. Az emberek nagy része gyermekkorban éli le az életét.

Van, akinek lelke sötétben látó rémképeket, szörnyűségeket fest, katasztrófát hirdet. Olyan, mint aki mesebeli boszorkányképet varázsol és retteget gondol arra, ami következik. A másik rész derűsebb és szebb világ kibontakozását reméli. Mind a kettő **fantázia rajzolta képsor**, amelyben valóság-gá akarja tenni azt, amit most kártyákon, szavakkal kíván a boldog Újévet mondó ember. Nem az igazi férfi tekintete ez. Nem adatott embernek hatalom jövő tekintésére, a jelenbe teremtette őt az Isten, amelynek tartalmát a múlt alkotja. A jövő ura az Isten. Aki rálép erre a meglátási útra a valóságot keresvén, megsejti jövő történéseit...

2. Mi a valóság? Mi történik a színpadon a nép előtt záró függöny mögött?

Nagy **készülődés** folyik szereplők, díszletezők, tervezők készülődése; művészi reprezentációra készül minden ember. Nem csak olyan ez a játék, amely művészi munkával készül, hanem amelyen az ember erőfeszítéssel dolgozik. Nagy **erőfeszítés** van a függöny mögött. Ez arra figyelmeztet, hogy a jövő függönye mögött a mindenható Teremtő szent elgondolása szerint mozdított „színjáték” megírása folyik, amelyben az elkövetkező életszakasz fog előlépni. Istentől elgondolt és megteremtett világrendben mi emberek is részt veszünk, annak tevékeny aktorai vagyunk. Mégis sok ember azért imádkozik, hogy csoda történjék és véget vessen a szenvedésnek. Mi nem gondolkodunk csodavárókként, Isten színjátékában nem a csodának van hivatása, élettörténetben ember színezésére vár feladat. Csodák ritka tények, az ember erőfeszítése az, amit úgy kell az életbe beállítani, hogy a jövő fejlődését szorgalmazza. – A Bölcsesség könyvében olvassuk: „Más viszont, ki tengerre indul, és szilaj hullámokat készül átszelni, fadarabhoz esedezik, mely törekenyebb, mint a hajó, mely őt hordozza”... Pedig az igazság: „...s a te gondviselésed kormányozza, Atyánk!” (Bölcs. 14,1 és 3). – Azt az elgondolást,

amely a sötétben látó emberé, köti az a forma, mely sok szenvedést hoz. De Istenben bízva: jöhet elvesztése a földnek, nyomorúság, betegség, halál... minden, amit rossznak tudok. Minél inkább elszakadunk a földtől, minél jobban tudjuk leváltani, ami föld, annál inkább tudunk emelkedni lélekben. Küzdelem és szenvedés erőssé és acélossá teremtenek, a földiek elvesztése az örök életbe torkollást hozza. Nem úgy nézem a jövőt, hogy abban minden teher. Teher súlyával megszabadít a földtől, és Isten gondolata szerint emel az ég felé. – Az előttünk álló ködös jövőbe szeretnék harsonát szólaltatni, hogy a mindenható Istenatyánk tervei történnek, de abban tevékeny munkát magunknak kell végeznünk. Nem sors hányott darabjai vagyunk a világnak, az ember nem roncs, életáradásnak hordaléka, hanem Istentől eredő világ, magasságokból jövő, élet lankásain folyó, örök életbe torkolló valóság, az Isten szent tervének valósulása. Tevékeny munkát végzőnek tudom magam, aki az Istentől jelzett élethivatást, életszeretet pontos lelkiesség teljességével teljesítem.

Bef.: Nem látszik a ködbehúzó jövő, nem húzhatjuk szerte függönyét, de látni tudjuk azt, hogy kötelességteljesítés, munkavégzés színjátékára hívott Isten. Lejátszom hűség erejével. Nem vagyok az élet hullám-dobta tuskója, hanem parányi munkámon keresztül **élet teremtője**. Arra vállalkozunk, hogy életteljesülés szerepében hűségesnek találassunk. Aki ezt a lelkiületet találja magában, az a jövőbe úgy lép, hogy bármerre tart, meglátja, hogy Istenatyánk terve az élet megemlése, és minden pusztulás ellenére ennek az örök életbe torkolló folyamatába lépett. Nem a kutató szem kíváncsiskodó hisztériája ragadja magával, hanem az áldozatos lélek munkakészsége, Isten tervének odaadó teljesítése. – Egy mondatban ez így hangozzék Újév napján: Istenatyám, ha elfogadsz, szolgálatodra jelentkezem!

5. beszéd: Újévi szentbeszéd a Bazilikában és rádióban, 1938. I. 1-én

Janus arca kétfelé nézett: 1) nézte és látta a háborút, 2) nézte és látta a békét. – Ma visszafelé a múltunkat nézzük és előre nézve a jövőt várjuk, Isten kegyelméből. Múltunkat nézve botlás íródott az élet könyvébe, – akkor mellét üti az ember s a hálaadás szent napján így könyörög: töröld el, óh Uram, bennem ami a múlté és teremtsd bennem ami szent és jövő! – A jövőbe nézve kicsinek hirdeti magát s nagyoknak az Urat! Egekbe néző lesz Újév hajnalán, hogy az egekbe nézés segítse őt. Többet bízik Istenben, mint önnön erejében. Újév reggelén ez jellemzi! Méccsel jár az egekbe néző ember, keresve keres jó embereket, pásztorokat, hogy ezek vezetése mellett tudjon járni. A földi életjárásban méccselt hordó, egek felé kereső ember az arcán, a lelkén, a látásán az eget súrolja mindig. Az ilyen ember Isten országát keresi. Az új év új embere jót keres a földön, alázkodva könyörög égi áldásért, a jó ember isteni ember, – ez az új év igazi megmentett lelkű embere. Az eget néző, eget váró ember csodálatos amforája az Úrnak. Égi tűznek szent hordozója. Egek kincsét hordozza hétköznapi köntösben is. Nem azért van az amfora tartalma, hogy múzeumba tegyék, hanem hogy boldogságot árásszon körül. A száreptai asszony olaját azért adta az Úr, hogy csordulásig tudja kiönteni. Az égbe néző ember szerteszőró ember, mint a magvető, nem raktároz mindent csak a tarisznyába, hanem szerteszőrja kincseit. Milyen szép lenne ez a valóságban is. Az új évben életkincseket szóró emberek legyenek!! Szeretném ezt mindenkinek mondani. – Melengető lélekkel simogatják a fázót, szóró lelkek a lelki gyakorlatozók. Felfelé fordított szemmel Istenatyátok bőséges áldásából kegyelmet vesztek, s lennétek jót keresők az égből és szerteszőrók! Ha így lenne, akkor az új évet Isten keze irányítaná, az emberek isteni követekké nemesednének, nem járnának földhöz ragadva, hanem angyali talppal járó emberek lennének, élet-harsonát zúgnának, –s más világ lenne, új világ, isteni világ lenne! Lelketek még szentebb lenne, új lelkű emberek, isteni követek távoznának e templomból.

Bef.: Legyen az elhatározás ez: Istentől veszünk égi kegyelmet s szórunk szerte. Isteni ember az, aki szerteszőrja a kincseket. Égre nézve bizakodva hinni kell abban, hogy boldog lesz az új év, mert áldó kézzel égi Atyja szórja feléje a kincseket!

6. beszéd: A parázs újévi álma

(Megjelent: „Katolikus Tanítónők és Tanárnők Lapja”, 1943. 1. sz. 2. o.)

Rendes körülmények között a tanító néni mond meséket a gondjaira bízott drága gyereknépnek. Ilyenkor áhítatos csendbe merül az iskolaterem, feszült szemmel bámészkodik apraja-nagyja és áhítatos lélekkel, nagy csodavárással várja az értékes tanulságot.

Az 1943-as év első napján szerénykedjék gyereknéppé a tanítónők áldott serege és hallgassa meg a mesemondó öregnek egyszerű meséjét, amelyet a parázs álmából lopott el a figyelő szem. És ezt a mesét azért kell hallgatni áhítatos lélekkel, mert az 1943-as év aligha szürkül el a történelmi évek egyformaságában, hanem áldozatokat igényeskedő követelődzéssel lép kicsinyek és nagyok elé. – A parázs álma egyszerű volt. Meghúzódozó pislákolással pihent a hamuréteg mélyén, mintha magára húzta volna pihetakaróként a parányi szemecskékből szőtt hamutakarót. Álmában a jövőt látta... Feltűnt előtte a viharzó élet rettenetes sötétsége. Ködként nehezedett lelkére a bizonytalan jövő, amelyből torz alakokban bontakozott szeme elé a küszködő, szenvedélyes embersereg. A hatalomért egymást ölő, torzsalkodó szörnyalakjai, az életutak megvilágítását áhítóva vágyakozó élet-vakok... Ezek mind-mind valami szebbet, valami jobbat, fényesebbet, szentebbet igényeltek. Egyszerre csak azt látja az álmodozó parázs, hogy pislákoló kis szemét észrevették a harcban álló torzsalkodók és szinte üvöltözve követelték tőle: Adj fényt nekünk! A legvadabb azt kiáltotta: Légy vulkánna, amelynek fénye egék felé világító lángoszloppal világít mindenkinek, és izzó lánvája elperzseli a múltnak minden veteményét... A forradalmár kiabálása után a másik rontott reá, aki azt követelte: Legyél egyszerű fáklya, amelyet kezembe fogva hordozhatok szerteszét és így mutassam emberek életútját... Az összetörték szenvedő csoportja azért könyörgött hozzá, hogy egy kicsi kis mécses legyen, amely az összerombolt családi szentélyben világít, hogy ez a szent központ az emberiség ősi tűzhelyévé legyen... Fehérruhás tiszta lelkek is kiváltak az őrzöngők tömegéből és azzal a szerény alázattal fordultak az álmodozó parázshoz, hogy gyújtsa fel újra a lerombolt oltárok szent tűzét. – Az álomlátó kicsi parázs csodálkozva hallgatta a kérők beszédét, amikor már nagy tűzzé akart gögösödni, akkor finom angyali arcú alak surrant mellé és ezt súgta neki: szerényedj az Úr szentjánosbogárkájává, és ez a kicsi kis fény utat mutat majd tévelygőknek, lángra lobbantja a lelkek tűzét, felgyújtja később az oltárok mécsét, mert a legparányibb tüzeckét is égből küldik a föld sötétségének eloszlatására. – Eddig tart a mese, mert felébredt a parázs... A mese végén tanulságokat szokott levonni hallgatósága számára a mesemondó. A magyar tanítónők díszes serege nem igen szokott ahhoz, hogy játszi mesékkel telítsék a lelkét, még kevésbé szokta meg azt, hogy tanulságokkal töltsék meg tarisznáját. Azoktól az íróktól, kiktől sorokat kér, azoktól izzó szavak vakító vezércikkeit várja. És ez az igény annál erősebb bennük, minél nehezebb és sötétebb kontúrú új év küszöbén keresik az útmutatást. Most azonban meg kell elégedniük az egyszerű mesével. Elszerényedve ki kell nyitni tarisznájukat, és magukkal kell vinni a fergeteges esztendőre a mese tanulságát. Ez a tanulság pedig röviden ennyi: óvja őket a Mindenható vulkánna, vagy fáklyává merészkedő gögösködéstől; szerényedjenek a drága gyermek világegyszerű szentjánosbogárkájává és áldozatos tanítómunkájukról higgyék, hogy ez az a fény, amely Krisztus lelkéből a földre sugározva az égből szállott alá... Ez az áldozatos tűzlobbantás az 1943-as év megmentője!

* *

– Végül mellékelni lehet olyan **gondolat- és ötletcsoportokat**, amelyek segítségével igen szép önálló beszédek állíthatók össze.

a) alcsoport: A kezdet gondolatából

1. beszéd: A kezdet döntő jellege

Bev.: Életünk új szakaszának hajnalhasadásán vagyunk...

1. Mindent jónak teremtett az Isten.

„És látá az Isten, hogy... felette jó volt” (1Móz. 1,31). „Jót teremtett a jónak kezdettől fogva, épp így jót és rosszat a gonoszoknak” (Sir. 39,30).

2. A jóság ereje dohog mindenben.

a) Minden – Istentől.

b) Minden – Istenben.

c) Minden – Istenhez.

Bef.: Örömmel állapítjuk meg, hogy bennünk is Isten ereje él! Tehát az ősjó ereje érvényesül!

2. beszéd: Van-e igazi kezdet?

Bev.: Jelezzük, hogy január 1. csak látszólagos kezdet.

1. Isten végtelen terve a kezdet.

„Szeretteim, ezzel nem új parancsot írok nektek. A régi parancs az, amelyet kezdettől fogva kaptatok...” (1Jn. 2,7).

2. Embersors csak folytatólagos indulás.

„Mondjátok a kislelkűeknek: Bátorság! Ne féljete! Íme a ti Istenetek bosszút áll és megfizet, maga az Isten jön, hogy szabadulást hozzon nektek!” (Iz.35,4).

Bef.: Boldogan mondjuk: minden kezdet – az Isten.

3. beszéd: Az emberi indulások gyengülése

Bev.: Felvethető a kérdés, miket kezdeményez az ember? Jót és rosszat.

1. Gyengülnek a lendítő lélekerők.

Mert az ember nem őrzi, gyakorolja és fokozza az isteni indítást.

2. Ellanyhulnak a lendületes indítók.

Mert a gyenge ember is szabad az indítás befogadásában.

Bef.: Hasonlíttassanak az életenergiák felhasználásához. Kell új töltekezés. „Ne aggódjatok semmiért. Minden imádságotokban és könyörgésetekben terjesszétek kéréseket Isten elé, hálaadástokkal együtt” (Fil. 4,6). És honnét ez a töltekezés? Istentől. – Így bizakodva várható az Újév.

4. beszéd: Az Újév igazi iniciáléja
(1943)

Bev.: Libera nos a malo ... helyett:

1. A megváltó Kereszt.

2. Az életet áldozatossá tevő kereszt.

Bef.: Ezzel indulunk és áldozatot hozunk és osztunk! Ez a boldog Újév.

*

b) alcsoport: A „segítség” gondolatából

1. beszéd: A kapott és gyűjtött erők szerepe

Bev.: Állapítsuk meg, hogy kapunk Istentől és szerzünk vele erőt.

1. Kapunk isteni erőket.

a) Természetes...

b) Természetfeletti...Segítsük érvényre őket. „Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 16,10)„Mint az ő munkatársai, figyelmeztetünk titeket, hogy Isten kegyelmét ne vegyétek hiába” (2Kor. 6,1).

2. Gyűjtsünk emberi kincseket.

a) Élményeket.

b) Jó cselekedeteket. Csak engedjük ébredni erőinket!

Bef.: Állapítsuk meg, hogy óvakodni kell a bűnbeeséstől. „Minden bűn kezdete ugyanis a kevélység; ki ragaszkodik hozzá, betelik átokkal, és végül elvész általa” (Sir. 10,15). De óvakodj a bizalmatlankodástól is. „Hadd halljam meg, mit szól hozzám az Úr Isten, hisz ő békét hirdet nemzetének, szentjeinek, s mindazoknak, kik szívükbe térnek” (Zsolt. 84,9). – Így biztos az Újév.

2. beszéd: Az emberi közösség ereje

Bev.: Örömmel szögezzük le, hogy az emberközösség szent együttesében pereg az élet. Egyik segítheti a másikat.

1. Szeretet az egybefonó kapocs.

„Szeretteim, ezzel nem új parancsot írok nektek. A régi parancs az, amelyet kezdettől fogva kaptatok... Aki viszont megtartja tanításomat, abban Isten szeretete valóban tökéletes” (1Ján. 2,7 és 5).

2. A szeretet maradandó erő.

„Maradjon meg (köztetek) a testvéri szeretet” (Zsid. 13,1).

Bef.: Leszögezhetjük, hogy a szeretettel való együttműködés a felvirradó új év boldogságának a reménye. – Mi lesz az eredmény? „Az utolsó időben az Úr házának hegye szilárdan áll majd a hegyek tetején, és magasabb lesz a halmoknál; hozzátódnak mind a nemzetek... Jákob háza, jöjjetek, és járjunk az Úr világosságában!” (Iz. 2,2 és 5).

3. beszéd: Az Istenatya segítségé

Bev.: Istenatyánk is Személy, aki személyes szeretettel nézi az emberszemélyt, az Ő képmását. „Kezében van a föld minden határa, s övéi a hegyek csúcsai” (Zsolt. 94,4). – Milyen módon segít?

1. Elindított – az élet kincseivel.

2. Megemel – az isteni természet adományaival.

„Isten, kelts új életre minket, hogy örvendezzék benned néped” (Zsolt. 84,7). „Tiéd az ég, és tiéd a föld, te alkottad a föld kerekességét és mindazt, ami rajta van... Igazság és jog királyi széked alapja, irgalom és hűség vonulnak előtted” (Zsolt. 88,12 és 15). „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek...” (2Pét. 1,4). Bef.: Állapítsuk meg, hogy csak így lehet boldog az új esztendő.

*

c) alcsoport: „Jézus nevében” való kezdés gondolatából

1. beszéd: Imáink kezdete és vége

Bev.: Minden imát Jézus nevével kezdünk és végzünk. – Hát az évet?

1. Jézus az Üdvözítő Istenember.

a) Előtte hódolunk. „Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban” (Fil. 2,10).

b) Mert övé az uralom. „Királlyá lett az Úr! Fölségbe öltözött, erőbeöltözött az Úr és felövezte magát; megerősítette a föld kerekességét” (Zsolt. 92,1).

2. Tőle mindent várhat az ember.

Ezt adja.

a) „Jákob háza, jöjjetek, és járjunk az Úr világosságában!” (Iz. 2,5). „Örvendjenek az egek, ujjongjon a föld, zúgjon a tenger s ami azt betölti” (Zsolt. 95,11).

b) És éltető erőit biztosítja. „Isten, kelts új életre minket, hogy örvendezzék benned néped” (Zsolt. 84,7).

Bef.: Fogjuk így egybe gondolatainkat: így akarunk élni Jézussal, hogy boldog évvel készüljünk az örök életre.

2. beszéd: Jézus segíts!

Bev.: A nép felsikongó fohászának mélységből fakadását ismertessük...

1. Az égi Ige a mindenség Teremtője.

„Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. Ő volt kezdetben Istennél. Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami lett” (Jn 1,1-3).

2. Az égi Ige az Úrnak földön járt Egyszülöttje.

„Mondá továbbá az Isten Mózesnek: Ezt mondd Izrael fiainak: Az Úr, atyáitok Istene, Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákob Istene küldött engem hozzátok. Ez az én nevem mindörökké, s ekképp emlegessenek engem nemzedékről-nemzedékre” (2Móz. 3,15). „Hiszen napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között, és minden helyen tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek. Bizony, nagy az én nevem a nemzetek között – úgymond a seregek Ura” (Mal. 1,11). „Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban, s minden nyelv hirdesse az Atyaisten dicsőségére, hogy Jézus Krisztus az Úr” (Fil. 2,10-11).

Bef.: Hangsúlyozzuk fohászunkká: segít is Jézus!

3. beszéd: A mi személyes imánk

Bev.: Kérdezzük: kinek szent nevét ejtettük ki elsőnek életünkben legtöbbször és kiét akarjuk elrebegni utolsónak?

1. Jézus nevében akarunk indulni.

„Uram, mi Urunk, mily csodálatos az egész világon a te neved! Hisz az egeknél fenségesebb a te dicsőséged” (Zsolt. 8,2).

2. Jézus nevével akarunk haladni.

„Akkor Isten békéje, amely minden értelmet meghalad, megőrzi szíveteket és elméteket Krisztus Jézusban” (Fil. 4,7).

3. Jézus nevével akarunk kimúlni.

„Ki mehet fel az Úr hegyére? Ki állhat meg az ő szent helyén? Az, akinek keze ártatlan, kinek szíve tiszta, ki magát hiúságra nem adja, s nem tesz hamis esküt társának. Az ilyen áldást nyer az Úrtól” (Zsolt. 23,3-5). „Mert nagy vagy te és csodákat művelsz, csak te vagy az Isten” (Zsolt. 85,10).

Bef.: Állapítsuk meg, ezzel az imádkozással, az imádkozásban ismételt névben járjuk az élet útját. És ez mi? Boldog új év.

4. beszéd: Újév napján (1947)

Bev.: Jézus nevéhez fűzzük ma gondolatunkat, és ez legyen kezdés, amellyel megindítjuk az új esztendő. Az Ószövetségben a körülmetélés névadást jelentett, azt jelezte, jegyeztessék el a névvel és éljen a név szellemében. Az Ószövetségben a Jézus név közismert volt. Az Újszövetségben ez a név az Úr Egyszülöttjének neve, Isten Gyermekeit jelezte és különleges jelentése van. Mit ad nekünk ez a név?

1. Telíti erővel lelkünket földi életünk küzdelmeiben, gondjaiban.

A Messiás tanítványai a háborgó tengeren e névvel próbáltak menekülni. – Szt. Pál apostol így szólt egy megszállotthoz: „Jézus Krisztus nevében parancsolom, menj ki belőle.” Ki is szállott belőle azonnal” (Ap.Csel. 16,18). – Az Egyház minden fohászatát, imádságát ezzel fejezi be, még a keresztség is Krisztus nevében történik. Minden, ami földi, teremtmény, még a tetem is áldást vesz Jézus nevében. Ha azt akarjátok, hogy a földi élet nehézségeiben segítsen, el ne halkuljon e név ajkatokon, Akinek nevében mindent vesztek – csapást is –, segít át az élet nehézségein.

2. Elég-e diadalt aratni, lelki erőt gyakorolni földiekkel szemben? Gyarlóember az, aki akkor kielégült, ha nem kavarnak körötte az élet hullámai. Még gyarlóbb, aki akkor boldog, ha dúsan terített asztalhoz ülhet és ürítheti az élvezetek habzó serlegét. Legsilányabb az, aki azt hiszi, hogy a bódító mámor az élet boldogságát biztosítja. Ezekről lefelé és fölfelé az igazság ez: **az emberboldogsága a lélek békéjétől függ.**

A hatalmas francia királynak mondta az utca szegénye: én vagyok a legboldogabb ember, mert a lelkem nyugodt. – Ki teremti a békét? Aki uralmat tud biztosítani önmaga, a világ, a föld felett és törtető vágyát Isten felé emeli. Jézus mondja: „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved?” (Mt 16,26). – Mit gyűjtesz kincseket a földön, mikor pár perc alatt elvesznek mindent? – Miért bizakodsz másnak kitüntető szeretetében? Emberek jósága, szeretete múlandó, változó. Hódolnak a világító napnak, amely élet zenitjén áll és mélyre alázkodnak a fölkelő nap előtt. Lehanyatló csillag után új csillag föltűnését várják. – Hol rejtőzik az élet békéje? Abban a szentélyben, a lélek szentélyében, ahol a lélek békéje lakik. Az Úr nevének említésére, amikor Isten Egyszülöttjét veszed, ömlik a világ felé a Szeretet Lelke... Erre csodaként néznek, sziklának látják, mert a lelkében lakik Isten szent békéje.

Bef.: Évnyitásnak első perceiben az Evangélium szövegében Jézus nevét teszi az Egyház az első mise Evangéliumába, mert hinni tud abban, hogy az ember kötelessége, hogy imádkozó lélekkel Nevének erejét kérje földi szenvedések elviselésére, a béke megszerzésére. Ha valaki így fohászodik alázkodó lélekkel, megpihen rajta Isten Lelke, és igazság lesz, hogy boldog új évre virrad a mai nap reggelén.

d) *alcsoport: A „széles jövő” gondolatából*

1. beszéd: A nagy kérdőjel

Bev.: Állapítsuk meg ennek a mondásnak az értelmét: a jövő élet sorsát boldog Isten bírja. – Tár-
gyalásunk közelítheti a tételt.

1. Képét ember festi.

A képzelet játéka – a jövő rajzolása.

a) A képek átfutók. De lehet „jövő terv”, amely a „jelen” fokozása.

b) Hisz még a jövő birtoklások is kis értékűek. „Csupa hiúság, úgymond a Prédikátor, csupa hiúság, minden csak hiúság!” (Préd. 1,2).

2. Valóját Isten alakítja.

A megvalósulásra az Isten segít.

a) Embernek törvényt szab. „Tüzes lángokat szór az Úr szava” (Zsolt. 28,7).

b) Embernek kegyelmet ad. Ingyen ad az Úr. „Kegyelme jóvoltából azonban ingyen történik meg-
igazulásuk Jézus Krisztus megváltása által” (Róm. 3,24). – Csak dolgozzék az ember. „De Isten ke-
gyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt. Többet fáradtam mind-
nyájuknál, igaz ugyan, hogy nem én, hanem Isten kegyelme velem” (1Kor. 15,10). – „Bizony mint az
árnyék, elmúlik az ember, de hiába is fáradozik; halmozza a kincset és nem tudja, kinek gyűjti” (Zsolt.
38,7).

Bef.: Zárjuk le azzal a tudattal: boldog jövőnknek igazi indítója az Úr! Dolgozó kialakító: az em-
ber!

2. beszéd: A nagy óhajtó mondat

(Erkölcsei beszéd: A kívánságok napja)

Bev.: Mit jelent a sok jókívánság? Azt a lelkületet, amely szerint a szeretet és a boldogság uralmát
áhitozza az ember. – Mi ennek tartalma?

1. Boldogságot keresünk magunknak.

„Állítom, hogy ha módotokban lett volna, szemeteket vájtátok volna ki s adtátok volna nekem.
Hova tűnt a lelkesedéseitek?” (Gal. 4,15). „Boldogok mindannyian, kik szeretnek téged és békédnek
örvendeni tudnak” (Tób.13,18).

2. Boldogságot kívánunk másnak.

„Azért szórt titeket a pogányok közé, kiknek nincsen tudásuk róla, hogy mondjátok el nekik cso-
dálatos műveit, és kioktassátok arra is őket, hogy kívülről nincsen más isten, ki mindenható... És ő gyó-
gyít meg minket irgalmasságáért” (Tób. 13,4 és 5).

3. Boldogságot szórunk másoknak.

„Megmondom én neked, ember, mi a jó, és mit kíván tőled az Úr: azt, hogy mindenképpen igazsá-
got cselekedjél, szeresd az irgalmasságot, és hűségesen járj Isteneddel” (Mik. 6,8).

Bef.: Zárjuk azzal: Istenhez fordulunk, hogy áhítózó vágyainkat valóra váltsa az új év. „Jót terem-
tett a jóknak kezdettől fogva...” (Sir. 39,30).

3.beszéd:Anagyfelkiáltójel

(Erkölcsei beszéd: A jövő boldogságának megoldása)

Bev.: Állapítsuk meg, hogy az Istenben való bizakodás oldja meg az élet kérdőjeleit. – Hogyan ér-
telmezendő ez?

1. Istenhez forduljon az ember.

És akkor: „Aranyom, ezüstöm nincs, de amim van, neked adom: a názáreti Jézus Krisztus nevében
(kelj föl és) járj!” ... Az egész nép látta, hogy jár és Istent magasztalja” (Ap.Csel. 3,6 és 9).

2. És Isten megsegíti az embert.

„Királlyá lett az Úr! Fölségbe öltözött, erőbe öltözött az Úr és felövezte magát; megerősítette a
föld kerekességét, hogy ne ingadozzék” (Zsolt. 92,1). – Végül is a próféta igéje a fényt vető igazság:
„Növekszik majd uralma, s a békének nem lesz vége; Dávid trónján és országa fölött fog ülni, hogy

igazságos ítélettel megerősítse és megszilárdítsa mostantól fogva mindörökké; a seregek Urának féltő szeretete műveli majd ezt!” (Iz. 9,7).

Bef.: Zárjuk így boldogan a beszédet: Istenben élve boldog az élet: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

*

e) alcsoport: A jövő boldogság területéről

1. beszéd: B.U.É.K.!

(Erkölcsei beszéd: Mi a boldogság?)

Bev.: Az „utópia” fogalmát magyarázhatja a szónok, vagy Verne Gy. regényeiből válogathat... Feljelen erre: mi a boldogság?

1. Földiek szebbé teremtése.

- a) Anyag! (uralom a föld felett)...
- b) Lélek (tudomány és művészet)...
- c) Szellem (lelki jószág)...

2. Égiek birtoklása.

- a) Kegyelem (isteni természet). „...hogymérvé legyetek az isteni természetnek...” (2Pét. 1,4).
- b) Az örök boldogság. „...Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Hol tehát a boldogság? – „Ahol a kincsed, ott a szíved is” (Mt 6,21).

2. beszéd: A nagy vándorúton

(Erkölcsei beszéd: Ki jár biztos úton?)

Bev.: Rajzoljuk meg az Írás képeit. Egyik: „Ekkor másodszor is eljött az Úr angyala s megérinté és mondá neki (Illésnek): Kelj fel, egyél, mert nagy út vár rád.” (3Kir. 19,7). „Ő felkele, evék és ivék s ennek az ételnek erejével negyven nap és negyven éjjel méne, egészen az Isten hegyéig, a Hóreb-ig” (3Kir. 19,8). – A másik kép: „Mint hogy pedig nem tudta, hogy az Isten angyala az, (Tóbiás) köszöntötte őt és így szólt: Honnét való vagy, jó ifjú?... Mindazonáltal, hogy valahogy kétségben ne hagyjalak: Én (Ráfáel) Azariás vagyok, a nagy Ananiás fia” (Tób. 5,6 és 18).

1. Erőnk legyen az örök Kenyér. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én feltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

2. Kísérőnk legyen a Mester maga.

„Íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,20).

Bef.: Mondjuk bátran: így biztos az új év útja és biztos az örök élet.

3. beszéd: Találkozás a boldogsággal

(Erkölcsei beszéd: A boldogság birtokosai)

Bev.: Kezdjük a boldogságot keresők meséjével... Majd fejtük ki a tételt...

1. Található a kívülünk álló világban?

Szépséget és átfutó örömet adók. „Csupa hiúság, úgymond a Prédikátor, csupa hiúság, minden csak hiúság” (Préd.1,2).

2. Található-e önmagunkban?

Érték, de Isten kegyével alakítandó. „Kegyelme jóvoltából azonban ingyen történik megigazolásuk Jézus Krisztus megváltása által” (Róm. 3,24). – „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10).

3. Található-e Istenben?

Egyetlen érték és embert boldogító. Gondoljunk Mózes, Saul, apostolok találkozására az Istennel.

Bef.: Zár megállapításunk: a szellemi ember az örök Szellemben találja boldogságát.

4. beszéd: A betlehemi Kisded „újévi kívánsága” (1960)

Bev.: Az égi kinyilatkoztatás gondolatával kezdjük az Újévet, hogy lássuk: mit kíván nekünk és mit vár tőlünk a minket szerető Atya. Az apostol ezt mondja: „... szakítsunk az istentelenséggel és a világi vágyakkal, s éljünk mértéktartóan, szentül és buzgón e világban... Erről beszélj, erre buzdíts...” (Tit. 2,12 és 16). Azt is mondhatnám: életprogramot hirdet az apostol, hogy boldog életet, új életet éljen a földi zarándok. –De kérdezzük csak: honnét meríti újévi köszöntését az apostol?

1. Tanulja – a Mestertől.

a) Már az Ószövetség hirdeti a isteni ígéket. Azokat, amelyek teljesítése az Újszövetségben is feladat. „Mert íme én új egeket és új földet teremtek”(Iz. 65,17). „És új szívet adok nektek, és új lelket adok belétek” (Ez. 36,26). A Mester szava: „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát” (Jn 3,3). „De aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé” (Jn 4,14). „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van...” (Jn 6,54). „Példát adtam nektek: Amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek” (Jn 13,15).

b) De kik teszik ezt? Azok, akikre áll az apostol szava: „A keresztség által ugyanis vele együtt a halálba temetkezünk, hogy amint Krisztus az Atya dicsősége által föltámadt halottaiból, úgy mi is új életet éljünk” (Róm. 6,4). „Ne szabjátok magatokat e világhoz, hanem alakuljatok át gondolkodástok megújulásával, hogy fölismerjétek mi az Isten akarata, mi a helyes, mi kedves neki, és mi a tökéletes” (Róm. 2,2). „Újuljatok meg gondolkodástok szellemében s öltözzétek magatokra az új embert, aki Isten hasonlóságára tiszta igazságban és szentségben alkotott teremtmény” (Ef. 4,23-24).

2. És tanulja – a természet oktató beszédjéből.

Azt is mondhatnám: amit a Mester tanít, azt örök elhatározással a természet szaván át hirdeti a Teremtő. Egy a kinyilatkoztatás. **Személyes** az Istennek emberhez ereszkedése, és **tárgyi** a természetben való jelentkezés. Ez utóbbi élő visszhangjait adja az isteni szónak. Hallgassuk csak!

a) A kutató tudomány csendülő alaphangját ez az egy szó foglalja magában: **evolúció**, állandó fejlődés. – Elindulhatunk az ösköd zürzavarából és eljutunk a világrend mai, majd holnapi és így további pontjáiig... A sor vég nélkülinek látszik. – Ámde megfigyelhető az is, hogy minden **új alakulat** (pl. virágzó pálma) a régi **pusztulásából** fakad... De ugyancsak megfigyelhető az is, hogy az **újalakulat** mindig **tökéletesebb**, mint a régi. Például: a szénből gyémánt csiszolják, a meszes üledékből márványt faragnak, a vulkán lávájának rétegéből kinő a „Lacrima Christi”, a mag csábító gyümölcsöt terem...

b) Lám! Ebben az isteni, tökéletesedő vonalban él az **ember** is. Csakhogy az ő vonala: tudatosan, önbíróan **vég nélküli**. Ez az isteni ajándék, és ennek megszerzését kívánja nekünk az **Újév hajnalán** az isteni Kisded.

Bef.: De hol hallod ezt, ember? Csak arra hivatkozom: hirdeti az áldozatos Istenemberré fejlődött **Mester**, és figyelő lelkem feszülésére helyeslőleg felel a **természet szava**. – Hallgassátok és hallani fogjátok! Azután kövessétek!

*

f) *alcsoport: A lelkiélet területéről*

1. beszéd: **Több tudást!**

(Erkölcsi beszéd: Az ismerni akaró ember útja)

Bev.: Keressük, hogy mit igényelhet az ember.

1. A világ ismeretét?

„Határt vet az ember a sötétségnek, és felkutatja mindennek a végét... Aknákat vág a sziklában, és a szeme mindenféle drágaságra mered; megvizsgálja a folyók fenekét és rejtett dolgokat hoz napvilágra” (Jób 28,3 és 10-11).

2. Önmagunk ismeretét?

„Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette, férfúnak és aszszonynak teremtette” (1Móz. 1,27).

3. Önmagunk életcélját?

Ezt is csak Istennel ismerjük meg. – „Hiszen nélkülem semmit sem tehetek” (Jn 15,5).

Bef.: Állapítsuk meg, hogy ezek az ismeretek szükségesek és örömet hoznak, de csak részlete annak, amelyre az Isten indított. Nem lehet tehát boldog új év az, amely csak töredékét bírja a boldogságnak.

2. beszéd: Több szépséget!

(Erkölcsei beszéd: Esztétika értéke)

Bev.: Színezendő a nagy világ... Szépsége –Isten gyönyörűségének vetülete. – Elég-e, ha ezt birtokoljuk és teremtjük (művészet)?

1. A szépségek felé tör a lelkünk.

„Mily szépek sátraid, Jákob, hajlékaid, ó Izrael!” (4Móz. 24,5). „Be szép a tiszta nemzedék dicsőségében, mert halhatatlan az emlékezete, mivel ismeretes Isten és ember előtt” (Bölcs. 4,1).

2. De csak a Végtelenben pihen meg a szellemünk.

„A kedvesség csal, a szépség múlandó” (Péld. 31,30). A Végtelen Szépség – a mi áhítózásunk.

Bef.: Azt kell kiemelni, hogy a Végtelen Szépség az ember vágyainak teljessége.

3. beszéd: Több jószágot!

(Erkölcsei beszéd: Az erkölcs értéke)

Bev.: Az elmélet mellett a tevékeny életet értékeljük, de úgy, hogy magunk alakítása legyen az újévi feladat.

1. Legyünk az erkölcsi élet szorgalmazói.

a) Magunkat kidolgozva. Ez gyűjtés. „Különb, testvérek, örüljete, tökéletesedjete, buzdítsátok egymást, legyetek egyetértők, éljete békében. Akkor veletek lesz a szeretet és a béke Istene” (2Kor. 13,11).

b) Embertársainknak szórva. „...Adjátok inkább alamizsnának, ami benne van, akkor tiszták lesztek egészen” (Lk 11,41).

2. Legyünk az isteni kegyelem hordozói.

a) Kapjuk – az égből (Rorate!).

b) Szórjuk – a földön (tanítva-nevelve!).

c) Örökké élvezzük Atyánknál. Az örök élet boldogsága: „...hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Leszögezhetjük, hogy az örök Jóság élettársai leszünk. Ez az újévi jókívánság!

*

g) *alcsoport: A szellemi élet területéről*

1. beszéd: Lelkibb életet!

(Dogmatikus beszéd: Mi az ember igazi értéke?)

Bev.: Idézzük az Írást, kinek gondolta az Isten az embert: „Mi az ember, hogy figyelemre méltatod, és mi az emberfia, hogy meglátogatod?” (Zsolt. 8,5). „Mi is az ember, hogy nagyra tartod, és érdemesnek látod vele törödni...?” (Jób 7,17). – Olyan valakinek, aki ura a világnak.

1. A szellem hordozójának gondolta az Isten.

„Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette...” (1Móz. 1,27). „Azt kívánom tehát, hogy a férfiak mindenütt áhítattal, s ne haragosan és viszálykodó lelkülettel emeljék imádságra kezüket” (1Tim. 2,8).

2. A szellem isteniesítőjének gondolta az Isten.

„...ölsétek magatokra az új embert, aki Isten hasonlóságára tiszta igazságban és szentségben alkotott teremtmény” (Ef. 4,24).

3. Az Istennel örök szeretetben élőknek gondolta az Isten.

Ki nem érti ezt? „Az érzéki ember nem fogja föl, ami Isten lelkéből ered. Oktalanságnak tűnik föl neki, s nem képes megérteni, hogy lelkileg kell azt elbírálni” (1Kor. 2,14).

Bef.: Váltsd valóra Isten gondolatát, és mindig boldog új évben éled életed.

2. beszéd: Tisztább életet!

(Erkölcsei beszéd: A tiszta élet gyönyörűsége)

Bev.: Kezdjük ezzel az írási igazsággal és teljesítendő paranccsal: „Ti olyan tökéletesek legyetek, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,40).

1. Tiszta legyen a látásunk.

2. Tiszta legyen a vágyakozásunk.

„Azt mondom tehát: Lélek szerint éljétek! Akkor nem fogjátok teljesíteni a test kívánságait” (Gal. 5,16).

3. Tiszta legyen egész életünk.

Bővelkedjék a kegyelem.

Bef.: Mondjuk ki: közelítsük jobban és jobban teremtő Atyánkat! Ez az újévi program.

3. beszéd: Isteni életet!

(Dogmatikus beszéd: Isten legnagyobb ajándéka)

Bev.: Kérdezhetjük, hogy mi az Isten adta legszentebb ajándékunk? Keressük pedig azért, hogy ezt értékesítsük az új esztendőben.

1. Istenivé akar tenni az Isten.

a) Az istenképiség...

b) Az isteni természetben való részesedés...

2. Ezt szorgalmazza az új évben az ember.

Mert az ajándékokat nemcsak venni kell, hanem értékesíteni!

a) Alakítsd ki magadból ezt az életet.

b) És boldog lésszen egész életed. Ez már feladatteljesítés és életboldogság megvalósítása.

Bef.: Örömmel mondjuk, hogy köszönjük az Úrnak ezt a kegyelmet és készségesen éljük ezt a teremtő életet.

*

h) alcsoport: Újévi ünnepre vázlat-pontok

1. beszéd: A megjelenés

1. Sok indításban.

2. Isten Egyszülöttjében.

2. beszéd: Minden embernek!...

1 Jónak? Választottnak? Zsidónak?

2 Mindenkinnek!

3. beszéd: Az istentelenség megtagadása

1. Elfordulás a bálványtól.

2. Elfordulás a „semmi”-től.

4. beszéd: Az ösztönös vágyak megtagadása

1. Bírvágy.

2. Öngóg.

3. Érzékiség.

5. beszéd: A józan jámborság

1. Istenkeresés és áldozatosság.

2. Az Istennel élés boldogsága.

6. beszéd: Az Úr eljövételének várományosai

1. Betlehemet várók...
2. Lélek-Betlehemért imádkozók...

7. beszéd: A Megváltó jön...

1. Minden emberi gonosztól...
2. Egyéni életem gonoszságaitól...

8. beszéd: Ezt beszéld!

1. A „jó hírt” hirdesd!
2. A jó életet fejleszd!

* *

*Beszédláncok***I. beszédlánc címe: Szemben a Szfinx-szel**

A jövő ködös és bizonytalan, – hogyan igazodjék el benne az ember?

1. beszéd: Az emberiség jövőjének köde

(Dogmatikus beszéd: A jövő – az Istené)

Bev.: A régi pogány méltán faragta ki a Szfinx arcát, amikor az élet értelmének bizonytalanságát és emberi ész erejével való megoldhatatlanságát akarta jellemezni. „Tészen nagyokat, miket nem lehet kifürkészni, csodás dolgokat, melyeket nem lehet megszámlálni” (Jób 9,10). De egyszerűbbé is lehet tenni a kérdést, amikor csak a következő eseményekre, a jövő titokzatosságára vonatkoztatom a ködnek leplét. Az új év előtt álló emberiség ködben látja a jövőt. Bizonytalannak a teendőt. Kérdés: hogyan forduljon mégis a Szfinx arca felé?

1. Tudja, hogy Istené a jövő!

a) Tudásban... „Az üzenet, amit tőle hallottunk és nektek hirdettünk, ez: Isten világosság, benne nyoma sincs a sötétségnek” (1Ján. 1,5).

b) Az irányításban. Azért írja az Írás: „Ha azt állítjuk, hogy közösségben vagyunk vele, de sötétségben élünk, hazudunk és nem cselekszünk az igazság szerint” (1Ján. 1,6).

c) Ítéleteiről pedig így ír az apostol: „Mily megfoghatatlanok szándékai, mily kifürkészhetetlenek útjai (Róm. 11,33).

Mi következik mindebből? Az ember előtt ködös lehet a jövő, de Isten szeme előtt fényben áll a világ.

2. Tudja, hogy az emberé – a múlt.

a) A bűn elkövetésében, vagy erény gyakorlásában. Az első fenségesen igazolja szt. Pál: „Ezért, amint a bűn egy ember által lépett a világba, s a bűn miatt a halál, és így a halál minden emberre áterjedt, mert mindnyájan bűnbeestek...” (Róm. 5,12). A másodikat Maga a Mester emelte ki az örök ítéletszavait idézve mondván: „Bizony mondom nektek: Amit e legkisebb testvéreim közül eggyel is tetettek, velem tettétek” (Mt 25,40).

b) Ugyancsak terhének, illetve értékének viselésében. Az élet felelőssége – isteni törvény. Az élmények elraktározódása – jók és rosszak egyaránt – a jövőélet titkos motorja.

3. És tudja, hogy Istené és emberé a jelen.

A cselekedet születésében Isten és ember együttesen dolgozik. Az isteni indítások és az emberi döntések együtt szövik az eseményeket.

a) Isten indít, áld és segít. „De ha világosságban élünk, amint ő is a világosságban van, akkor közösségben vagyunk egymással és Fiának, Jézus (Krisztusnak) vére megtisztít minden bűntől” (1Ján. 1,7). Maga a természetben hordozott indító és mozdító törvények – Isten ajándékai. A kegyelem (segítő és megszentelő!) égi Atyánk szeretetáramlásának hullámai.

b) Ember tevékenykedik. Jól tesszük – Isten parancsára és Jézus nevében. „Bármit szóltok és tesztek, mindent az Úr Jézus nevében tegyetek s adjatok hálát általa Istennek, az Atyának” (Kol. 3,17). –

De gyengék vagyunk – telve emberi gyarlósággal. „Ha azt állítjuk, hogy nem vétkeztünk, hazuggá tesszük őt, és tanítása nincs bennünk” (1Ján. 1,10).

Bef.: És ha ködös is a világ, nem megnyugtató-e, hogy fényben hordja és a világosság felé viszi az Isten?

2. beszéd: Az egyes ember életköde

(Erkölcsei beszéd: Merre járok?)

Bev.: Ami az emberiség egyetemének problémája, az az én egyszerű életemnek is valósága és kérdése. Mi az én jövő évem, vagy jövő életem? A felelet csak így pontosítható ki:

1. Egyéni hivatást keresek.

Ezért fohászok: „Nézz reám és hallgass meg, Uram, Istenem! Ragyogtasd fel szememet, hogy halálos álomba sohase merüljek” (12. Zsolt.4).

a) Aki a jövőt csak a következő történések sorozatában akarja tudni, vagy büszkélkedve mindent ismerni akaró... A Bölcs így ír: „Csakhogy súlyosan nehezedik az emberre a baj; mert nem tudja, mi fog még történni, és nincs, ki neki megmondja, miként lesz majdan” (Préd. 8,6-7).

b) A jövőt mint célt kell tudni, amelyre tör az élet. „Királlyá lett az Úr! Ujjongjon a föld, örvendezzék a temérdek sziget!” (Zsolt. 96,1). Kell tehát ismerni – az egyetemesen nekem szóló végső életcélomat. Mi ez? Mi ez? Az Írás így fejezi ki: „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved?” (Mt 16,26). – De ismernem kell – egyéni, különleges, a földön érvényesítendő elhivatottságomat. Ezekon a vonalakon kell azután dolgozni. Ha letérek erről, akkor igaz lesz a Prédikátor szava: „Mert mi haszna van az embernek minden fáradtságából és a szíve gondjából, mellyel emészti magát a nap alatt? Minden napja csupa szenvedés és bosszúság, és szíve még éjjel sem tud megnyugodni. Nemde, ez is csak hiúság!” (Préd. 2,22-23). – „...hisz megesik, hogy valaki bölcseséggel, okosan és sikerrel végzi munkáját, azután keresetét átengedi olyannak, ki mit sem fáradott. Ez is hiúság, sőt nagy baj!” (Préd. 2,21) ...Így: nem a jövő elméleti eseménye érdekel, hanem az élettevékenység gyakorlata foglalja el a lelkemet. Ezért mondja az Írás: „Mert a parancs szövétnék, a tanítás világosság, s a fegyelem feddése az életre vezető út” (Péld. 6,23). Lám! Isten fénye a törvény, és ember helyesen vezetett jövője a törvény betartása. A ködös jövőbe vetett tekintet azonnal fényt lát és tevékenységre indít, – henyé elmerengés helyett, célt látván célokért dolgozni kezdek. „Nem a nap szolgál majd neked továbbra is nappali világossággal, és nem a hold fénye világít majd neked, hanem az Úr lesz neked örök világosságod” (Iz. 60,19). De magad fejlődni fogsz Isten fénye mellett.

2. Állandó munkával előre törjek.

De ez a törtetés ne legyen egyszerű nekilendülés, hanem állandó tevékenység. Törjön pedig:

a) Minden testi-lelki Isten adta energia kifejlesztésé. Magad dolgozol, de Isten természetes megvilágítása (természet törvények) és kegyelmi adományai fellobbantásai mellett. Ugyan mivé leszel? „Ti vagytok a világ világossága. Ahegyre épült város el nem rejthető” (Mt 5,14).

b) Törjön – értékeim szórására. Másoknak is adjak. Itt fényszóró légy! „Így világítson világosságatok az emberek előtt, hogy lássák jótetteiket és magasztalják mennyei Atyátokat” (Mt 5,16). Tanítván: példával és tanítván: ajkaddal (család, környezet)! Valóságos fényközpontként! Ne félj! Magadnak is marad! Nem fogy el a lélekkincs. Sőt olyan környezet övezi, amelynek gazdagodó életéből te is meríthetsz!

c) Végül törjek az értékek örök kincsekké való nemesítésére. Ne félj! Nem leszel elröppenő idealista („felhőben járó”)! A földi életet is szolgálod és annak munkálása mellett az örök életet is elnyered. – Mi lesz belőlünk? „A test gyakorlásának ugyanis kevés a haszna, de az istenfélő élet mindenre jó, mert a jelen és a jövő élet ígérete kíséri” (1Tim. 4,8). – A Mestert követted, tehát fény az életed. „Én vagyok a világ világossága. Aki engem követ, nem jár sötétben, hanem övé lesz az élet világossága” (Jn 8,12).

Bef.: Egyéni életcélt látni annyi, mint Fény után menni és fényszóróvá lenni.

3. beszéd: Az „én” életködöm”

(Erkölcsei beszéd: Egyéni jövőm)

Bev.: A sok emberegység között „én” állok önmagamhoz a legközelebb. Sőt nem is vethető fel a helyrajzi és lélekkapcsolati kérdés, mert magam vagyok a kikezdő, a dolgozó és az alakuló. – Mít kell

tehát tudnom a magam jövőjét tekintve?

1. Látnom kell egyéni hivatásomat.

Ha megkerestem és megtaláltam, akkor állandóan szem előtt kell tartanom.

a) Nem sűrűsítendő a jövő köde. De természetes, nem szabad mindig a jövőbizonytalanságán me-rengeni. Alapelvünk legyen: „Isten világosság, benne nyoma sincs a sötétségnek” (1Ján. 1,5). A fény Ura pedig Atyánk; tehát nincs okunk a féltő merengésre. Az igazság ez: „A nép, mely sötétségben ült, nagyvilágosságot pillantott meg, és világosság támadt azoknak, akik a halálárnyékában és országában laknak” (Mt 4,16). De szorgalmazandó az egyéni hivatás jellege. A Teremtő mindenkit valamilyen tehetséggel indít. Egyetemesen a lélek kincseit hordozzuk, de részlegesen is talentumokkal és karizmákkal áldatunk.

b) Ennek érvényre jutását Isten segíti. Gondold csak el saját életedet! Honnan jöttél? Milyen környezetben éltél? Hogyan tanultál? Mivé lettél?... Nem látod ezekben Isten áldó kezét? Lám! Az Úr atya előre intézi a te jövő életedet!

c) Ebben a bontakozásban lelkemet Isten erősíti! Az élet nem olyan statikai adottság és zártság; a döntő: a fejlődő bontakozás. Sőt: örök bontakozás. Földön és égben egyaránt! Miért? Azért, mert a végnélküli célban is életet élünk. – Mi lesz ennek az életnek a kihatása? Biztos látás és hittel telített bizakodás. Így: könnyű az előrejutás.

2. Teljesítenem kell köteleességemet.

Egyetemlegesen is ez az irány: „Mert a parancs szövétnek, a tanítás világosság, s a fegyelem fedése az életre vezető út” (Péld. 6,23).

a) Ebben – Isten törvénye a fényem. Hogyan értem? Nézd életutadat! Istentörvényeinek lángszolopaival határolt utak. Járd! Áll ez általában az egész életre! Nagy dolgok – egyetemes törvényekben jelentkeznek. De áll ez életmunkánk részleteiben. Kis dolgok – belső és lelki fényérzésben mutatkoznak. Áll ez a természetemben rejlő törvényekre. A testi élet erőfejlesztésére gondolok. De áll ez a ki nyilatkoztatás szövegeire. Az Isten kegyelmével való együttműködésre célzok. Végül is igaz lesz: Isten törvényeiben fényt nyer az én életem.

b) Ezen az úton járva – fényvé lesz az életem. Eloszlatja a ködöt sajátéletemről. „Ti vagytok a világ világossága” (Mt 5,14). „Hiszen mindnyájan a világosság és a nappal fiai vagytok. Nem vagyunk az éjszakáé, sem a sötétségé” (1 Tessz. 5,5). Fényforrássá leszek mások életére. A fény nem rejthető el. „És ha világosságot gyűjtanak, nem teszik véka alá, hanem a tartóra, hogy világítson aház minden lakójának. Így világítson világosságtok az emberek előtt, hogy lássák jótetteiket és magasztalják mennyei Atyátokat” (Mt 5,15-16).

Bef.: Így leszek „én”, a kis és nagy világ pici központja, és így lesz életem az örök „Én”-hez fűződő, végnélküli forgással Hozzá tartozó isteni bolygója.

4. beszéd: Az örök életfényben

(Pedagógiai beszéd: Győzelmes a jó)

Bev.: Sötétség-e az utam, vagy a fényesség? Izaiás szerint: „Nem a nap szolgál majd neked továbbra is nappali világossággal, és nem a hold fénye világít majd neked, hanem az Úr lesz neked örök világosságod, és Istened a dicsőséged” (Iz. 60,19). – Ez a pesszimizmus és az optimizmus kérdése. Az a kérdés: hogyan vonható fénybe, örök fénybe az egész jövő kérdése?

1. Istenatya indítása – a világ.

A kutató ember nem tud elmenni amellett a kérdés mellett: honnan a világ? És ez gyökérszeti magyarázatát adja a világ eseményeinek.

a) Az „érvényre törő rossz” a világ eredete. Ez – manicheizmus. Írásunk szerint: „Nemde kialszik a gonosznak világossága, és nem fénylik a tüzének lángja” (Jób. 18,5). „Világosság ragyog az igazra, s öröm az egyenes szívűekre” (Zsolt. 96,11). A „rossz út” lefelé húz. Így győz a rossz, és így ködös a jövő.

b) A bizonytalan vágy és eredet. Ez buddhizmus. Ez – öntudatlanságba visz. Így – személyt tekintve – értéktelen a világ, mert a Nirvánába süllyed az élőember.

c) A személyes Szeretet a kezdet. Ez már olyan fényvetés, amely értéké teszi az embert. Ez krisztianizmus. Isten képei vagyunk. Isten fiaivá lehetünk. „Mi pedig mindnyájan födetlen arccal szemléljük az Úr dicsőségét, dicsőségről dicsőségre ugyanazon képmássá változunk át az Úr Lelke által” (2Kor. 3,18) „Tehát nem rabszolga többé, hanem fiú, ha pedig fiú, akkor Isten által örökös is” (Gal.

4,7). – Az azután nem döntő kérdés, vajon kőd húzódik-e előttem, mert az Indító személyes ereje irányítja az események sorát.

2. Az Istenatya által irányított élet.

A kezdet mindig érvényesül a folytatásban. Sőt! Legtöbbször erősödik, ha nem a fizika törvénye szerint alakul a folytatás. Ott ugyanis erőfogyasztás van.

a) De a szellemi élet kiteljesülő fejlődés, ott érvényt talál a gyarapodás. Ez az emberi lelki élet lényege. Ezt a fejlődés irányítja.

b) Sőt! Kegyelmevel megemeli és gazdagítja. Televénnyé alakul a lélek, és Isteni virágzásba szökken az emberi élet. Újjászületik. „Bizony, bizony, mondom nektek: Aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). Istennel él. „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). És örökké Istennel marad. „...Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Így biztosan járhatok a jövőben, mert az örök Fényesség világoskodik nekem...

5. beszéd: Istenatya várományosa az emberi élet

Bev.: A felfelé törést érezzük. Csak az a kérdés: meddig emelkedik ez a bontakozás?

1. Ha csak a sírig terjed, akkor igaz és érthető, hogy életkőd fekszik reánk.

De hallgassuk csak a Zsoltáros énekét: „Jertek, örvendezzünk az Úrnak, ujjongjunk szabadító Istenünknek” (Zsolt. 94,1). – Tehát nem a kőd a döntő életünkön...

2. De ha a jövő az Úratyánk hazaváró karjai közé vezet, akkor fényes az élet útja, és boldog rév az ember végső állomása.

Faber S. J. fenséges himnuszban zengi a gondolatot „A parton” című remekében. Az indító parton hagyok mindent... Ez fáj. De az érkezési parton az örök Atya ölelő karja vár... Ez boldogító.

3. És melyik az igazság?

a) Mesterünk így mondja ezt: „Ti is, most ugyan szomorkodtok, de majd viszontlátlak titeket: akkor örülni fog szívetek és örömtöket senki sem veszi el többé tőletek” (Jn 16,22).

b) És a mi gyarló értelmünk? Kődös tapogatózással az ember alanyi, szellemi voltára hivatkozva igényli és követeli az egyéni lét vég nélküliségét. Még Kant is reá kényszerül arra, hogy a gyakorlati ész kényszerítőkövetelményének mondja és vallja a lélek halhatatlanságát.

Bef.: Így örök fényben az élet. – De végső kérdés: tehát nincs baj, szenvedés, kőd, nyomor? Van! Van! De ez is eszköz, amely a fény felé kényszerít, és ezen át is tud hatolni, át is hatol az örök Fény, az Isten.

*

Ez a beszéd felépíthető **P. Claudel** washingtoni francia nagykövet, akadémikus történetére, aki hitetlenségének kődéből a hit fényességébe kerülve így fejezi be: „Számkivetésem” címmel a megtérés fényének vétele után írt költeményeinek végső sorát: „le ciel est toujours bleu” (Az ég most már mindig kék...).

*

II. beszédlánc címe: Magyarok az Újév hajnalán

1. beszéd: Magyarok jövőbe nézése

Bev.: Jeruzsálem pusztulását szemlélő Jeremiás próféta...

1. Siratja a pusztulásokat, a nép romlását.

2. De erősíti lelkét a megfeszülő munkának Úr áldotta kegyelmével.

Bef.: Így nézzük és így teremtjük az új és szebb jövőt.

2. beszéd: Magyarok áldozatos ajándéka

Bev.: A királyi lelkek jellemző vonása: az áldozatosan adakozó. – De mit adhat a megtört és megfogyatkozott nemzedék?

1. **Lelkének aranyát.**
2. **Imájának tömjénét.**
3. **Keményen viselt szenvedésének mirrháját.**

Bef.: Ilyen áldozat kedves az Úrnak. Így azután újjáépül a nemzet szentélye.

3. beszéd: Magyarok bizakodó reménysége

Bev.: A családi szentélyt tárja elénk a mai ünnep.

1. **A magyarok reménye a tiszta család.**
2. **Magyarok ereje a fesledező emberbimbó.**

Bef.: A magyar család állandó száreptai korsó volt. –Legyen ilyen, és él a nemzet!

4. beszéd: Magyarok „menyegzős ebédje”

Bev.: Ünnepek ünnepe a menyegző, ahonnét vígságos hangulattal tör előre az élet.

1. **Magyarok menyegzős ebédjének étele: a száraz kenyér, itala: víz.**
2. **De magyarok menyegzős ebédjét csodálatosan megváltoztatja a hívő könyörgés.**

Bef.: Az asztalt körülvevők felderülnek, mert szólt a Mester...

5. beszéd: Magyarok csodavárása

Bev.: Nehéz a kitaszított, a beteg, az inaszakadt sorsa. Nemzeteké még inkább. –De gyógyító csodát várhatnak.

1. **Ha hívő lélekkel a Mesterhez sietünk.**
2. **Ha dolgozó lélekkel magunk is serénykedünk.**

Bef.: A hívőknek kijáró égi ajándék –a csodás szabadulás.

* * *

B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez fűzött beszédek

Egészen kivételesen itt **nem** az adott ünnep, az Újév szentmiséjének szövegéhez fűzzük az újévi gondolatokat, hanem a következő vasárnap, „**Jézus nevenapja**” ünnepe szentmiséjének „kis liturgiájából” ismertetünk néhányat, mert **itt is** hangoztatni akarnók (a névadással kapcsolatban!) az Úr Jézus és az Isten nevének nagy jelentőségét.

1. (Introitus) beszéd: A meghajló térd (Erkölcsei beszéd: Hódolatunk külső jele)

„Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban, s minden nyelv hirdesse az Atyaisten dicsőségére, hogy Jézus Krisztus az Úr” (Fil. 2,10-11).

Bev.: Amikor azt keressük, hogy miért terül alattunk a föld és miért boltozódik felettünk az ég, akkor a helyes felelet így szól: lendítő támpontunk a föld, és hazatérési otthonunk az ég. – De kérdés lehet az is, vajon hogyan tiszteli az egekbe vágyó ember az őt hazaváró Istent?

1. **Földre hajlik a térdünk.**

Bár a földből élünk, ez már azt az alázatot is elénk tárja, hogy szinte a földre süllyedünk, hogy az egek Ura előtt kicsiségünket elismerjük.

a) A térdhajtás – elszerényedés. „...Mikor visszatértek a néphez, egy emberlépett hozzá és ezekkel a szavakkal hullott térdre előtte: „Uram, könyörülj fiamon! Holdkóros szegény, és sokat szenved” (Mt 17,14).

b) Az elszerényedés – Isten hatalmának elismerése. „Akkor egy leprás jött hozzá, térdre borult előtte és kérlelte: „Ha akarod, meggyógyíthatasz engem” (Mk 1,40).

2. **Hogy így égbe emelkedjen a lelkünk.**

A földön semmiségét mutató –az ég Ura hatalmának elismerő hódolója.

a) Azért felhívja magára az ég szerető gondoskodását. „...Ezeket mondotta, aztán térdre hullott és mindnyájukkal közösen imádkozott” (Ap.Csel. 20,36).

b) Azért, hogy adományaival forduljon felé az égi Atya.

c) Hogy így az égiek zarándokává nemesedjék a föld embere.

Bef.: Térdre esik az ember, és egek felé magasodik az isteni ember.

2. (Introitus) beszéd: A hangoskodó nyelv

(Erkölcsei beszéd: Hódolatunk zengő kifejezése)

Bev.: Az ember és állat közötti elemi különbséget a beszéd vonja meg. Az állat érzéseit morgó, ordító hanggal, az ember pedig érzéseit és értelmes gondolatait beszéddel közli. – És Isten felé mit tesz az ember nyelve?

1. Isten dicséretét hirdeti az egek felé.

Az ember tudatosan önmagát ismerő, a világot értékelő és Istent is megismerő lény.

a) A belső gondolatok – közlője a nyelv. „Az igaz nyelve ezüst a javából, a gonoszok elméje pedig semmit sem ér!” (Péld. 10,20).

b) Belső érzületét fejezi ki egek felé. „...halljuk, hogy a mi nyelvünkön hirdetik Isten csodás tetteit” (Ap.Csel. 2,11).

c) A lélek belső hódolatát közvetíti és hangoztatja az Isten felé. „Nyelvem akkor majd hirdeti igazságot, és dicsér téged egész nap” (Zsolt. 34,28). „...minden nyelv hirdesse az Atyaisten dicsőségére, hogy Jézus Krisztus az Úr” (Fil. 2,11).

Mindez egészben és egységben az emberszemély Isten előtti hódolatának kifejezése. – De vajon csak így emeli a nyelv az Isten dicséretét? Nem! Tovább menve:

2. Isten szeretetét hirdeti – az emberek felé.

Végül ez missziós szolgálat.

a) Milyen teljesítse ezt a kötelességét az ember? Zengjen a nyelv a teremtő Atya szeretetéről. Megint csak az apostolt idézzük: „...minden nyelv hirdesse az Atyaisten dicsőségére, hogy Jézus Krisztus az Úr” (Fil. 2,11). – Tárja fel Isten jóságát az emberek felé. Így fordítsa Isten felé az emberek lelkét. „Így mondja az Írás: „Megesküdtem önmagamra, szól az Úr: előttem hajlik meg minden térd, s minden nyelv Istent magasztalja” (Róm. 14,11).

b) Hogyan gyakorolja ezt az ember? Tanítván a családban a gyermekeket. Tanítván az életben a felnőtteket. Tanítván Isten szeretetére minden embert.

Bef.: A nyelv az értelmes ember kincse. Legyen ez a kincs az ember lelkének örök szolgáloja.

*

1. (Tractus) beszéd: Hangod égi hárfapengés

(Dicsőítő beszéd: Isten hangja – az élet zenéje)

„Uram, seregek Istene, állíts minket helyre... Hadd lássam arcodat, hadd halljam hangodat! Mert a te szavad édes, és orcád bájos!” (Zsolt. 79,20 és Én. 2,14).

Bev.: Világ zaja, ember hangja – ez a világ hangegyvelege. Vajon Isten hangja megcsendül-e ebben a nagy világ-zenében? – Isten szava a tettek szava. Hallgassuk a tettek harmóniáját és hallani fogjuk az Isten dalát. – Hogyan szól az Isten szava?

1. Természetünk szava is Isten muzsikája.

Aki a tettek és valóságok ütemét keresi, az nem lehet olyan valaki, akin kősziklaként átfutnak az események. Az átfutó események átömlesztette nem fogja fel az ütemes „életmuzsikát”. A rádió hanghullámait nem fogja fel a fal, az erdő; csak a technika törvényeit felfogó és értelmesen alkalmazó ember. – És az Isten szavát?

a) Halkuljon hozzá a lelkünk, hogy felfogó lehessen az ember. „...hallgasd meg mindazt, amit az Úr, a mi Istenünk mond néked, aztán közöld velünk s mi meghallgatjuk és megtesszük” (5Móz. 5,27). – Finomítsuk lelkünket. „Vigyázzatok tehát s tegyétek meg, amit az Úr, az Isten parancsol néktek; ne térjete se jobbra, se balra, hanem azon az úton járjatok, melyet az Úr, a ti Istenetek parancsolt, hogy élhessetek, jó dolgokat legyen és hosszú ideig maradhattok birtokotok földén” (5Móz. 5,32-33). –

Feszítsük meg figyelmünket és hangoljuk fel lélekhárfáinkat. „...beszélj el őket fiaidnak, elmélkedj rólok, ha a házadban üldögélsz, ha az úton jársz, ha lefekszel, ha felkelsz” (5Móz. 6,7).

b) És természetünk szavában halljuk az Istent. Törtetésünk dala fejlődést diktáló és boldog munkára sürgető „...töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain s minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28). – Törtetésünk harmonikus fejlődést követelő. Ez boldog étellel telít. „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31). – Törtetésünk vertikális irányba feszülő. Mit jelent ez? Tagadhatatlanul ragad az ég, mégha vonz is a föld. „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető. Éppen ezért nincs mentség számukra” (Róm. 1,19-21). – Az Isten tettekkel beszél és így vonz!

2. A kegyelem dala pedig az Isten szeretetének a melódiája.

De az Isten a természetes élet mellett örök életre hív. Ezt tanítja az Egyház. Szól-e és hallható-e ez az ének?

a) Az Isten természetfeletti szava is a tett. Ez a kegyelem adás. „Kegyelme jóvoltából azonban ingyen történik megváltásuk által megigazulásuk” (Róm. 3,24). „Általa, a hit segítségével, utunk nyílt a kegyelemhez” (Róm. 5,2).

b) Ez a tett is életdal és életvonzó, hívó muzsika. Ez a kegyelemnek életereje. Zsong bennünk az isteni élet, és ennek természetfeletti harmóniája – az Isten kegyelmi hívogató dala. „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10). „Örvendjtek az Úrban szüntelen! Újra csak azt mondom: örvendjete!” (Fil. 4,4).

Bef.: Szól az Úr, csak hallja és élvezze követvén az ember!

2. (Tractus) beszéd: Neved lelkem csorduló olaja

(Dicsőítő beszéd: Jézus nevének boldogító ereje)

Bev.: Az Írás így szól az olaj hasonlatának értelmezéséről: „Keneteid illata kellemes, neved kiöntött olaj, ezért szeretnek téged a leányok!” (Én. 1,2). – Az olajról azután azt mondja a tapasztalat, hogy könnyűvé teszi a kerekek pergését... És az ember lelkében? A „lélek olaja” könnyeddé teszi a lélek munkáját és illatossá alakítja az élet egészét. – Hogyan valósul ez a képletes beszéd az ember életében?

1. Könnyűvé teszi az élet lendülését.

Az emberi élet fejlődő bontakozása közismert.

a) Vagy önmaga tör a tökéletesedés felé. Ha Jézus nevének csengésében dolgozunk, akkor könnyen megy az élet.

b) Vagy a körülötte örvénylő világ sodródik felé és akarja magával ragadni. Ha Jézus nevét hangoztatja az élet, akkor isteni hullámhegy közeledik. „Hiszen a lélek törvénye, melyet a Krisztus Jézusban való élet ad, fölszabadított téged a bűnnek és a halálnak törvénye alól” (Róm. 8,2). Ha pedig viharhullám ellenséges tömege támad, akkor „Jézus neve” biztos védelem.

2. Illatossá alakítja az ember életét.

Az élet virágzása az élet kellemessé tevése. „Mint magától fakadt tömjén, illattal töltöm be lakóhelyemet, s illatom, mint a szintiszta balzsamé” (Sir. 24,21). a. Az isteni élet virágba szökkenése. Ez az emberek boldogítása. „Olyan az ember élete, mint a fűé, virítása olyan, mint a mező virágáé” (Zsolt. 102,15). Az „életvirágzás embere” észrevétlenül maga köré vonzza az embereket. „Nálam vagy az út és az igazság minden kegyelme, nálam az élet és az erény minden reménye” (Sir. 24,25).

b) A „virágzó élet embere” maga is illatozó életvirág Isten szent oltára körül. „Felnöttem, miként a pálma Kádesben, mint a rózsaliget Jerichóban” (Sir. 24,18).

Az igazság ez: az emberek gyűrűjét vonzza a megemelt és virágba szökkenő ember maga köré, és így Isten házának erényvirágaként illatozik Isten trónja körül.

Bef.: Csorduló olaj az Úr neve, mert az könnyeddé és illatossá alakítja az ember életét.

*

1. (Oratio) beszéd: Kinek nevét tiszteljük, annak látását élvezzük

(Erkölcsei beszéd: Jézus tisztelésének boldogsága)

Bev.: Jézus nevével kezdjük!

1. Földön hogyan?

„Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban” (Fil. 2,10). „Az dicsóíti meg Atyámat, ha sok gyümölcsöt hoztok és így tanítványaim lesztek” (Jn 15,8).

2. Égben élvezük.

„Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). „Ezeket azért mondom nektek, hogy az én örömöm legyen tibennetek és örömtök ezzel teljes legyen” (Jn 15,11).

Bef.: Jézus nevében örökké élünk. Az az Újév öröme.

*

1. (Offertorium) beszéd: Dicsérünk Uram, mert édes és szelíd vagy!

(Dicsőítő beszéd: Miért fordul Feléd a lelkem?)

„Húség sarjad a földből, s igazság tekint le az égből” (Zsolt. 84,12).

Bev.: Mi az emberi lélek orientációs ereje? A fenségesnek látszó élet, mert szerető áhítozás csak így fakad ki az ember lelkéből... Milyen jószág ragadja magával az embert?

1. Édes a közelséged.

Mit jelent ez?

a) Boldogító a végtelen Jóság. „Értsd meg hát Isten jóságát és szigorúságát: szigorúságát a vétkesek iránt, irántad pedig Isten jóságát, föltéve ha megmaradsz a jóban” (Róm. 11,22).

b) Ezért Magához ragadó ez a Jóság. „Érte mindent elvettem, sőt szemétnek tartottam, csak hogy Krisztust elnyerhessem és hozzá tartozzam” (Fil. 3,8).

c) De ezért édes örömeikkel telít ez a Jóság. „Ha tehát ér valamit a Krisztusban adott buzdítás, a szeretetből fakadó intelem, a lelki közösség és a résztvevő szeretet, tegyétek örömeiket teljessé azzal, hogy egyetértetek, egymást szeretitek, együtt éreztek, egyet gondoltok” (Fil. 2,1-2).

2. Szelíd a közeledésed.

Emberalakban jársz közöttünk, és így közeledhetem hozzád! „Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok és meg vagytok terhelve: én felüdítlek titeket” (Mt 11,28).

a) Hívó szavad. – De csak parancsoló? Szelíden hívogató! „Ma, ha szavát meghalljátok, meg ne keményítsétek szíveteket” (Zsolt. 94,8).

b) Intő beszéded! – De csak fenyegető? Szelíden és szeretettel adakozó! „Hitük láttára Jézus ezekkel a szavakkal fordult a bénához: Bízál fiam! Bocsánatot nyertek bűneid” (Mt 9,2).

c) Felemelő kezéd! – Felemel a bűneinkből! „...Bocsánatot nyert sok bűne, mert nagyon szeretett” (Lk 7,47). – Felemel a földiek fölé. „Mindaz, aki e vízből iszik, ismét megszomjazik. De aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé” (Jn 4,13-14). Felemel az égiek körzetébe (kegyelem, misztikus élet, örök élet). „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). „...hogyan ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek...” (2 Pét. 1,4).

Bef.: Ha édes a jelenlét és szelíden hívogat a közeledés, akkor a kettős egymáshoz törés a két személy belső dinamikája.

2. (Offertorium) beszéd: Dicsérünk Uram, mert nagy irgalmú vagy!

(Erkölcsei beszéd: A megbocsátás öröme)

Bev.: Örök teher – a lelkiismeret terhe. Végeredményben azt jelenti: az életesemények nem átfutó felülethullámok. – De mit érez az ember, ha felé fordult a megbocsátó Isten?

1. Örülünk, mert temettetett a múlt.

A „múltnak” ugyanis mi a jellege?

a) Velünk él... Sőt jövő életünket is kísérve, indítva befolyásolja. „Tudás folytán telnek meg a kamarák mindenféle drága, gyönyörű holmival” (Péld. 24,4).

b) Minket nyom... „Gonoszságomat elismerem, és bűnöm előttem van szüntelen” (Zsolt. 50,5). De:

„Boldogok, kiknek gonoszsága bocsánatot nyert, és kiknek bűne el van takarva!” (Zsolt. 31,1).

c) Eltűnésük pedig enyhít és boldogít... És ez lehetséges? Emberi erővel soha! De Istenével? Izaiás így felel: „Ha bűneitek olyanok is, mint a skarlát, fehérek lesznek, mint a hó; és ha olyan vörösek is, mint a bíbor, fehérek lesznek, mint a gyapjú” (Iz. 1,18). Mikeás pedig ezt mondja: „Ismét irgalmaz Ő majd nekünk; leveszi rólunk gonoszságainkat, s a tenger mélyére veti mindenbűnünket” (Mik. 7,19). Jeremiás szavai pedig ilyenek: „Mert mindnyájan ismerni fognak engem, a legkisebبتől a legnagyobbig, úgymond az Úr, mint hogy megbocsátom gonoszságukat és bűnükre nem gondolok többé” (Jer. 31,34).

2. Örüljünk, mert feltámadt az isteni jövő.

De csak temetés ez?

a) Élettalaj nemesítés. „Nem veszendő magból születtetek ugyanis újjá, hanem Isten élő és marandó igéje által” (1Pét. 1,23).

b) Isteni életsarjadás fakasztása. „Tudjuk, hogy mindaz, aki Istentől született, nem vétkezik. Aki Istentől született, távol tartja magát a bűntől, és a gonosz nem fér hozzá” (1Jn. 5,18).

c) Isteni termés és kivirágzás. „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal.2,20).

Bef.: Így tehát eltemettetett a bűnös múlt, és bontakozásnak indult az isteni élet.

3. (Offertorium) beszéd: Mit és kit dicsérhet az ajkunk?

(Erkölcsi beszéd: Istent dicsérik vagyunk)

Bev.: Emberajkakat dicsérő dalok zengésére teremtette a Mindenható. A Zsoltáros szerint még a rabszjira fűzött embereket is dalra akarta kényszeríteni a kemény rabtartó. „Mert énekszót kívántak ott tőlünk, akik foglyul ejtettek minket. Zengjétek dalt nekünk Sion dalaiból, mondták, akik elhurcoltak minket” (Zsolt. 136,3). – Isten terve szerint ugyanis: „dalos az életünk és csendülő az ajkunk” (Orpheusz példája). – De mit dicsérjen valóban az ember?

1. Isten szent igazságait.

Várja is az Isten. Ezért zengi ezt a himnuszt Dávid király: „Ártatlanok között mosom kezem, és körülveszem oltárod, Uram, hogy halljam a dicséret szavát, és hirdessem minden csodatettedet” (Zsolt. 25,6-7).

a) Ez a dicséret azután dicsérje Isten minden szavát. Isten szava az igazságok csendítése. Gondolja meg tehát az ember, hogy Isten bölcsességének hirdetése életének egyik feladata. Fogja hangra az Isten közölte igazságokat imigyen: „Mert a bölcsesség Istentől származik; Isten dicsérete ugyanis a bölcshez illik, s a hívő szája van teli azzal, mert az Úr megadja azt neki” (Sir. 15,10). – És tegye ugyanezt a bűnös is, hogy irgalmat találjon. „Vedd a citarát, járd körül a várost, te elfelejtett parázna leány! Pengesd szépen, énekelj sokat, hogy visszaemlékezzenek reád!” (Iz. 23,16).

b) Minden dicsérje minden tettét. Isten tettei – igazságok valósulásai. Így tehát Isten életigazságai. Ezt írja le Lukács evangélista mondván: „...Azonnal visszanyerte látását és Istent dicsérve követte őt. Ennek láttára a nép is áldotta Istent” (Lk 18,43). –De életünk se legyen egyéb, mint Isten dicsérete, amelyet így magasztal szt. Pál: „...bővelkedni fogtok az igaz élet Jézus Krisztus által szerzett gyümölcsökben Isten dicsőségére és dicséretére” (Fil. 1,11). Ezért parancsolja az Írás szava: „Egymás közt zsoltárt, himnuszt és szent dalokat énekeljétek, daloljatok és zengedeztetek szívből az Úrnak” (Ef. 5,19). És ezért tartja Judit könyve azt, hogy az élet is Isten dicsősége. „...ma megdicsőítette nevedet, és a te dicséreted el nem hal az emberek ajkán. Örökké megemlékeznek majd az Úr hatalmáról azok, akiknek kedvéért nemzetednek szorongatása és sanyarúsága miatt nem kímélted saját életedet, hanem Istenünk színe előtt a romlásból kimentetted őket” (Judit 13,25). Még a gyermeknép ajka is ezt zengi: „Kisdeded és csecsemők szájával hirdetted ellenségeiddel szemben dicséreted, hogy tönkretetted az ellenséget s bosszúra kelőt” (Zsolt. 8,3). – Így lesz azután az örök életben is élettartalom: „Áldom az Urat minden időben, ajkamon van dicsérete szüntelen” (Zsolt. 33,2).

2. Isten szolgáit.

De kik ezek?

a) Akik Őt szolgálják lélekben. Ezek a „választottak” és a „szentek”. Tehát nem csupán a hivatalosan „Isten szolgáit” zárja magába ez a keret, hanem mindenkit, aki az Úr parancsainak hűségese. Erre az életre mindenkit hív az Úr. „...Én, az Úr, vagyok a ti Istenetek: szentek legyetek, mert én szent vagyok” (3Móz. 11,44). – Az ilyenek olyan tiszteletet nyernek, amelynek fénye az ég Urára is átsugárzik.

b) Akik Istent szolgálják nyilvános tisztelettel. Itt már szűkebb a kör. Az „oltár szolgálói” ezek. Ők

Isten hivatottjai mindenütt. A szent szolgálatra egyenesen hivatottakat rendel az Úr. „Fiait is léptesd előre s öltöztess fel a gyolcsköntösbe s övezd át őket az övvel – tudniillik Áront és fiait – s tedd reájuk a süvegeket és papjaimmá lesznek örök jogon” (2Móz. 29,8-9). – Méltó az ő tiszteletük. „Teljes lelkedből féld az Urat, és tartsd tiszteletben papjait! Minden erődből szeresd Alkotódat, és ne hagyj cserben szolgálóit! Tiszteld Istent teljes lelkedből, és becsüld meg a papokat” (Sir. 7,31-33). Ezért mondja a Mester is: „Ha vétkezik ellened testvéred, menj, fedd meg őt négyszemközt. Ha hallgat rád, megnyerted testvéredet. De ha nem hallgat rád, vigyél magaddal egy vagy két másikat, hogy két vagy három tanú bizonyítsa az ügyet. Ha azokra sem hallgat, mondd meg az **egyházközösségnek**. Ha pedig a közösségre sem hallgat, vedd úgy, mintha pogány volna vagy vámos” (Mt 18,15-17).

3. Magát az Istent!

Itt már a Személy közvetlenségéről van szó.

a) A lépcsőzet így állítható fel: Dicsérd az Isten műveit, dicsérd az Istenszemélyes teremtményeit és dicsérd az Istent, a végtelen Személyt: „Áldjátok az Urat, az Úrnak művei mindnyájan, dicsérjétek és felette magasztaljátok őt mindörökké” (Dán. 3,57).

b) Teremtmény nem lehet büntetlen hódolatos imádás tárgya. „Ezért Istenszívük hajlama szerint kiszolgáltatta őket a tisztátalanságnak, hadd becsúszassék meg saját testüket. Hiszen Isten igazságát fölcserélték a hamissággal, s inkább a teremtménynek hódoltak és szolgáltak, mint a Teremtőnek, aki mindörökké áldott. Amen” (Róm. 1,24-25). – Méltán mondja a Királyok Könyve: „Ne féljétek más isteneket, ne imádjátok, ne tiszteljétek őket s ne áldozatok nekik, hanem az Urat, a ti Isteneteket, ki kihozott titeket Egyiptom földéről nagy erővel és kinyújtott karral, őt féljétek s őt imádjátok s neki áldozatok” (4Kir. 17,35-36). – A Zsoltáros fenséges dalainak zengésében szinte parancsszerűen írja előteendőinket mondván: „Az egész föld imádjon és dicsérjen téged, zengjen nevednek dicséretet” (Zsolt. 65,4). „Jertek, imádjuk leborulva őt, esedezünk az Úr, a mi alkotónk előtt; mert ő az Úr, a mi Istenünk” (Zsolt. 94,6-7). – Ezt erősíti szt. Pál is írván: „Éljen bennetek elevenen Krisztus igéje. Tanításátok és intésétek egymást nagy bölcsességgel. Énekeljétek hálás szívvel zsoltárt, himnuszt és szent dalokat Istennek” (Kol. 3,16). – Ezt a fenséges imádat így jellemzi szt. János: „De eljön az óra, sőt már itt is van, amikor az igazi imádók lélekben és igazságban imádják az Atyát. Az Atya ilyen imádókat kíván. Lélek az Isten: akik imádják, lélekben és igazságban kell imádniuk” (Jn 4,23-24). „Énekeljétek az Úrnak, mert fenségeset művelt, lovat és rajtúlót a tengerbe vetett” (2Móz. 15,21). – De jelszavunk tartalma legyen ez a szentírási szöveg: „Hálát adunk Neked mindenható Úristen, aki vagy, aki voltál (és aki eljössz), mert átvette a főhatalmat és uralkodol” (Jel. 11,17).

Bef.: Világ szépségét dicsérhetjük, embert tisztelhetjük és Istent imádkozhatjuk! Ez az igazi életdal!

4. (Offertorium) beszéd: Mikor csendesül el ajkunkon a dal?

(Erkölcsei beszéd: Az elhalkuló ember)

„Ott ültünk Babilon folyóvizei mellett, és sírtunk, amikor a Sionra gondoltunk. A fűzfákra akasztottuk ott hangszereinket” (136.Zsolt. 1-2).

Bev.: Lélekdalokról beszélünk, és ezért ennek csendesedése nem a hangszálak gyengeségéből fakad. A lélek néma, ha rabbá teszi őt az élet helytelen beállítása. – Mikor csendes a lélek?

1. Ha testünk rabja a lélek.

Isten képe a lélek. A szabadság és uralom tehát ősi erejéhez tartozik. A test és lélek együttes érték. De arányos szerepe meghatározandó.

a) Lelkünk háza. Isten így teremti: „Isten az embert földből teremtette, s a maga képére alkotta... A szellem tudásával látta el őket; értelemmel töltötte be szívüket, és megmutatta nekik, mi a rossz és mi a jó. Szemét a szívükbe helyezte, hogy megmutassa nekik művei nagyságát” (Sir. 17,1 és 6-7). – Becsülje az ember. Ezért mondja a Bölcs: „Igaz szentség mellett többet ér a lélek egészsége bármennyi aranyból, ezüstből, és ép test mérhetetlen gazdagságánál” (Sir. 30,15). Ember tehát óvja! „Fiaid vannak? Nevelj meg őket, hajlítsd őket gyermekkoruktól fogva! Leányaid vannak? Őrizd a testüket, és ne mutass nekik nyájas arcot!” (Sir. 7,25-26).

b) Nem lelkünk zárkója. Mikor következik ez be? Ha megromlik a test. „Mert a romlandó test teher a léleknek, s a földi sátor lenyomja a sokat tűnődő elmét” (Bölcs. 9,15). – A kezdet kicsi lehet, de nem ok nélkül int a nemzetek apostola: „Egy kevés kovász megerjeszti az egész tésztát” (Gal. 5,9).

2. Ha csak a földre láncolt az élet.

De még kisebb gát is elcsendesíti a lélek dalát. Figyeld csak a fülemülét. Dala a magasságban csendül. – Ember természete is a magasságok szolgálata. Némul tehát a dala? Mikor?...

a) Ha csak a földet szolgálom, pedig ismernem kellene Lukács evangélistaintelmét: „Tested világa a szemed. Ha szemed ép, egész tested világos lesz, de ha hibás, tested is sötét lesz. Vigyázz, hogy a világosság benned sötétség ne legyen! Ha tested egészen világos és nincs benne semmi sötét, olyan világos lesz az egész, mintha a villám fénye világítaná meg” (Lk 11,34-36). – Sőt a szolgálat helyett követendő ima: „Én szerencsétlen ember! Ki szabadít meg e halálra szánttesttől? Hála legyen Istennek, Jézus Krisztus, a mi Urunk által!” (Róm. 7,24-25). – Megfigyelhetjük, amit az apostol tovább is mond: „Ha Krisztus bennetek van, a test ugyan holt a bűn miatt, de a lélek él a megigazulás következtében” (Róm. 8,10).

b) Pedig az isteniekért mindent oda kellene adnunk. Jó példa erre: „Én testvéremhez hasonlóan atyáim törvényeiért odaadom lelkemet és testemet. Csak arra kérem az Istent, hogy minél előbb könnyörüljön meg népünkön, téged pedig kínok és csapások árán arra a vallomásra bírjon, hogy egyedül ő az Isten” (2Mak. 7,37). – Nem szabad attól félni, ha valaki elveszti az anyagiakat. „Akkor Péter vette át a szót: „Nézd, mi mindenünket elhagytuk és követtünk téged”. Jézus így válaszolt: „Bizony mondom nektek: Senki sem hagyja el otthonát, testvéreit, nővéreit, anyját, atyját, gyermekeit, vagy földjét értém az evangéliumért, hogy százannyit ne kapna: már most ezen a világon – bár üldözések közt – otthont, testvért, nővért, anyát, gyermeket és földet, a másvilágon pedig az örök életet” (Mk 10,28-30). És: „ne féljete azoktól, akik megölik a testet, de a lelket nem tudják megölni. Inkább attól féljete, aki a lelket, meg a testet is pokolba taszíthatja” (Mt 10,28). – Végül is miért? Miért? Megfelel szt. Pál mondván: „Ne fáradjunk bele a jótettbe, mert ha bele nem fáradunk, annakidején aratni is fogunk” (Gal. 6,9).

Bef.: Az új év legyen az „Isten dalosainak” szent időszaka.

5. (Offertorium) beszéd: Fűzfák és cédrusok

(Szimbolikus beszéd: Az élet erősei)

Bev.: Nem fák és erdők ismertetését adom; hanem jelképesen a gyenge és gyarló „fűzfaembert” és az erős „cédrus embert” akarnám megrajzolni. – „Akinak füle van, hallja meg” (Mk 4,9).

1. A fűzfa a gyermeksípok anyja és nem a hárfák termelője.

Vizek és mocsarak partjainak susogó, gyarló és hamar korhadó lakója a fűzfa.

a) Mi a szerepe? Gyermeksípok ősanja az ága. Gyermekkedély emelése, gyermek némaságát helyettesítő játék. „Erre én így szoltam: Jaj, jaj, jaj, Uram, Isten! Íme nem tudok én beszélni, hiszen még gyermek vagyok!” (Jer. 1,6). – Játékok eszköze. Kosarak bordái – tavaszi, vagy őszi hajtásaival. Susogó dal – édeskés melódia. Anyja – a lápok méhe. Ágai – verebek és szarkák tanyája. Végsőhivatása – konyha tűzlángjának gyors lobbanása. Nincs benne erő, amely nagyjértéket mutatna.

b) Majd tovább menvén az is megállapítható, hogy hárfák temetője, a dalmegőljője. Erről pedig így zeng a Zsoltáros: „Ott ültünk Babilon folyóvizei mellett, és sirtunk, amikor a Sionra gondoltunk. A fűzfákra akasztottuk ott hangszereinket. Mert énekszót kívántak ott tőlünk, akik foglyul ejtettek minket. Zengjete dalt nekünk Sion dalaiból, mondták, akik elhurcoltak minket” (Zsolt. 136,1-3). – Nagy érték a lant! Kár, hogy fűzfák ágán lógjon. Dávid is ezen muzsikál, és ezért rettegne a temetési szertartástól? „Alleluja! Dicsérjete az Urat szent hajlékában, dicsérjete őt az ég erős boltozatában. Dicsérjete őt hatalmas tetteiért, dicsérjete őt nagyságának teljességéért. Dicsérjete őt lanttal és körtáncsal, dicsérjete őt harsonaszóval...” (Zsolt. 150,1-3). Még a Jelenések könyve is így szól: „Aztán szózatot hallottam az égből, mint nagy vizek zúgását s mint erős mennydörgés robaját. A szózat, melyet hallottam, úgy hangzott, mint mikor hárfások hárfáikat pengetik” (Jel. 14,2). „Akik legyőzték a vadállatot, az ő szobrát és nevének számát, ott álltak Isten hárfáival az üvegtengeren. Mózesnek, Isten szolgájának, és a Báránynak énekét énekelték: „Műveid csodálatosan nagyok, Uram, mindenható Isten! Utaid igazságosak és igazak, nemzetek Királya!” (Jel. 15,2-3). – Ezeket eltemetni annyi, mint Isten dicsőségének szerszámaikat a földbe ásni...

2. A cédrus azonban az erők jelképe és árbocok anyaga.

A kemény faóriásokat nagy viharok rázzák, és zúgó orkánok tépik ki az anyaföldből. De akkor sem silányulnak tűzifává, hanem felnemesednek árbocá!

a) Én is ilyen lehetek. Erős lehetek – a viharban. Kemény – az egész életben. Védelmet nyújtó – életemben. Az árboc feszül – és így az ember védelme.

b) Isten az egyetlen és igaz. Magam lehetek erős, de Istentől veszem ezt is! Egyetlen erő vagyok. Igazi dicséretem és erőm az Isten. Minden erő Belőle – és így bennem is az Ő ereje mozog! – Adta Ő! „Áldjátok tehát az Urat irgalmasságáért, az emberek fiaival művelt csodáiért, hogy összetörte az érc-kapukat, s összezúzta a vas-záratokat...” (Zsolt. 106,15-16). – Örööm én! „Örvendeztem, mikor azt mondták nekem: az Úr házába megyünk. És lábunk már itt áll udvaraiban, Jeruzsálem!” (Zsolt. 121,1). – Értékesítem én! „Hadd éljen a lelkem, hogy téged dicsérjen, s ítéleteid segítsenek meg engem” (Zsolt. 118,175).

Bef.: Kidőlt cédrusok és évszázados tölgyek nem lesznek értéktelen tüzelők; még halálukban is árbocfává igényeskednek, hogy a hajó kötelékek támpontja legyen.

6. (Offertorium) beszéd: És ha „istentelen” az énekem? (Erkölcsei beszéd: A bűnös lélek sikongása?)

Bev.: Emberlélek tartalma a dicséret. Emberajak szülötte a dal és az ének. – Ha Istené az ember, akkor Istené a dala is. Ezért mondja szörnyű jajjal a Zsoltáros: „Ha megfeledekzem rólad, Jeruzsálem, menjen feledésbe jobb kezem! Ragadjon a torkomhoz a nyelvem, ha rólad meg nem emlékezem, ha nem tartom Jeruzsálemet legfőbb örömömnek!” (Zsolt. 136,5-6). De ha Bacchus – Venus dicséretét zengi az ének?... Ha Tannhäuser lantja pendül a bűnök dicséretére?... Mi legyen az áhítozásom?

1. Menjen feledésbe a jobb kezem.

Bizony, ilyenek kemény ítéletet kell hallania. Az élet maga összehúzza, és bizony előbb-utóbb mellét verve kell bűnbánatot tartania.

a) Törjön össze a kezem... De talán előbb törjem össze a hangszeremet... „Ott ültünk Babilon folyóvizei mellett, és sírtunk, amikor a Sionra gondoltunk. A fűzfákra akasztottuk ott hangszereinket, mert énekszót kívántak ott tőlünk, akik foglyul ejtettek minket” (Zsolt. 136,1-3) ...Vagy legalább akasztassék a gyarlófűzfára... De azután pusztuljon el a kezem is. „Ha kezed vagy lábad bűnre csábít, vágd le és vedd el magadtól. Jobb csonkán vagy sántán bemenned az életre, mint két kézzel, vagy két lábbal az örök tűzre kerülnöd” (Mt 18,8).

b) És inkább üres és néma legyen dalra született lelkem. Jól tudjuk, hogy mit akar tőlünk az Isten. „Mindezen fölül pedig szeressétek egymást, mert ez a tökéletesség köteléke” (Kol. 3,14). Az Úr igazáról pedig ezt olvassuk: „Akkor az igazak ragyognak majd, mint a nap, Atyjuk országában” (Mt 13,43). Ha nem ez a dal, akkor legyen néma az ajak. „Némuljanak el az álnok ajkak, amelyek az igazellen gonoszat szólnak, kevélyen és megvetéssel” (Zsolt. 130,19).

2. Ragadjon a torkomhoz a nyelvem.

De dalt se zenghessen az ajkam.

a) Néma lesz az ajkam. Mert ez volna az igazi: „Dicsérjétek az Urat mind ti nemzetek, dicsérjétek őt valamennyien népek!” (Zsolt. 116,1). Ezt megtagadva azonban legyen igaz a Zsoltáros szava: „Ragadjon a torkomhoz a nyelvem, ha rólad meg nem emlékezem, ha nem tartom Jeruzsálemet legfőbb örömömnek” (Zsolt. 136,6).

b) Mert megtagadta dalom Istenemet! A négylábú állatok ajka tagadja meg az Isten dicséretét! Figyeld csak! Ezek hang és érzés utánzó hangok hangoskodói, de nem a dalok dalosai. – És ha az ember tagadja meg a dalos dicséretet? Akkor méltán alkalmazhatnám magamra a Zsoltáros szavait: „De ha azt mondanám: én is így beszélek! – ím árulója lennék fiaid nemzetségének!” (Zsolt. 72,15). Sőt vállalnom kellene az Úr büntetését, amelyet így jelez a királyi dalos: „Bizony, tört vetsz nekik, letaszítod őket, midőn fölemelkednek. Mint pusztulnak, vesznek el egy szempillantás alatt!” (Zsolt. 72,18-19). – Így bálványá merevednék, és a bálványalkotók során némává tompulna a dalra teremtett ember ajka, és a „négylábúakhoz” alacsonyulna az élete...

Bef.: Dalunk Istené legyen! Mert egyébként a gonoszt szolgálná a lelkünk!

*

1. (Secreta) beszéd: Áldozatunk áldozata (Dogmatikus beszéd: Az áldozat)

Bev.: Ki az áldozatja az Újszövetségnek? Mit végzünk az Újszövetségben?

1. Jézus nevében mutatjuk be Felségednek...

„Ugyanígy vacsora után fogta a kelyhet és így szólt: „Ez a kehely az új szövetség az én véremlében, amelyet értetek ontok” (Lk 22,20).

2. Felsőgedtől várjuk kegyelmeidet.

a) Legyen kegyesen fogadott. „Ő engesztelő áldozat bűneinkért, de nemcsak a mieinkért, hanem az egész világ bűneiért is” (1Ján. 2,2).

b) Hozzon örök üdvösséget. „Most azonban fölszabadultatok a bűn alól és Istennek szolgálói letetek. Gyümölcsötök a megszentelődés, célotok az örök élet” (Róm. 6,22). „Amikor Krisztus, a mi életünk, megjelenik, vele együtt ti is megjelentek a dicsőségben” (Kol. 3,4).

Bef.: Így meghallgatást találunk...

*

1. (Communio) beszéd: Előtted hódolnak

(Erkölcsi beszéd: Az ember első feladata)

„A nemzetek, melyeket alkottál, mindnyájan eljönnek, leborulnak, Uram, előtted és dicsőítik nevedet, mert nagy vagy te és csodákat művelsz, csak te vagy az Isten” (Zsolt. 85,9-10).

Bev.: Egyeseknek és népeknek Ura az Isten. – Mi tehát a népek feladata?

1. Egyetemesen hódoljanak az Úr előtt.

a) Áldja őket az Úr! „...ivadékokban nyer áldást a föld minden nemzete, mivel engedelmeskedtél szavamnak” (1Móz. 22,18). „Beszéljete a nemzetek közt dicsőségéről, valamennyi nép között csodáttetteiről” (1Krón. 16,24). „Nyissátok meg a kapukat, hadd vonuljon be a nemzet, mely igaz” (Iz. 26,2). „Meglátják majd igazadat a nemzetek, és a királyok mindnyájan dicsődet, és téged új néven hívnak, mellyel az Úr szája nevez el” (Iz. 62,2).

b) Áldják ők az Urat! „És megrendítem az összes nemzeteket, és eljő, aki után minden nemzet vágyakozik. És dicsőséggel töltöm be ezt a házat, úgy monda seregek Ura” (Agg. 2,8). „...minden nemzet elismerje, hogy te vagy az Isten, és kívüled nincsen más isten” (Judít 9,19). „Hódoljon előtte a föld minden királya, s legyen minden nemzet a szolgája” (Zsolt. 71,11). „Dicsérjétek az Urat mindennépek, minden nemzetek dicsérjétek” (Róm. 15,11).

2. Istenhez kísérje és segítse minden gyermekét.

a) Bánat. „...Vagy semmibe sem veszed Isten végtelen jóságát, türelmét és elnézését? Nem szívleled meg, hogy Isten kegyessége bűnbánatra indít?” (Róm. 2,4).

b) Istenivé alakított. „Míg azok vásárolni jártak, megjött a vőlegény, s akik készen voltak, bevonultak vele a menyegzőre” (Mt 25,10)... „Aztán így szól a király a jobbán állókhoz: jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34).

Bef.: Hódolunk, mert Urunk: szeretetünk, mert szeretetet adott nekünk, és így a Szeretethez tartozhatunk.

2. (Communio) beszéd: Előtted hódol az én csekélységem

(Erkölcsi beszéd: Újévi program)

Bev.: Magam is az Úrhoz megyek, hogy előtte peregjen életünk. – Mi legyen tehát az én feladatom?

1. Lássam meg az Isten jelzette igaz életképet.

Ez az új évre vetített életkép.

a) Isten fiai vagytok. „Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei. Előbb azonban szenvednünk kell vele együtt, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk” (Róm. 8,17).

b) Isten országának örökösei vagytok. „...Jézus Krisztus feltámadása által... hogy az örök élet örökösei legyünk” (1Pét. 3,22).

2. Valósítsam meg magamban az isteni életet.

a) Éljetek kegyelemmel.

b) Éljetek az élő szőlőtökében. „Maradjatok bennem, akkor én is bennetek maradok. Amint a szőlővessző sem tud gyümölcsöt hozni önmagától, ha nem marad a szőlőtön, úgy ti sem, ha nem marad-

tok bennem” (Jn 15,4).

Bef.: Ezt a feladat-teljesítést nyerjem meg az új évben!

*

1. (Postcommunio) beszéd: Az örök élet könyvének feljegyzései (Dogmatikus beszéd: Az előre jegyzettek)

Bev.: A jövő kétes... De kik remélhetik az igazi új életet?

1. Egyeseket előrerendel az Isten.

a) Az előre rendelt. „Meg vagyunk ugyan váltva, de még reménységben élünk. A remény azonban, amit beteljesedni látunk, nem remény. Hiszen kiremélné azt, amit lát?” (Róm. 8,24).

b) És a hívott. „Akiket pedig előre rendelt, azokat meg is hívta, akiket pedig megigazultakká tett, azokat meg is dicsőítette” (Róm. 8,30).

2. Mindenki számára lehetőséget ad az Isten.

a) Pogányoké is az Isten. „Talán csak a zsidóké az Isten, s nem a pogányoké is? Bizony a pogányoké is” (Róm. 3,30).

b) Még a nem gondosan keresőké is. „Ki nem keresett, rám talált...” (Róm. 10,20).

3. Csorduló kegyelemmel és jóakarattal valóban beleír engem is a jó Isten.

a) Hiszen megváltott.

b) Hiszen hívogatott. „Testvérek, ti szabadságra vagytok hívatva” (Gal. 5,13).

c) Hiszen táplál. „Vegyétek, egyétek, ez az én testem!” (Mt 26,26).

d) Így örök életet ígért. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon. Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,54-55).

Bef.: Temető síremléken egy könyvet láttam... Csak a halott neve vala írva. – Ha a könyv az élet könyve, akkor az élő nevét olvasd.

* * *

B/ rész – b/ csoportja: Evangéliumhoz írt beszédek

Az Evangélium szövege így szól: „Nyolc nap múltán, amikor a gyermeket körülmetélték, a Jézus nevet adták neki. Így nevezte őt az angyal, mielőtt fogantatott” (Lk 2,21).

Az Ószövetség névadási szertartása ez, és Jézus ennek is aláveti magát. – Tárgyalható tehát az ószövetségi szertartás és az Úr alázatos engedelmissége. – Lássuk a beszéd)vázlatokat és ötleteket adó pontokat.

1. beszéd: Nomen Jesus

(Erkölcsei beszéd: Jézus neve!)

Bev.: A név mindig kiemeli az embert a társadalom sokadalmából, mint egészen különállót a többitől elszigetelten mutatja be. A név tehát nem holt szó, hanem egy különálló egyéniségre való rövid ráutalás. Mikor azután a névnek ünnepet szentelünk, ünneplésünk azt a személyt tartja szem előtt, akit a név az összesek közül kiemel. – A mai ünnep szintén névünnepe. Jézus nevének ünnepe. – Mít tár elénk ez az ünnepe drága név?

1. Elénk lép először a kisgyermek Jézus drága alakja.

A betlehemi csodaéjszaka így rajzolja elénk a kis Jézust:

a) Ez a kép leginkább az ártatlan gyermek rajzolta „Jézus kép”. Az ember igen könnyen maga elé rajzolja egy fehér ruhás, aranyfürtös, csillogó arannyal díszes öltözetű fiúcskát, aki szeretettel zörget be a jó fiúcskák ablakán, s meghozza mindazt, amit a szívünk vár. Különösen Karácsony táján járja be a világot, örömet, ajándékot hoz mindenkinek.

b) Mikor pedig névünnepe van ennek a kedves kis Jézuskának, hogy ne repesne szíve a kisgyermeknek? Bizony, bizony, ha elmenne a posta a mennyek országába, sok-sok üdvözlét, sok-sok szeretet-megnyilvánulás borulna le a kis Jézus lábaihoz. A kis Jézus pedig lélekben hódolattal és hűségesen követi a kisgyermeket.

2. Az egyszerű ember is megtalálja a maga rajzolta Jézus képét.

Olyan ő is, mint a betlehemi pásztor, aki égzengés után reátalál az isteni „Gyermekre”.

a) Naiv, egyszerű életében azután nem a fényes Jézuskát, hanem a Kereszt alatt roskadozó, de mégis szeretetből és odaadásból tűró Jézust állítja lelki szemei elé. Előtte már lepergett az a rózsaszínű élet, amelyben a földi ajándék az értékek értéke. Az ő legnagyobb ajándéka az a lelki erő, amely a türelemre, bizalomra serkent és a terhek viselésében könnyít.

b) Az ő Jézusa beteghez lehajló Mester. „Kelj föl, fogd ágyadat és járj” (Mk 2,9). Az ő Jézusa a bűnbocsátó Jézus. „Menj, de többé ne vétkezzél!” (Jn 8,11).

c) Az ő Jézusa a Keresztet vivő Jézus. Az ő Jézusa a szenvedő Jézus, a másokért, az ő életéért is szenvedő Jézus. – És most, ennek a sokvonású Jézusnak névünnepe feldobog ennek az egyszerű embernek is a lelke. Ő is örömet érez a lelkében és örömeinek úgy ad kifejezést, hogy virágkoszorúval koszorúzza meg a Kereszten függő Jézust. – Szeretném azonban ennek a fűzért fonónak azt súgni: amit a Mester mondott: „Tanuljatok tőlem” (Mt 11,29)! Legyen életed Krisztuskövetése és így leszel valóságos ünnepet üelő!

3. De Jézus neve a művelt ember előtt is kialakult életkép.

a) Ő nemcsak a Karácsony kis Jézusát, nemcsak a Kereszten függő Jézust gondolja maga elé. Ő azt a Jézust látja, aki egyszerű ruhában három évig járt-kelt Palesztinában. Olyan eszméket hirdetett, amelyek irányt szabnak a sötétségben tapogatózó embernek. Az a Jézus, aki ragyogó szavakkal beszél az ember nagyértékéről. Aki szerint az ember többet ér, mint az egész világ. Aki így hirdeti alapvetését: „Az én országom nem e világból való” (Jn 18,36).

b) Aki nagy értéket ad az életnek azzal is, hogy ennek örök tartalmát a leghatározottabban kihangsúlyozza. Ezt pedig így tanítja: „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved?” (Mt 16,26).

c) Kiemeli az egész társadalmi életet, mikor a szeretet parancsának egyetemességét hangsúlyozza. Örök ígét így csendíti: „Szeresd felebarátodat” (Mk 12,31)! Ő ezt a Jézust ünnepli ma és ünneplésének úgy ad kifejezést, hogy nemes gondolataival hálát ad és így fordul felé: Vezért lát Benne, aki életútra mutat; de Vezért lát Benne, aki hazasegíti az örök hazába!

Bef.: Ime, ez a mai ünnep, Jézus nevének ünnepe, mindenki örömet kelt. De maga az a tény, hogy az egész emberiség megtalálja a neki megfelelő valóságot, és hogy mindenkit kielégít, utal arra, hogy e fogalom hordozója maga a valóságosan mindent és mindenkit kielégíteni tudó Istenember. – Mi sem maradhatunk el az ünneplők közül. Talán nem énekelünk karácsonyi dalokat, talán nem fonunk koszorút a Kereszten Fügőnek, hanem igenis felemelkedünk arra a szellemi magaslatra, hogy Jézus nevében életeszményt látunk és ígéretet tettünk névnapi ajándéku: ígéretet, hogy eszméit követni fogjuk!

2. beszéd: Névnapi ígéretek

(Erkölcsi beszéd: Jézusnak tett ígéreteink)

Bev.: Az Úr Jézus ünnepe az egész család ünnepe. Nem mond köszöntőt, nem visz virágot, hisz Istenét ünnepli. Jól tudja mindenki: „Lélek az Isten: akik imádják, lélekben és igazságban kell imádniuk” (Jn 4,24). Üdvözlése is lelkünk életében valósul. De igenis benne kell lennie a mi üdvözlésünkben annak az ígéretnak, amelyet az Úr Jézushoz viszünk, ami örömet kelt Benne. Olyan ígéretet, amely kedves lesz előtte, mert hasznos és jó nekünk, gyermekeinek. – Minek örül az Úr Jézus? Olyan ígéretnak, amely a mi fejlődésünknek előmozdítója. – Mi legyen tehát ez az ígéret?

1. Ígéletünk legyen: az állandó életfakasztás.

a) Ez valóban örök tavasz áhítozás. A kertész tavasszal örömmel nézi rózsafáinak fakadását. Olvasgatja kis csemetéit, termésbimbóit. Legfőbb óhaja: bárcsak valóra válnék az a sok szép remény, melyet a fakadó tavasz kelt benne. Lesz virág, lesz gyümölcs a fán...

b) A kezdet szép, bárcsak állandósulna. Az evangéliumi Mester, az Úr Jézus is örömmel nézi kis gyermekeit. Kis juhocskaikhoz hasonlítja őket, akiket legeltet. Üde pázsitra tereli őket. Tanítványának is ezt parancsolja: „...Legeltesd juhaimat” (Jn 21,16). A farkasoktól óvja... A sebesülteket a vállára veszi. Gondolj erre a művészi képre... Örül annak, ha fejlődésüket látja.

c) De az „igazi bárányok” a hit forrásaiból merítenek. Játszi kedélyűek... A tiszta lelkiismeret kedélye verődik ki rajtuk. Csillogó szeműek. A szív tisztaság csillog bennük. Vonzódók. A szeretet viszi őket a Jó Pásztorhoz a templomba. Az Oltáriszentséghez! A szentáldozáshoz! Milyen szép reményre

jogosító rügyfakadás! A Pásztor örömmel legelteti rajtuk a szemét. Félti őket minden veszélytől, mérges növénytől, kártékony állatoktól. Szíve azt óhajtja: bárcsak állandósulna a törekvés, bárcsak gyümölcsöt teremne a sok virág!

2. Hogy hódolat után erővel telíttessék az életük.

A gyermekek érezni, beszélni – igaz – tudnak, de a komoly nemzedék szót is tud tartani. Ha a jó gyermekek az Atya névünnepe tényleg oda mennek az ünnepelthez s beszélni kezdenek, elmondják hálás szavaikat, majd kitartásra tesznek ígéretet, akkor örül az Atya, mert hisz saját vágyának gyermekei törekvéseivel való találkozásában teljesülését élvezi.

a) Ilyen kitartást ígérő lélekben nagy lendület lakik. Hősies, mert hajlandó lemondani a bűnökről. Elkerüli a mérges, de édes növényeket. Bátor, mert szembe akar helyezkedni a rosszak felfogásával, a durvák kritikájával. Nemes, mert a legszentebb lelki vágyak megvalósítására törekszik. „Keressétek (először) inkább az ő országát (és annak igazságát) és ezeket (mind) megkapjátok” (Lk 12,31)

b) A szalmalángot kevésre becsüljük, mert hamar kialszik. Aki nekikezd valaminek, annak nem szabad abba hagynia a kezdett munkát. Nem szalmaláng, hanem erősen ható tűz kell. Cézáról azt mondják, hogy nekivágott a Rubicon-nak és azután kitartott az irány mellett. Szt. Pálról olvassuk, hogy miután Krisztushoz tért, mindhalálig kitartott mellette. Egész életét dobta rá. A zsidók gúnya és üldözése sem tudta Krisztustól eltéríteni. A hősök galériája volt a pogány Pantheon. Istenné emelkedtek a pogány emberi nagyok. A keresztényélet óriási mártírokká és szentekké emelkedtek az örök Isten háza népében.

c) Jól tudjuk, hogy több ebben a kegyelem, mint az emberi erőlködés. De jól tudjuk azt is, hogy Krisztus kegyelme mindenkit követ, és az odaadóan csatlakozó léleknek minden lehetséges. Még az ígéret teljesítése is.

Bef.: Az Atya névnapján mint gyermekek járulunk az Úr elé. Nem virággal, hanem ígérettel. Olyannal, ami Neki tetszik, nekünk pedig hasznos. És ennek az ígéretnek a kegyelme a kitartás lesz. Kitartás a jobban. Kitartás a lelkiélet értékelésében. Kitartás a szorgalmas munkában. Kitartás azért, hogy örvendezzék jó Atyánk egész életünkön, hogy lássa: lesz gyümölcs a fán, amelynek ilyen virága van...

3. beszéd: Atyánk előtt

(Erkölcsei beszéd: A Mester közelében)

Bev.: Amikor családi ünnepre gyűlik össze az egész család, virággal kedveskednek a névnapját ünneplő családfőnek. E kedves mozzanatban nem az a fő, hogy egybegyűlnek, hanem az a csodás hangulat, amelyben beszélni kezd a szirmokba öltöztetett virág, és néma szóval hódol az Isten adta szépség. De beszédes lesz az ünneplő ruha is, és azt súgja a jó atyának, hogy úgy akarok megjelenni előtted, hogy kedved teljék bennem. Ennek az együttesnek csodabeszédje meghatja az apa lelkét és megéretteti vele a további áldozatos szeretet szent kötelességét.

1. Ma Jézushoz közeledik a lelkünk.

Ünnepünk van! De nem a földi édesatyáé. Az összes keresztény Atyjáé! Lelkünk alapmozzanata: közeledés a Mester felé!

a) De ez az ünnep kissé eltér a többi névünneptől. Látszólag nincsen jelen az ünnepe. Nem láthatjuk boldog arcát, nem nyújthatjuk át nyiladozó virágainkat. Nem hallhatjuk az ígéretet tevő köszönetét mondó szeretet-hangját... Ezt az ünnepet csak a finom lelkek tudják megünnepelni; azok, akik közel tudják magukhoz hozni a távolnak látszó Krisztust!

b) Hozzá lelkileg lehet közeledni. Lelki virágokkal kell neki kedveskedni. Igaz ugyan, hogy „semper in conspectu Dei sumus”, de az állandó jelenlét és a névnap jelenlét között különbség van. Az előző sokszor a bűnös élet esetén félelmetes ránk és szomorú az igazságos Úr számára; az utóbbi örvendetes reánk nézve és kedves a szerető Atyának. – Az Isten jelenlétében élünk állandóan; tisztult lélekkel járva, vagy a nagy botlások idejét élve... A tisztult élet öröm az Úrnak, mert lelkének tartalma az isteni természetet képviselő kegyelem. Vigadozik az ilyen lélek, mert érzi, hogy köze van az égi Atyához... Tőle jöttünk és Hozzá megyünk... Sőt azt is mondhatjuk: Vele élünk. „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20) – mondja a Mester. Ezekről az emberekről zengi fenségesen Faber S. J.: mi Istent hordozók vagyunk! Ezekről éneklő a törődött lelkű Ady E.: mi Isten rokonai vagyunk! – És az elesettek? Ők távol vannak az Úrtól? Igen! Igen! A bűn nem az Istenhez fűződés lánc. De ne feledd! Ők is a megváltás részesei. Ők a hazaho-

zandók, az „eltévedt” bárányok! Őket keresi a Mester! Tehát: ha ők eltávolodtak a Mestertől, a Mester jár utánuk és kapcsolódik hozzájuk. Lám! Így már a szerető Mester gondjai alapján Hozzá tartoznak ők is! – Higgyük, hogy addig közeledik hozzájuk az Úr, amíg reá nem ébrednek arra, hogy drága lelkében van az ő igazi otthonuk is. Így hagyják el azután Venus barlangjait és keresik fel Jézus szentélyeit. Mintha ide is szólna a Bölcs szava: „S a te gondviselésed kormányozza, Atyánk! Mivel a tengeren is adtál utat, és biztos ösvényt a hullámok között!” (Bölcs 14,3).

2. Ma Jézus szeretetével gazdagszik életünk.

Ilyenkor nem a hatalmas Úr jelenik meg előttünk, akitől félünk. A szerető Atya előtt állunk. Lelkünket ez a gondolat fűti: visszatérünk az Atyához! Itt tehát mi gazdagszunk az Úr kegyelmével.

a) Ha bűnös voltam, akkor azt hallom: „Bocsánatot nyertek bűneid” (Mk 2,9).

b) Ha éheztem, akkor a csodás kenyérszaporítás kenyérosztásában részesülök. – A lényeges az: mindig azt kapom, amire legnagyobb az egyéni igényem.

Bef.: Mit ér tehát az ígélet? Az emberi szeretet jelentkezik az Atya előtt... És mit ad az Atya? Bőséges kegyelem áldást – a szeretetért. – És mi lesz az eredmény? Örökké fakadó élő tavasz, amely a mennyországban éri el tökéletes virágzását.

4. beszéd: A legszentebb név helye

(Erkölcsei beszéd: Jézus nevében való tevékenység)

Bev.: A mai Evangélium a legrövidebb. Csak egy mondat. Legfőbb jellege az az érték, hogy Jézus nevét kapja az, aki az ember üdvösségére küldetett – az angyal jelentése szerint. Szent nevének olyan jelentősége van, amely határozottan szól, hogy életünk irányító jelszavává legyen. Éppen az Újév napján olvassuk ezt az egy mondatot, melyet az Evangélium jellemez: Jézus névadása – az Újév. – Milyen feladatot ír elő ez az irányvállalás?

1. Emberéletnek útját a földön Jézus neve hangoztatásának irányítása mellett kell taposni.

a) Szilveszter és Újév a jókívánások ideje. – A ködös jövőnek, amely előttünk áll, nem tudja fellebbenteni a ködét, de legalább elhitetni próbálja a szebb jövőt. Az Egyház belenéz a ködbe és meghirdeti: a földre szállt Istennek a kezét fogd meg. Vele járva biztosan a helyes és jó utat járod.

b) De hogyan lesz valóságos érték – a jókívánások sora és az Egyházútmutatása? Az Isten kegyelmével áldott isteni életmunkás tartsa kezét az Úrkezén! Az Egyház vezetése mellett haladjon azon az úton, amelyik az igaz és helyes út. Isten ígéje a fény, Isten kegyelme az erő. „Az igazi világosság, mely minden embert megvilágosít, a világba jött” (Jn 1,9). „Mindegyikünk annyi egyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7).

2. Jézus nevének fényével járva az örök élet kapujához lehet jutni.

A földre szállt Istenember és a kegyelemmel áldott ember közeledése döntő: a földi életben. Az isteni Mester vezetése nem arra szolgál, hogy a földi élet szakaszát ideiglenes boldogsággal átéljük, hanem keze nyomán az örök világokhoz jussunk. Földi vezetése mellett az örök világban találkozunk Jézussal. – Ég és föld elmúlik – és itt megváltoztatjuk a szent szöveget: az istenivé magasztosult élet el nem múlnak. A boldogító igazság így csendülhet meg az ember ajkán: a halál a híd, amelyen áthaladva az örök élet kapujánál találkozunk Istennel.

Bef.: Jézus neve szent név, és az Evangélium arra tanít: éljete a földi életben Jézus vezetésével és bízva biztatok, hogy az örök élet kapujában találkoztok azzal, Aki a földi életben átvezetett és az örök Atyához juttat.

5. beszéd: A látók útja

(Erkölcsei beszéd: Merre járjuk az élet útját?)

Bev.: Az ember reggeli ébredése fénybe vonja az otthont és a világot. Valóban ugyanis a fény szeretetére teremtett minket az ég Ura. És az Újév hajnalán milyen fény után áhítozik az ember? Röviden ezt felelném: az igazi életút megvilágítását vágyja a nemes lélek. – Milyen irányúnak mutatja az isteni fény az ember útját?

1. Ad astra!

Ez emelkedő lejtőt tár elénk.

a) Mindig felfelé.

b) Mindig egek felé.

2. Ad coelestia!

Ez már nemcsak irányt mutat, hanem elérést követel.

a) Értjük el – és birtokoljuk ezt – a földön.

b) Értjük el – és birtokoljuk örökké – az égben.

Bef.: De ki világít erre az útra? Az az isteni Követ, Akinek a névadását ünnepli az Egyház. Az Új-év élén álljon Jézus neve, és így a magasságokba tör és eget talál a földnek embere.

* *

– Most azután olyan kidolgozatlan beszédvázlatokat közlünk, amelyek röviden **ötletszerű megindítást** adnak, hogy ennek nyomán egyéni és teljesen független beszédek készíthessünk. Jól fel kell figyelni arra, hogy az ötlet esetleg jobb ötletszületést biztosít és az itt közölt ötletekkel szemben szebb és tartalmasabb beszédeknek lehet az alapja.

1. beszéd: Jézus neve

Bev.: Mi a boldog új év feltétele?

1. Járjunk mindig Jézus nevében.

2. Élünk mindig Jézus kegyében.

Bef.: Így az örök kapuk is kitarulnak előttünk.

2. beszéd: Újév

Bev.: Sok jót kívánunk szóval. – De elég-e ez Isten terve és parancsa értelmében?

1. Valójában szórni kell a földieket.

2. Valójában szórni kell a lelkieket.

Bef.: Ez tettel való Jézus követés.

3. beszéd: A ködös jövő előtt

Bev.: Szorongó kérdésünk: mi lesz? Isten terve, hogy ködben álljon a jövő.

1. Emberi szem nem láthatja.

2. De Isten kegyelme boldogsággal gazdagíthatja.

Bef.: A te könnyörgésedre és munkádra történik az, hogy boldog a bizonytalan jövő.

4. beszéd: Az események kormányrúdjánál

Bev.: Ki az élet kormányosa? „Adta még ezenfelül parancsait és törvényeit. Ha meg akarod tartani a parancsokat, azok megtartanak téged” (Sir. 15,15-16).

1. Emberi erőfeszítések csak lendítő erők.

2. Isten kegyelmének leledése és leszállása az igazi erő.

Bef.: De ki tehát az erőt adó Hatalom? „Vajon nem tudod-e, vagy nem hallottad-e: örökkévaló Isten az Úr, Ő, aki a föld határait teremtette. El nem lankad és el nem fárad, és bölcsessége kifürkészhetetlen. Erőt ad Ő a fáradtnak, és megsokasítja a gyengék erejét és hatalmát” (Iz. 40,28-29).

5. beszéd: Idő és végnélküliség

Bev.: Földi életünk az idő keretében pereg alá.

1. Az előbbiben indul.

Időben fejlődik és alakul az élet.

2. Az utóbbiban kiteljesül.

Végnélküliségben otthonot talál és boldogul a lélek.

Bef.: Örök életünk Isten színéről színre látásával lesz boldog otthonunk.

* *

– Szólni lehetne azután a **körülmetelés törvényének** általánosan fogott jelentőségéről. – Itt csak témajelöléssel néhány címet adunk.

1. beszéd: Ószövetségi törvények

Itt ismerttetendők: anyagi életre, kulturális életre és a szellemi életre vonatkozó törvények...

2. beszéd: Az ószövetségi véráldozatok

Itt a véres áldozatok ismerttetendők.

3. beszéd: A vérhullatás jelentősége

Itt fejtegethető a vér és élet folyama. A vérhullatás az élet áldozata. De végkövetkeztetés az lehet: a földi élet áldozata az örök élet megszerzése.

4. beszéd: Az életfolyamnak, a vérnek a jelentősége

A bevezetésben érinteni lehetne a vér élettani jellegét. – Majd a tárgyalásban kifejthető volna:

1. Az emberi élet földi vonalán az értékek értéke a tiszta vér.

2. Az emberi élet örök vonalán az értékek értéke: az áldozati vér.

Befejezésben azt kellene érinteni: az első vércseppcsordulás az élet áldozatára való figyelmeztetés

* * *

B/ rész – c/ csoportja: Szentleckéhez kapcsolódó beszédek

A Szentlecke szövege: „Megjelent ugyanis Istennek minden emberre üdvöt árasztó kegyelme, mely arra tanít, hogy szakítsunk az istentelenséggel és a világi vágyakkal, s éljünk mértéktartóan, szentül és buzgón e világon. Várjuk a boldog reményt: a nagy Istennek és Üdvözítőnknek, Jézus Krisztusnak dicsőséges eljövételét, aki önmagát adta értünk, hogy minden gonoszságtól megváltson, megtisztítson és jótettekben buzgólkodó választott népévé tegyen. Erről beszélj, erre buzdíts és így figyelmeztess teljes határozottsággal. Senki meg ne vessen téged!” (Tit. 2,11-15).

A Szentlecke ugyanaz, mint Karácsony ünnepén az angyalok miséjén. Azért itt csak rövid beszédvázakat közlünk, mert bővebben a Karácsony ünnepénél található. – Csak egy-egy példát állítunk itt fel azért, hogy lássuk, hogy más megvilágításban, másképpen lehet a szent szövegből beszéd-télt összeállítani.

Különálló beszédek

1. beszéd: Múlt és jelen

(Erkölcsei beszéd: Az események sodra)

Bev.: A homokóra természete, hogy lejárása után visszafordítva kezdi mérni a jövőt. – Emberélet „cselekvés homokszemei” nem tűnnek el teljesen, hanem magként szolgálják a jelenben a jövőt. – Hogyan megy ez végbe?

1. Elröppent...

Mondhatnók azt is, elröppent a múlt minden pillanata.

a) A gondolat, az érzés, a tett múlttá válik és előrobban az új jelen. De ez nemcsak időrendi egymásután.

b) Sok ebben az oksági összefüggés. A pillanat tettei úgy tűnnek el a múlttelevényében, hogy belőlük sarjad az új jelen. Nem marad a jelen, de a jövőmagja a múlt. Végző vonalon így ír az Írás: „Hiszen itt nincs maradandó hazánk, inkább az eljövendő után vágódunk” (Zsid. 13,14). De ez a jövő város a mi múltunk szerint épül palotává, vagy girhes kunyhóvá.

2. De a jelen van.

Értelmezésben segítsen Persching generális híres beszéde, amelyet a francia seregek támogatására

Lafayette mondott sírjánál: „Jelen!” – mondotta egy mondatban. „Ti átjöttetek Amerikába, a szabadságharcra, új jelenné tesszük a ti múlt áldozatokat”. – Mi a mi jelenünk, Újévünk?

a) Kívánságok reménye?

b) Elhatározások képlete? Úgy kell élnünk, hogy a múltunk a szebb jövő életfakadása legyen.

Bef.: Ki érhet boldog újévet? Akinek a múltja nemes, vagy akit a kegyelmek televényével áld meg az Isten. Ezt tanítsd!

2. beszéd: Régi életem temetése

Bev.: Mit tegyek az Újév hajnalán?

1. Amit tettem, azt temetem.

2. Az új élet felragyogásáért esengek.

Bef.: Jézus neve adja mindkettőt!

3. beszéd: A múlt temetése – a jövő élet reménye

Bev.: Mikor sír és mikor örvend az ember?

1. A temetés fájdalmas esemény.

2. A kezdet reményteljes jövő.

Bef.: Most a kezdetnél állunk!

4. beszéd: Az új életre tanító Mester

Bev.: Egyedül indulok?

1. Az új életre tanító Mesterrel.

2. Igéit hirdető harsonával.

3. Életet indító példa kegyelmével.

Bef.: Mindig velem a Mester.

5. beszéd: Az „új élet” alapvonásai

Bev.: Trikal: „Nova creatura” című műve ismertetendő.

1. Eschatologia vitae.

2. Gratia divina vitae.

Bef.: Örök tájak képe és Isten kegyelme megalapozza az életet.

6. beszéd: Az „új életre” való feltámadás

Bev.: Nikodémussal való beszélgetés...

1. Újjászületik-e az ember?

Reincarnatio? Nem!

2. De „isteni emberré” születik a vándor.

Bef.: Így jut Isten országába.

7. beszéd: Az örök világ hajnalhasadása

Bev.: Az éjféli köszöntők. – Örök életre ébredés...

1. Véges a világ és zarándok életünk.

2. De végnélküli Isten szabta fennmaradásunk.

Bef.: Erre ébredünk az új életben. Már a földön hitben, az örök életben valóságban.

8. beszéd: Megjelent-e bennem az Úr?

Bev.: És bennem?

1. **Tanító hangjával utat mutat.**
  2. **Lélek beszédében állandóan vezet.**
- Bef.: És hallva – követem-e?

9. beszéd: Az Üdvözítő dicsőítése

Bev.: Új év – új élet. De a döntő: Krisztus megjelenése. Nem naptári fordulat, hanem isteni közlekedés. – Mi a válasz?

1. **„Te Deum” az énekünk.**
  2. **„Te Deum” az életünk.**
- Bef.: Végnélküli élet a boldogságunk.

10. beszéd: Újév hajnala – új élet derengése

Bev.: Sejtés a jövő...

1. **Sybilla könyve „hordja” a jövőt.**
  2. **Az élő Isten adja a teremteni tudó erőt.**
- Bef.: Ez az új élet teljessége.

11. beszéd: Jézussal – az új életbe...

Bev.: Jézus nevével induljunk.

1. **Szent név a zászlón.**
  2. **Szent élet a zászló árnyékában.**
- Bef.: Jézussal élve üdvözülünk.

12. beszéd: Jézussal az örök élet felé...

Bev.: Emberéletünk mindig az Istennel vala.

1. **Örök partokról küldettünk.**

a) Látszólag születtünk.
b) Valóban küldettünk. – De ez az utóbbi imbolygó és hittel erősített tétel. Kevés a tudás, több a hit...

2. **Az örök partra törünk.**

a) Ebben is sok van az elemi lendületből.
b) Sok a tudat nélküli „hajózásból”...
c. De még több a hiten épülő utazásból.

Bef.: Elvileg mindnyájan hazatérünk! – Ez a megváltás diadala! De az eredmény „mikéntje”? – Isten és ember együttműködésének eredője.

* *

Egy beszédlánc

Beszédlánc címe: „Újévi lélekprogramunk!”

Ez a beszédlánc arról akar szólni, hogy milyen alapra helyezkedjék és mit termeljen ki az újévi program? (Kidolgozása a szónok szabadsága)

1. beszéd: Megjelent és szólt a Megváltó (Dogmatikus beszéd: Az igazi alapvetés)

Bev.: Az Írás szavaival kell megindulnunk. Ez az igazi alap. Erre kell majd építenünk. – Miért jött el az Üdvözítő?

1. **Üdvözitésem a célja.**

a) Az Isten teremtő célja az ember üdvössége és boldogsága. Tárgyi és alanyi célt kell megkülön-

böztetnem.

b) A megváltás célja – az elesett ember megemlése. A mostanié is!

2. Életem útja a megváltás útja.

De ebben nekem is van szerepem.

a) A megváltás tárgyi része – elégtétel az Istennek.

b) A megváltás alanyi része: felhasználása az isteni kegyelemnek. Krisztusmegváltott nélkülöd, de nem üdvözít nélkülöd (Szt. Ágoston).

Bef.: Az Írás szavaival végzem: „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10).

2. beszéd: Kegyelmeit szórja a Megváltó

(Erkölcsei beszéd: Hol az erő?)

Bev.: Szt.Pál azt írja önmagáról: „De hogy a kinyilatkoztatások nagyszerűsége önhitté ne tegyen, tövist kaptam testembe, a sátán angyalát, hogy szüntelen zaklasson s el ne bízzam magamat” (2Kor. 12,7). – Mit mondhatok akkor én magamról?...

1. Gyengeségemet érzem.

a) Látásom nem tiszta.

b) Akarati erőm ingó.

c) Anyagiak vonzása túl erős.

2. De Krisztus kegyelmében bővelkedem.

Tehát még így sem elesett az ember.

a) Szt. Pál lelkét így erősíti a kegyelem: „Elég neked az én kegyelemem, mert az erő gyöngeségében lesz teljessé” (2Kor. 12,9). Ezért ezt mondja az apostol: „Örömet dicsekszem tehát gyöngeségemmel, hogy Krisztus ereje lakjék bennem” (2Kor. 12,9).

b) A megváltás diadala az én diadalomnak is lehetősége. „Amíg veletek van a világosság, higgyetek a világosságban, hogy a világosság fiaii legyetek” (Jn 12,36).

c) A nekilendülésemben. A Messiás ígérete alapján velem a Mester. „Íme, én veletek vagyok minden nap, a világ végéig” (Mt 28,20).

Bef.: Lehet gyenge az ember, de győzelmessé teszi a diadalmas Mester.

3. beszéd: Ember változását várja a Megváltó

(Erkölcsei beszéd: Hogyan tevékenykedjék az ember?)

Bev.: Az új év embere – új életet keressen. Életem alapja legyen: eljött a Megváltó és kegyelmével áld a Megváltó. – Mit tegyünk mi?

1. Hagyjuk el bűneinket.

Ez a parancs – az Úr várás idején is cseng. Különösen a Jordán partján.

a) Kérjétek az ég segítségét. „Harmatozzatok, egek, onnan felülről, és csepegjék a felhők az igazat” (Iz. 45,8).

b) Bűnbánattal készítsétek elő lelketeket. „Tartsatok bűnbánatot, mert közel van a mennyek országa” (Mt 3,2).

c) Temessétek a múltat, hogy feltámaszthassátok a szebb jövőt. „Múlóban az éjszaka, a nappal közel. Vessük le hát a sötétség tetteit, s öltünk magunkra a világosság fegyvereit” (Róm. 13,12). – A szántóföldek is eltemetik, és televénnyé változtatják a múlt hulladékait. A lélekben könnyek mosnak, és Isten kegyelme temet.

2. És tisztán éljük életünket.

A megtisztulás ténye – a lélek újjászületése.

a) Krisztus tanítja. „Bizony, bizony mondom neked: Aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5).

b) Krisztus parancsolja. „Keressétek (először) inkább az ő országát (és annak igazságát) és ezeket (mind) megkapjátok” (Lk 12,31).

c) Ember megvalósítja. A szentek egyessége. Földi életben – örök életben. És lényege? „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiaii vagyunk. Ha pedig fiaii, akkor örököséi Istennek, Krisztusnak pedig társörököséi” (Róm. 8,16-17).

Bef.: Így lesz „új élet” az új évben. – Regenerati et regnati in Christo!

4. beszéd: Ember üdvösségét hozza a Megváltó (Dogmatikus beszéd: És a végeredmény?)

Bev.: Megváltás és kegyelemmel dolgozás az ember istenivé nemesedése. – Miben áll ez?

1. A földön isteni lesz életünk.

a) Dolgozzunk a kegyelem eléréséért: „Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei. Előbb azonban szenvednünk kell veled együtt, hogy veled együtt meg is dicsőüljünk” (Róm. 8,17).

b) Boldogok vagyunk, mint az ég várományosai. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

2. Az égben boldogság az életrészünk.

Honnét tudod?

a) Lelked igényli (értelem).

b) Mestered ígéri (kinyilatkoztatás). „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

c) Égi Atyád teljesíti. „Jól van, te hűséges, derék szolga! – mondta neki ura, mivel kevésben hű voltál, sokat bízok rád: menj be urad örömébe” (Mt 25,21).

Bef.: Íme ez a megváltás legnagyobb kincse. Isteni lesz a földi ember és Istennel él mindörökké az isteni ember.

5. beszéd: Ezt hirdeti az Isten népének a Megváltó (Erkölcsi beszéd: A kifelé irányuló feladat)

Bev.: Amit kaptunk és amit élvezünk, az csupán egyéni kincsünk? A program kifelé ható parancsot is magában foglaló. – Mi ez a kifelé ható tevékenység?

1. A hivatottak szóval és étellel hirdessék a megváltott életet.

Ez a tanító Egyház feladata, mert így valósul és terjed Krisztus tanítása.

a) Krisztus parancsolta. „Menjetek tehát, tegyetek tanítványommá mindennépet, megkeresztelvén őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében” (Mt 28,19).

b) Apostolnemzedék teljesítette. – Lásd: szt. Pál útjait.

c) Az Úr Egyháza állandó munkával megvalósítja. – Lásd: a missziók műveit.

2. Az Egyház hívő tagjai – buzgó tanítással és életpéldával.

Ez már a tanító Egyház feladata. Ez sem marad néma.

a) Tanítson a szülő. Szóval és étellel! De mindig a megváltó Krisztust! „Erről beszélj, erre buzdíts és így figyelmeztess teljes határozottsággal” (Tit. 2,15).

b) Tanítson a tanító. Tudományos szóval és példával. „Hirdesd az igét! Állj elő vele, akár alkalmas, akár alkalmatlan! Ints, kérj, buzdíts nagy türelemmel és hozzáértéssel!” (2Tim. 4,2).

c) Tanítson minden ember – életének emelkedettségével (munka, lélekmunka, szociális munka...).

Bef.: Magam programját szolgáljam másban is! Így leszek egyénien isteni és közösségben testvéri.

6. beszéd: Minden – kegyelem (1950)

Bev.: Az Újév hajnala – jókívánságok érkezése. De valóban mi teszi boldoggá az életet? A felelet ez: találd meg az életet alakító tényezőket és így alakítsd életedet. – Kérdezem tehát: mi alakítja az életet?

1. A körülmények sodródása.

a) Kívülálló tényezők adják a belső erők elhelyezkedését.

b) Kívülről örvénylenek körülöttünk az életesemények és körülmények.

2. A személyes elhatározások tudatossága.

a) Itt kell: tiszta látás.

b) Itt kell: készséges vállalás.

Bef.: És mi mindennek alapja? A **kegyelem**. Ezt kapod! Ha pedig felhasználod, akkor boldog lesz új évszakod!

* * *